DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO

Kraków Nr 9-10 Listopad-Grudzień 1947 r.

TREŚĆ

A. CZĘŚĆ URZĘDOWA

B. CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

OD REDAKCJI

Ze względów technicznych Dziennik Urzędowy za listopad i grudzień b. r. wychodzi o podwójnej objętości w jednym numerze, jako Nr. 9—10. Do numeru tego dołącza się skorowidz rzeczowy.

Prenumerata roczna Dz. Urz. za cały rok 1948 wynosić będzie 720 zł.

O wysokości prenumeraty i konieczności wpłacania tejże przez gminy na rzecz szkół powszechnych i dokształcających zawodowych powiadomił Urząd Wojewódzki Krakowski pismem z dn. 23. X. 1947 r. N. S. A. IV. 2. III/47 wszystkich obywateli Starostów, jako Przewodniczących Wydziałów Powiatowych.

Prenumerata Dz. Urz. za I-szy kwartał 1948 roku (styczeń, luty i marzec) wynosić będzie 220 zł i taką kwotę wpłacą z góry do P.K.O. na konto N. LV. 840 wszystkie szkoły, zakłady i instytucje, prenumerujące Dz. Urz. — Inspektoraty Szkolne, które zalegają z wpłaceniem prenumeratu dla szkół powszechnych poczynią wszelkie starania, ażeby zaległości zostały jak najrychlej uregulowane.

W końcu Redakcja zwraca się z prośbą do ob. ob. Nauczycieli wszelkiego rodzaju szkół o nadsyłanie artykułów do części nieurzędowej Dz. Urz., które będą płatne natychmiast po ukazaniu się danego artykułu w Dz. Urz.

CZĘŚĆ URZĘDOWA

Poz. 134

DEKRET

z dnia 28 października 1947 r.

o zmianie i uzupełnieniu ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 4 lipca 1947 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 49 ,poz. 22) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396) z późniejszymi zmianami (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 95, poz. 855, z 1938 r. Nr. 3, poz. 15, Nr. 26, poz. 227, Nr. 29, poz. 258, z 1939 r. Nr. 71, poz. 476, z 1944 r. Nr. 4, poz. 19, Nr. 5, poz. 24, Nr. 9, poz. 44, z 1945 r. Nr. 43, poz. 240, z 1946 r. Nr. 4, poz. 28, z 1947 r. Nr. 2, poz. 4) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 11 otrzymuje brzmienie:

,,Art. 11. 1. Osobom, których obowiązkowe ubezpieczenie w zakresie art. 1 pkt. 2 lit. b) ustało, przysługuje prawo do kontynuowania ubezpieczenia, jeżeli przebyły w ubezpieczeniu co najmniej sto pięćdziesiąt tygodni składkowych i zgłoszą zamiar kontynuowania ubezpieczenia w terminie trzech miesięcy od ustania obowiązku ubezpieczenia. Do powyższego trzymiesięcznego okresu nie wlicza się czasu choroby połączonej z niezdolnością do pracy oraz służby wojskowej.

2) Kontynuowanie ubezpieczenia ustaje, jeżeli ubezpieczony:

1) zgłosił zaprzestanie kontynuowania ubezpieczenia,

2 nie opłacił w ciągu roku kalendarzowego co najmniej trzydziestu dziewięciu składek tygodniowych,

3) Szczegółowe warunki kontynuowania ubezpieczenia (art. 10 i 11) określa Minister Pracy i Opieki Społecznej w drodze rozporządzeń";

2) art. 12 otrzymuje brzmienie:

,,Art. 12. 1. Osoby nie podlegające obowiązkowi ubezpieczenia mogą dobrowolnie przystąpić do ubezpieczenia.

2) Warunki dobrowolnego ubezpieczenia określają rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej;

3) w art. 16 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

,,1. Wysokość zarobków, stanowiących najniższą podstawę wymiaru świadczeń i składek, ustala Minister Pracy i Opieki Społecznej; ustalone normy przyjmuje się jako podstawę ubezpieczenia osób, pobierających wynagrodzenie niższe lub nie pobierających żadnego wynagrodzenia";

4) w art. 140 dodaje się zdanie 2 w brzmieniu:

,,Dodatek ten nie przysługuje za czas umieszczenia uprawnionego w szpitalu lub innym zakładzie leczniczym";

5) w art. 152 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

,,Art. 152. 1. Jeżeli po upływie dwu lub więcej lat od wypadku w zatrudnieniu lub zachorowania na chorobę zawodową zmniejszenie zdolności do zarobkowania nie przekracza 20%, Zakład Ubezpieczeń Społecznych zamiast renty wypłaca uprawnionemu jednorazową odprawę w wysokości trzydziestosześciomiesięcznej renty.

Renta wypadkowa nie objęta ust. 1, może być na prośbę uprawnionego skapitalizowana. Skapitalizowanie renty może nastąpić tylko wówczas, gdy uprawniony do renty jest pełnoletni i gdy istnieje pewność celowego użycia skapitalizowanej renty";

6) art. 179 otrzymuje brzmienie:

art. 179. 1. Prawo do renty wypadkowej powstaje z dniem ustania uprawnień do zasiłków lub do wynagrodzenia, przysługujących poszkodowanemu w myśl przepisów prawnych w okresie leczenia następstw wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej, a jeżeli poszkodowanemu uprawnienia te nie przysługują — z dniem powstania niezdolności do zarobkowania wskutek wypadku lub choroby zawodowej.

2. Prawo do rent wypadkowych wdowy, sieroty i dalszej rodziny powstaje z dniem śmierci poszkodowanego wskutek wypadku lub choroby zawodowej, dla sierot zaś, które urodziły się po śmierci poszkodowanego, prawo to powstaje z dniem ich urodzenia";

7) art 182 otrzymuje brzmienie:

,,Art. 182. W razie śmierci uprawnionego do świadczeń pieniężnych niezrealizowane jego prawa, które nie ustały przez przedawnienie, przechodzą na pozostałego przy życiu małżonka, jeżeli ten nie żyje — na dzieci, a w razie ich braku kolejno: na wnuków, którzy pozostawali na wyłącznym utrzymaniu zmarłego, na rodziców, na dziadków, na wnuków, którzy nie pozostawali na wyłącznym utrzymaniu zmarłego, na rodzeństwo.

Osoby, na które przechodzą uprawnienia, mają również prawo dalszego prowadzenia nie ukończonego jeszcze postępowania w celu ustalenia świadczeń" ;

8) art. 192 i 193 otrzymują brzmienie:

,,Art. 192. Jeżeli poza przypadkami, określonymi w art. 191, u jednej osoby zbiega się prawo

do dwu lub więcej rent albo zaopatrzeń, wymienionych w niniejszej ustawie oraz w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) wypłaca się w całości świadczenie najwyższe, zaś pozostałe w połowie.

Art. 193. W razie zbiegu praw do dodatku na dzieci, za bezradność lub do jednorazowej zapomogi pośmiertnej z ubezpieczeń określonych w art. 1 pkt. 2 niniejszej ustawy i w art. 1 pkt. 2—4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z d. 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) wypłaca się tylko jedno świadczenie, a w szczególności to, które przysługuje z ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych";

9) w ust. 3 art. 186 cyfrę „193" zastępuje się cyfrą „192";

10) Art. 223 skreśla się.

Art. 2. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911), z późniejszymi zmianami (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 26, poz. 231, z 1933 r. Nr. 27, poz. 229, Nr. 51, poz. 396, Nr. 102, poz. 794, z 1934 r. Nr. 39, poz. 34, Nr. 95, poz. 855, z 1939 r. Nr. 71, poz. 476, z 1945 r. Nr. 43, poz. 240, z 1946 r. Nr. 4, poz. 29, z 1947 r. Nr. 2, poz. 3) wprowadza się zmiany następujące:

1) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. Osobom, których obowiązkowe ubezpieczenie w zakresie, określonym w art. 1 pkt. 2—4 ustało, przysługuje prawo do kontynuowania ubezpieczenia, jeżeli przebyły w ubezpieczeniu co najmniej 45 miesięcy składkowych i zgłoszą zamiar kontynuowania ubezpieczenia w terminie trzech miesięcy od ustania obowiązku ubezpieczenia. Do powyższego trzymiesięcznego okresu nie wlicza się czasu choroby, połączonej z niezdolnością do pracy oraz służby wojskowej.

Kontynuowanie ubezpieczenia ustaje, jeżeli ubezpieczony:

1) zgłosił zaprzestanie kontynuowania ubezpieczenia,

2) nie opłacił w ciągu roku kalendarzowego co najmniej 9 składek miesięcznych.

Szczegółowe warunki kontynuowania ubezpieczenia określa Minister Pracy i Opieki Społecznej w drodze rozporządzeń";

2) w art. 12 skreśla się ustęp 2;

3) w art. 14 zdanie drugie pkt. 2 wydziela się jako oddzielny ustęp 2, zaś zdanie pierwsze pkt. 2 otrzymuje brzmienie:

„2) Wysokość zarobków, stanowiących najniższą podstawę wymiaru świadczeń i składek, ustala Minister Pracy i Opieki Społecznej; ustalone normy przyjmuje się jako podstawę ubezpieczenia osób, pobierających wynagrodzenie niższe lub nie pobierających żadnego wynagrodzenia";

4) w ust. 1 art. 40 dodaje się trzecie zdanie w brzmieniu:

„Dodatek ten nie przysługuje za czas umieszczenia uprawnionego w szpitalu lub w innym zakładzie leczniczym";

5) w art. 53 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli u jednej osoby zbiega się prawo do dwu lub więcej rent, określonych w art. 15, wypłaca się w całości rentę najwyższą, zaś pozostałe renty w połowie;

6) art. 126 otrzymuje brzmienie:

„Art. 126. W razie śmierci uprawionego do świadczeń pieniężnych niezrealizowane jego prawa, które nie ustały przez przedawnienie, przechodzą na pozostałego przy życiu małżonka, jeżeli ten nie żyje — na dzieci, a w razie ich braku kolejno: na wnuków, którzy pozostawali na wyłącznym utrzymaniu zmarłego, na rodziców, na dziadków, na wnuków, którzy nie pozostawali na wyłącznym utrzymaniu zmarłego, na rodzeństwo. Osoby, na które przechodzą uprawnienia, mają również prawo dalszego prowadzenia nieukończonego jeszcze postępowania w celu ustalenia świadczeń";

Art. 3 Minister Pracy i Opieki Społecznej może w drodze rozporządzeń wprowadzić jednolite zasady zaliczania okresów ubezpieczenia oraz zmieniać w kierunku ujednostajnienia świadczeń na korzyść ubezpieczonych i ich rodzin warunki nabywania uprawnień do świadczeń z poszczególnych rodzajów ubezpieczeń, określonych w ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym i w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Art. 4. 1. Świadczenia rentowe z ubezpieczeń społecznych wypłaca się, z zastrzeżeniem przepisów o przedawnieniu, od dnia powstania uprawnień, nie wcześniej jednak niż od dnia 1 lutego 1945 r. osobom zaś objętym dekretem z dnia 28 czerwca 1946 r. o odpowiedzialności karnej za odstępstwo od narodowości w czasie wojny 1939—1945 r. (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 237), a nie pozbawionym obywatelstwa Państwa Polskiego w myśl przepisów dekretu z dnia 13 września 1946 r. o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego osób narodowości niemieckiej (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 310) — nie wcześniej niż od dnia 1 października 1946 r.

2. Minister Pracy i Opieki Społecznej może określić w drodze rozporządzenia kategorie osób uprawnionych oraz warunki i wysokość wypłaty świadczeń rentowych za okres przed dniem 1 lutego 1945 r.

3. Przepisy ust. 1 nie naruszają warunków wypłaty świadczeń, unormowanych w porozumieniach międzynarodowych.

Art. 5. 1. Do czasu zawarcia odpowiednich porozumień międzynarodowych upoważnia się Ministra Pracy i Opieki Społecznej do wprowadzenia w drodze rozporządzeń świadczeń zastępczych dla tych obywateli polskich, którzy byli ubezpie-

czeni w zagranicznych instytucjach ubezpieczeń społecznych, oraz do unormowania zasad zaliczania okresów ubezpieczenia w tych instytucjach na uprawnienia do świadczeń, przysługujących na podstawie polskich przepisów o ubezpieczeniu społecznym.

2. Rozporządzenia te, o ile przewidywać będą udział funduszów państwowych lub samorządu terytorialnego w ponoszeniu kosztów świadczeń zastępczych, zostaną wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz z innymi właściwymi ministrami.

3. Do orzekania w sporach o świadczenia zastępcze właściwe są sądy ubezpieczeń społecznych.

Art. 6. Przepisy art. 4 i 5 stosuje się odpowiednio w ubezpieczeniu dodatkowym górników i hutników.

Art. 7 Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej oraz innym właściwym ministrom.

Art. 8. 1. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą w odniesieniu do przepisów art. 1 pkt. 1, 7 i 10 oraz art. 2 pkt. 1 i 6 od dnia 1 lutego 1945 r. w odniesieniu do przepisów art. 1 pkt. 5 od dnia 1 lipca 1946 r., a w odniesieniu do przepisów art. 1 pkt. 8 oraz art. 2 pkt. 5 od dn. 1 kwietnia 1947 .r

2. Osobom, którym przed ogłoszeniem niniejszego dekretu zostały przyznane zamiast renty wypadkowej jednorazowe odprawy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Fundusz Ubezpieczenia od Wypadków i Chorób Zawodowych) dopłaci kwotę odpowiadającą dwunastomiesięcznej rencie.

3. Przepisy art. 1 pkt. 6 stosuje się do wszystkich roszczeń o rentę wypadkową bez względu na datę wypadku lub zachorowania na chorobę zawodową, w sprawie których do dnia ogłoszenia niniejszego dekretu nie nastąpiło wydanie decyzji.

Prezydent Rzeczypospolitej
Bolesław Bierut
Prezes Rady Ministrów
Józef Cyrankiewicz
Minister Pracy i Opieki Społecznej
w z. Edmund Giebartowski
Minister Skarbu
Konstanty Dąbrowski
Minister Administracji Publicznej
Edward Osóbka-Morawski
Minister Ziem Odzyskanych
Władysław Gomułka

Poz. 135

DEKRET

z dnia 12 września 1947 r.

o zmianie w szkolnictwie zawodowym tytułu „instruktor" na tytuł „nauczyciel zawodu"

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 4 lipca 1947 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 252) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza co następuje:

Art. 1. Tytuł „instruktora", przysługujący instruktorom szkół zawodowych, wymieniony w art. 33 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 104, poz. 873) zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 660) i ustawą z dnia 9 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 243), zmienia się na tytuł „nauczyciel zawodu".

Art. 2. Wszystkie przepisy prawne, odnoszące się do instruktorów szkół zawodowych, stosuje się do nauczycieli zawodu.

Art. 3. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Oświaty i innym zainteresowanym ministrom.

Art. 4. Dekret niniejszym wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej
Bolesław Bierut
Prezes Rady Ministrów
Józef Cyrankiewicz
Minister Oświaty
Stanisław Skrzeszewski

Poz. 136

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Warszawa

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OŚWIATY

z dnia 24 października 1947 r. (Nr. I. Pers. 20731/47)

w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) ustalam w porozumieniu z Ministrem Skarbu (pismo Nr. D. III. 8464/2/47) następujące normy wynagrodzenia opłacanych ze Skarbu Państwa pracowników kontraktowych, zatrudnionych w szkołach państwowych i publicznych oraz w przedszkolach, domach dziecka, kursach, instytucjach oświaty i kultury dorosłych ora zinnych zakładach podległych Ministerstwu Oświaty:

A. Wynagrodzenie pracowników zajętych w pełnej ilości godzin obowiązkowych

§ 1. Przez pracowników kontraktowych zajętych w pełnej liczbie godzin rozumieć należy pracowników kontraktowych zatrudnionych w takiej liczbie godzin pracy w tygodniu, jaką przepisy szczególne określają jako obowiązkowy wymiar zajęć odpowiednich pracowników mianowanych.

Pracownicy kontraktowi zajęci w pełnej liczbie godzin otrzymują wynagrodzenie miesięczne równające się uposażeniu odpowiednich pracowni-

ków mianowanych lecz według grup uposażeniowych określonych w niniejszym rozporządzeniu.

§ 2. Wychowawczynie przedszkoli otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu X grupy.

§ 3. (1) Wychowawcy państwowych domów dziecka otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu X grupy.

(2) Wychowawcy specjalnych zakładów wychowawczych otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu IX grupy.

(3) Wychowawczynie-higienistki państwowych domów dziecka otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu IX grupy.

(4) Kierownicy państwowych domów dziecka i specjalnych zakładów wychowawczych otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu VIII grupy.

§ 4. Nauczyciele publicznych szkół powszechnych, szkół specjalnych i szkół ćwiczeń otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu IX grupy

§ 5. (1) Kwalifikowani nauczyciele szkół średnich ogólnokształcących, liceów pedagogicznych, seminariów dla wychowawczyń przedszkoli otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu VII grupy.

(2) Niekwalifikowani nauczyciele tych szkół otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu VIII grupy.

§ 6. Nauczyciele szkół i kursów dla dorosłych otrzymują wynagrodzenie określone w § 4 lub 5 w zależności od typu szkoły w której są zatrudnieni.

§ 7. (1) Kwalifikowani nauczyciele niższych szkół zawodowych oraz szkół przysposobienia zawodowego, posiadający zakończone przepisanymi egzaminami studia wyższe, otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu VI grupy.

(2) Kwalifikowani nauczyciele niższych szkół zawodowych oraz szkół przysposobienia zawodowego nie posiadający ukończonych studiów wyższych utrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu VII grupy.

(3) Niekwalifikowani nauczyciele niższych szkół zawodowych oraz szkół przysposobienia zawodowego otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu grupy VIII.

§ 8. (1) Kwalifikowani nauczyciele średnich szkół zawodowych otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu VI grupy.

(2) Niekwalifikowani nauczyciele średnich szkół zawodowych otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu VII grupy.

§ 9. (1) Kwalifikowani nauczyciele zawodu w szkołach zawodowych otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu VII grupy.

(2) Niekwalifikowani nauczyicele zawodu w szkołach zawodowych otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu IX grupy.

(3) Asystenci szkół zawodowych otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu IX grupy.

§ 10. (1) Minister Oświaty może zezwolić, aby wynagrodzenie umowne nauczycieli, nauczycieli zawodu i asystentów szkół zawodowych było o jedną grupę wyższe od wynagrodzenia określonego w §§ 7, 8 i 9, a to zależnie od liczby lat pracy nauczycielskiej lub praktyki zawodowej oraz kategorii wykładanych przedmiotów.

(2) Minister Oświaty może przyznać wybitnym fachowcom — nauczycielom zawodu i asystentom — w szkołach zawodowych i specjalnych dodatków wynagrodzenie wynoszące 50 lub 100% uposażenia zasadniczego grupy przysługującej im na podstawie niniejszego rozporządzenia.

§ 11. (1) Kwalifikowani nauczyciele szkół wyższych nieakademickich zatrudnieni w wymiarze 12 godzin tygodniowo oraz nauczyciele Wyższych Kursów Nauczycielskich, Państw. Instytutu Pedagogiki Specjalnej i Państw. Instytutu Robót Ręcznych otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu VI grupy zaś za zgodą Ministra Oświaty — V grupy.

(2) Niekwalifikowani nauczyciele oraz zastępcy nauczycieli szkół wyższych nieakademickich otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu VII grupy.

(3) Kwalifikowani nauczyciele zawodu w szkołach wyższych nieakademickich zatrudnieni w wymiarze 27 godzin tygodniowo otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu VII grupy, zaś za zgodą Ministra Oświaty — VI grupy.

(4) Niekwalifikowani nauczyciele zawodu w szkołach wyższych nieakademickich zatrudnieni w wymiarze 27 godzin tygodniowo otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu VIII grupy.

(5) Asystenci w szkołach wyższych nieakademickich zatrudnieni w wymiarze 27 godzin tygodniowo posiadający co najmniej niższy stopień naukowy otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu VIII grupy, zaś — nieposiadający niższego stopnia naukowego — IX grupy.

§ 12. Kontraktowi profesorowie zwyczajni szkół akademickich otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu IV grupy — profesorowie nadzwyczajni V grupy.

§ 13. Zastępcy profesorów szkół akademickich otrzymują wynagrodzenie ryczałtowe równające się uposażeniu V grupy funkcjonariuszów państwowych, zmniejszonemu o połowę różnicy pomiędzy uposażeniem V grupy a uposażeniem VI grupy funkcjonariuszów państwowych, wraz z dodatkami: naukowym i lokalnym; ponadto zastępcy profesorów otrzymują w całości dodatki rodzinny i służbowy.

§ 14. (1) Kontraktowe pomocnicze siły naukowe zatrudnione w szkołach akademickich w wymiarze 30 godzin tygodniowo otrzymują:

a) adiunkci, kustosze, prosektorzy, konstruktorzy i obserwatorzy — wynagrodzenie równające się uposażeniu VII grupy,

b) asystenci starsi — wynagrodzenie równające się uposażeniu VIII grupy,

c) asystenci młodsi (demonstratorzy, elewi) — wynagrodzenie równające się uposażeniu IX grupy.

d) zastępcy asystentów — wynagrodzenie równające się uposażeniu X grupy.

(2) Habilitowane kontraktowe pomocnicze siły naukowe szkół akademickich otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu grupy bezpośrednio wyższej od grupy określonej w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu.

§ 15. Pracownicy kontraktowi zajęci w pełnym wymiarze godzin mają prawo do odpowiednich dodatków uposażeniowych przysługujących mianowanym wychowawcom nauczycielom, pomocniczym siłom naukowym ,profesorom, kierownikom i dyrektorom na podstawie obowiązujących przepisów prawnych.

§ 16. Kierownicy (-czki i dyrektorzy (przełożone) przedszkoli i szkół otrzymują wynagrodzenie na zasadach przewidzianych dla nauczycieli lub wychowawców (czyń), a nadto dodatek za kierownictwo w wysokości określonej dla kierowników i dyrektorów mianowanych.

§ 17. Nauczyciele, wychowawcy, nauczyciele zawodu i asystenci kontraktowi otrzymują za godziny przekraczające obowiązkowy wymiar zajęć nauczycieli (wychowawców, asystentów) mianowanych danej kategorii szkół i przedmiotów dodatkowe wynagrodzenie w wysokości i na zasadach ustalonych dla nauczycieli (wychowawców, instruktorów) mianowanych danej kategorii szkół lub zakładów.

B. Wynagrodzenie pracowników zajętych w niepełnym wymiarze godzin

§ 18. Pracownicy kontraktowi zajęci w niepełnym wymiarze godzin otrzymują ryczałtowe wynagrodzenie ustalone w zależności od liczby godzin zajęć w tygodniu oraz stawki wynagrodzenia miesięcznego za jedną godzinę tych zajęć ty-

§ 19. (1) Wynagrodzenie miesięczne za jedną godniowo określonej w § 19 niniejszego rozporządzenia.

godzinę zajęć tygodniowo wynosi:

a) w przedszkolach, domach dziecka, w szkołach i kursach dla dorosłych z zakresu szkoły powszechnej oraz w szkołach specjalnych i powszechnych za godziny nauczania w klasach od pierwszej do szóstej 1/30 uposażenia funkcjonariuszów państwowych IX grupy,

b) w przedszkolach ćwiczeń oraz w szkołach ćwiczeń oprócz godzin nauczania w klasach siódmej i ósmej — 1/25 uposażenia IX grupy,

c) w szkołach średnich ogólnokształcących, w szkołach i kursach dla dorosłych z zakresu szkoły średniej ogólnokształcącej oraz za godziny nauczania w klasach siódmej i ósmej w szkołach powszechnych, specjalnych i szkołach ćwiczeń w 1/22 uposażenia VII grupy,

d) w liceach pedagogicznych oraz w liceach i seminariach dla wychowawczyń przedszkoli — 1/18 uposażenia VI grupy,

e) w Państw. Instytucie Pedagogiki Specjalnej, w Państw. Instytucie Robót Ręcznych oraz Państw. Wyższych Kursach Nauczycielskich — 1/18 uposażenia V grupy,

f) w szkołach zawodowych średnich odnośnie nauczycieli — 1/18 uposażenia V grupy, w szkołach zawodowych niższych oraz w szkołach przysposobienia zawodowego — odnośnie nauczycieli — 1/20 uposażenia VII grupy,

g) w szkołach zawodowych niższych i średnich odnośnie nauczycieli zawodu — 1/25 uposażenia VII grupy,

h) w szkołach wyższych nieakademickich odnośnie nauczycieli — 1/12 uposażenia VI grupy,

i) w szkołach wyższych nieakademickich za lekcje na kursie wstępnym — 1/12 uposażenia VI grupy,

j) w szkołach wyższych nieakademickich w odniesieniu do nauczycieli zawodu — 1/25 uposażenia VII grupy,

k) w szkołach wyższych nieakademickich w odniesieniu do asystentów — 1/30 uposażenia VIII grupy.

(2) Pomocnicze siły naukowe w szkołach akademickich zatrudnione w wymiarze godzin mniejszym niż 30 godzin tygodniowo otrzymują za jedną godzinę zajęć w tygodniu wynagrodzenie miesięczne równające się — 1/30 uposażenia grupy określonej w § 14 niniejszego rozporządzenia.

(3) Prowadzący zlecone wykłady, ćwiczenia i lekcje w szkołach akademickich otrzymują za jedną godzinę zajęć w tygodniu wynagrodzenie miesięczne, wynoszące:

a)za zlecone wykłady 8%, zaś za zlecone ćwiczenia i lekcje lektorskie 6% uposażenia zasadniczego profesora nadzwyczajnego szkoły akademickiej wraz z dodatkiem naukowym,

b) za lekcje na kursie wstępnym 7% uposażenia zasadniczego profesora nadzwyczajnego wraz z dodatkiem naukowym,

c) za ćwiczenia cielesne 5% uposażenia zasadniczego profesora nadzwyczajnego wraz z dodatkiem naukowym.

(4) Nauczyciele i wykładowcy w uniwersytetach ludowych i powszechnych oraz pracownicy zatrudnieni w innych instytucjach kształcenia dorosłych (świetlice, domy społeczne, amatorskie zespoły chóralne i teatralne, kapele ludowe itp.) otrzymują za jedną godzinę zajęć w tygodniu wynagrodzenie miesięczne równające się 1/22 uposażenie VII grupy.

(5) Kierownicy kursów dla dorosłych w zakresie szkoły powszechnej, nie pobierający zasadniczego wynagrodzenia miesięcznego równającego się uposażeniu określonej grupy, otrzymują miesięczne wynagrodzenie za kierownictwo równające się 3/15 uposażenia IX grupie na kursach obejmujących od 1 do 5 oddziałów, 3/15 uposażenia IX grupy na kursach obejmujących od 6 do 10 oddziałów, zaś pełnemu uposażeniu nauczyciela IX grupy na kursach obejmujących ponad 10 oddziałów.

(6) Kierownicy innych kursów dla dorosłych niż wymienione w ustępie poprzednim, kierownicy uniwersytetów ludowych i powszechnych oraz innych instytucji kształcenia dorosłych, nie pobierający zasadniczego wynagrodzenia miesięcznego równającego się uposażeniu określonej grupy, otrzymują wynagrodzenie miesięczne za kierownictwo równające się 1/15 uposażenia VIII grupy.

(7) Lekarze, mający nie mniej niż 3 lata pracy lekarskiej w szkole lub zakładzie wychowawczym, otrzymują za jedną godzinę zajęć w tygodniu wynagrodzenie miesięczne równające się 1/15 uposażenia nauczyciela VI grupy.

(8) Lekarze, oprócz wymienionych w ustępie poprzednim, oraz dentyści otrzymują za jedną godzinę zajęć w tygodniu wynagrodzenie miesięczne równające się — 1/15 uposażenia nauczycieli VII grupy.

(9) Higienistki szkolne, mające nie mniej niż 3 lata pracy w szkole w charakterze higienistki, otrzymują za jedną godzinę zajęć w tygodniu wynagrodzenie miesięczne równające się 1/42 uposażenia nauczycieli IX grupy.

(10) Higienistki szkolne niewymienione w ustępie poprzednim otrzymują za jedną godzinę zajęć w tygodniu wynagrodzenie miesięczne równające się — 1/42 uposażenia nauczycieli X grupy.

§ 20. (1) Przez uposażenie wymienione w § 19 ustęp (1) punkt a, b, c, d, e, f, g, oraz ustęp 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10 należy rozumieć uposażenie zasadnicze funkcjonariuszów państwowych zwiększone o specjalny dodatek nauczycielski i dodatek na wyżywienie w kwocie 600 zł, a na ziemiach odzyskanych i w Warszawie również o należny dodatek lokalny.

(2) Przez uposażenie wymienione w punktach h, i, j, k, ustępu (1) paragrafu 19 należy rozumieć uposażenie zasadnicze funkcjonariuszów państwowych zwiększone o dodatek naukowy w wysokości:

a) 300% uposażenia zasadniczego odnośnie nauczycieli oraz odnośnie instruktorów kwalifikowanych,

b) 250% uposażenia zasadniczego odnośnie asystentów posiadających co najmniej niższy stopień naukowy,

c) 110% uposażenia zasadniczego odnośnie prowadzących lekcje na kursie wstępnym, odnośnie instruktorów niekwalifikowanych oraz odnośnie asystentów nie posiadających niższego stopnia naukowego

(3) Przez uposażenie wymienione w ustępie (2) paragrafu 19 należy rozumieć uposażenie zasadnicze funkcjonariuszów państwowych zwiększone o dodatek naukowy w wysokości:

a) 250% uposażenia zasadniczego odnośnie adiunktów (i równorzędnych) oraz odnośnie starszych i młodszych asystentów posiadających najmniej niższy stopień naukowy,

b) 150% uposażenia zasadniczego odnośnie starszych i młodszych asystentów nie posiadających niższego stopnia naukowego oraz zastępców asystentów.

§ 21. Określone w § 19 miesięczne stawki wynagrodzenia za 1 godzinę zajęć tygodniowo zaokrągla się w zwyż do kwoty podzielonej przez 10.

§ 22. Stawki określone w punktach a, c, e, f, g, ustępu (1) paragrafu 19 i obliczone z uwzględnieniem postanowień §§ 20 i 21 mogą być przez Ministra Oświaty podwyższone o 50 lub 100% odnośnie fachowych nauczycieli szkół zawodowych, specjalnych, Państw. Instytutu Robót Ręcznych, Państw. Instytutu Pedagogiki Specjalnej i Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich.

C. Wynagrodzenie na kursach

§ 23. (1) Nauczyciele zatrudnieni na kursach kształcenia nauczycieli i wychowawczyń przedszkoli, wyższych kursach dla nauczycieli szkół zawodowych oraz innych kursach okresowych i konferencjach mających na celu dokształcanie nauczycieli — otrzymują za każdą faktycznie odbytą godzinę nauki wynagrodzenie równające się 25% miesięcznej stawki określonej w § 19 ustęp (1) punkt e, i obliczonej z uwzględnieniem postanowień §§ 20 i 21.

(2) Stawka ustalona w ustępie (1) niniejszego paragrafu może być podwyższona przez Ministra Oświaty o 100% w odniesieniu do nauczycieli zatrudnionych na kursach dla kształcenia nauczycieli szkół zawodowych.

§ 24. (1) Kierownicy (dyrektorzy) kursów otrzymują: a) za kierownictwo kursu — wynagrodzenie miesięczne równające się wynagrodzeniu za 12 faktycznie odbytych godzin nauki; wynagrodzenie za tygodnie i dni przekraczające pełne miesiące oblicza się według zasad określonych w ustępie (2) niniejszego paragrafu, b) za odbyte faktycznie godzinyl nauki — wynagrodzenie określone w § 33 niniejszego rozporządzenia.

(2) Kierownicy kursów krótkoterminowych obliczonych na tygodnie otrzymują za kierownictwo kursu wynagrodzenie tygodniowe jak za 3 faktycznie odbyte godziny nauki, rozpoczęte tygodnie traktuje się jak pełne tygodnie.

§ 25. Pracownicy administracyjni kursów otrzymują wynagrodzenie miesięczne równające się wynagrodzeniu nauczycieli kursu za 10, 20 lub 30 godzin nauki według indywidualnych umów zależnie od rodzaju i ilości pracy na kursie.

B. Zasady zawierania umów

§ 26. Stosunek pracy kontraktowego personelu naukowego, pedagogicznego i administracyjnego ma charakter umowny.

Umowę zawiera się w sposób określony w § 27 na warunkach wyszczególnionych we wzorze umowy dołączonym do niniejszego rozporządzenia jako załącznik Nr. 1.

§ 27. (1) Z pracownikami zatrudnionymi na warunkach określonych we wzorze umowy podanym w załączniku Nr. 1 i wynagradzanymi zgodnie z postanowieniami niniejszego rozporządzenia nie należy spisywać umów w pełnym brzmieniu poda

nym w załączniku Nr. 1, lecz po ustnym umówieniu z pracownikami warunków umowy należy wystawić pismo angażujące do pracy według właściwego wzoru podanego w załączniku Nr. 2 doręczenia pracownikowi pisma angażującego właściwego wzoru wystawionego przez władze upoważnione do zawarcia umowy jest dowodem zawarcia umowy na warunkach określonych w załączniku Nr. 1.

(2) W razie zawarcia umowy za zgodą Ministra Oświaty na warunkach odmiennych niż określone we wzorach umów podanych w załączniku Nr. 1 należy spisać umowę w pełnym brzmieniu.

§ 28. (1) Władzą powołaną do zawarcia umowy w sposób określony w § 27 jest Inspektor Szkolny, Kurator Okręgu Szkolnego, Rektor Szkoły Akademickiej lub minister Oświaty zależnie od tego, której z tych władz szkoła lub zakład bezpośrednio podlega.

(2) Kurator Okręgu Szkolnego oraz minister mogą upoważnić do zawarcia umowy dyrektorów szkół lub zakładów. Wtedy umowa podlega zatwierdzeniu przez władzę dającą upoważnienie do jej zawarcia. W innych wypadkach określonych w przepisach szczególnych umowa podlega zatwierdzeniu przez właściwą władzę określoną w tych przepisach.

(3) W celu zatwierdzenia umowy rektor lub dyrektor szkoły lub zakładu przesyła do władzy zatwierdzającej odpis pisma angażującego do pracy wraz z dowodem doręczenia tegoż pracownikowi. O zatwierdzeniu lub odmowie zatwierdzenia władza zatwierdzająca zawiadamia pisemnie rektora lub dyrektora, który następnie zawiadamia o tym również pisemnie pracownika.

§ 29. Przy określeniu czasu trwania umów należy stosować następujące zasady:

a) z lekarzami, dentystami, higienistkami oraz pracownikami pedagogicznymi domów dziecka umowy zawiera się bądź na czas nieokreślony, bądź na czas określony, zaś z zastępcami profesorów szkół akademickich i wszystkimi innymi pracownikami naukowymi i pedagogicznymi wszelkich typów szkół, zakładów i kursów — na czas określony nie dłuższy niż okres jednego roku szkolnego (akademickiego),

b) jeżeli pracownik ma być zatrudniony przez cały rok szkolny lub akademicki, umowę zawrzeć należy na okres od dnia 1 września do dnia 31 sierpnia następnego roku,

c) jeżeli pracownik ma być zatrudniony przez jedno półrocze nauki szkolnej względnie przez jeden semestr, umowę zawrzeć należy na okres 6 miesięcy kalendarzowych, poczynając od 1 września względnie 1 lutego.

d) jeżeli pracownik ma być zatrudniony przez trymestr, umowę zawrzeć należy na okres 4 miesięcy kalendarzowych, poczynając od 1 września, 1 stycznia lub 1 maja.

§ 30. Przy określeniu czasu trwania umów z pracownikami, którzy mają być zatrudnieni w ciągu okresu czasu nieodpowiadającego okresom półroczy szkolnych, semestrów, względnie trymestrów należy stosować następujące zasady:

a) gdy faktyczny czas pracy ma trwać 10 miesięcy umowę należy zawrzeć na 12 miesięcy.

b) gdy faktyczny czas pracy ma trwać mniej niż 10 miesięcy lecz co najmniej 5 miesięcy, umowę zawrzeć należy na czas o jeden miesiąc dłuższy od liczby miesięcy, w ciągu których pracownik ma być faktycznie zatrudniony,

c) gdy faktyczny czas pracy ma trwać krócej niż 5 miesięcy, umowę zawrzeć należy na tyle miesięcy, przez ile pracownik ma być faktycznie zatrudniony.

§ 31. Umowy o pracy na kursach krótkoterminowych zawiera się na czas trwania kursu lub na czas krótszy.

§ 32. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z ważnością od dnia 1 września 1947 r.

Równocześnie tracą moc obowiązującą:

1. rozporządzenie ministra Oświaty z dnia 17 października 1945 r. (Nr. I P-2396/45N) w sprawie wynagrodzenia opłacanych przez państwo kontraktowych nauczycieli szkół państwowych i publicznych (Dz. Urz. Min.Ośw. Nr. 5, poz. 199),

2. rozporządzenie ministra Oświaty z dnia 29 maja 1946 r. (Nr I P-9469/46) w sprawie wynagrodzenia zastępców profesorów, kontraktowych pomocniczych sił naukowych i za godziny zlecone w państwowych szkołach akademickich (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr. 5, poz. 136) zmienione rozporządzeniem ministra Oświaty z dnia 18 października 1946 r.

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Warszawa

OKÓLNIK Nr. 42.

z dnia 28 października 1947 r. (I Pers. 21201/47)

w sprawie interpretacji i zasad stosowania przepisów rozporządzenia Ministra Oświaty o wynagrodzeniu pracowników kontraktowych w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty.

W związku z rozporządzeniem ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 r. (Nr. I Pers. 20731/47) w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty, które wchodzi w życie z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1947 r., Ministerstwo Oświaty w celu uniknięcia niejednolitości w interpretowaniu i stosowaniu postanowień tego rozporządzenia wyjaśnia, co następuje:

1. Przy stosowaniu postanowień załączonego rozporządzenia jako pełną liczbę godzin obowiązkowych pracowników kontraktowych uważać należy:

a) odnośnie wychowawczyń i kierowniczek przedszkoli, nauczycieli, dyrektorów i kierowników szkół powszechnych i specjalnych szkół ćwi-

czeń, szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli i szkół dla dorosłych oraz odnośnie nauczycieli, nauczycieli zawodu (instruktorów), asystentów, kierowników i dyrektorów szkół zawodowych — liczbę godzin określoną jako obowiązkowy wymiar zajęć odpowiednich pracowników mianowanych w rozporządzeniu ministra WR i OP z d. 10 sierpnia 1937 r. (BP-18267/37) o wymiarze godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół (Dz. Urz. Min. WR i OP Nr. 10, poz. 316) wraz z późniejszymi zmianami;

b) odnośnie nauczycieli, zastępców nauczycieli i asystentów wyższych szkół pedagogicznych oraz nauczycieli, kierowników, wychowawczyń i kierowniczek szkół ćwiczeń i przedszkoli ćwiczeń przy wyższych szkołach pedagogicznych — liczbę godzin określoną jako obowiązkowy wymiar zajęć w rozporządzeniu ministra Oświaty z dnia 14 października 1946 r. (Nr. I Pers. 16470/46) w sprawie wymiaru zajęć obowiązkowych personelu nauczającego w państwowych wyższych szkołach akademickich (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr. 11, poz. 313).

2. Wymiar obowiązków zastępcy profesora szkoły akademickiej winien odpowiadać wymiarowi obowiązków nauczycielskich profesora danej katedry i sprowadzać się do odbywania co najmniej 5 godzin wykładów i 2 godzin ćwiczeń tygodniowo oraz kierowania właściwym zakładem.

Gdy osoba, zastępująca profesora na niezajętej katedrze, pełni obowiązki w mniejszym wymiarze, lub gdy nie ma powierzonego kierownictwa zakładu, wynagrodzenie za powierzone czynności może pobierać jedynie według norm za zlecone wykłady i ćwiczenia.

3. Odnośnie wychowawców i kierowników państwowych domów dziecka należy aż do czasu unormowania w drodze ustawodawczej spraw stosunku służbowego tychże stosować następujące zasady. Wychowawcy państwowych domów dziecka z wyjątkiem wychowawców prowadzących wyłącznie zajęcia przedszkolne lub świetlicowe obowiązani są do spełniania opieki nad powierzoną im grupą dzieci przez całą dobę i w ciągu całego tygodnia . Wychowawcy ci otrzymują wynagrodzenie pieniężne określone w § 3 załączonego rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 r. i ponadto wynagrodzenie w naturze, a mianowicie: całodzienne wyżywienie, mieszkanie służbowe w domu dziecka wraz z oświetleniem i ogrzewaniem oraz pranie bielizny. Wychowawcom tym przysługuje jeden dzień w tygodniu wolny od zajęć zaś w pozostałych dniach poza 8-godzinnym okresem snu 5 godzin dziennie wolnych od obowiązków. Jeżeli na skutek polecenia władzy przełożonej wychowawca nie może wykorzystać w pełni przysługujących mu godzin lub dni wolnych od zajęć, wówczas przysługuje mu wynagrodzenie za godziny nadliczbowe według stawek dla nauczycieli szkół powszechnych za nauczanie w klasach I—VI.

Wychowawcy państwowych domów dziecka prowadzący wyłącznie zajęcia przedszkolne lub świetlicowe otrzymują tylko wynagrodzenie pieniężne:

a) zatrudnieni w wymiarze 30 godzin tygodniowo wynagrodzenie określone w § 3 powołanego rozporządzenia,

b) zatrudnieni w wymiarze mniejszym niż 30 godzin tygodniowo — wynagrodzenie określone w § 19 ustęp (1) punkt a powołanego wyżej rozporządzenia.

4. Umowy o pracę, zawarte z pracownikami pedegogicznymi na bieżący rok szkolny przed datą otrzymania niniejszego okólnika przez władzę szkolną, należy pozostawić bez zmiany aż do upływu czasu, na który zostały zawarte. Jedynie w tych przypadkach, gdy postanowienia rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 r. dają możność zawarcia umowy na warunkach korzystniejszych dla pracownika niż warunki określone w umowie dotychczasowej, należy umowę zmienić.

Przy zawieraniu nowych umów należy ściśle przestrzegać zasad angażowania i wynagradzania ustalonych w omawianym rozporządzeniu z dn. 24 października 1947 r.

5. We wszystkich przypadkach, gdy powołane rozporządzenie z dnia 24 października 1947 r. zastrzega do kompetencji Ministra Oświaty przyznanie lub podwyższenie wynagrodzenia zasadniczego oraz przyznanie dla wybitnych fachowców wynagrodzenia dodatkowego, decyzje będą wydawane w granicach etatów na podstawie indywidualnych umotywowanych wniosków Kuratoriów.

Decyzje wydane przez Kuratorów Okręgów Szkolnych na podstawie rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 20 stycznia 1946 r. (Nr. I-8922/45 N) w sprawie przekazania niektórych spraw kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych zachowują moc obowiązującą do dn. 31 sierpnia 1948 r.

6. Uchyla się moc obowiązującą okólnika Nr. 14 z dnia 21 lutego 1946 r. (I-P-3155/46) w sprawie zasad przyznawania dodatków służbowych dla mianowanych nauczycieli — wybitnych fachowców, uczących w szkołach zawodowych [1]).

Decyzje wydane przez Kuratorów Szkolnych na podstawie okólnika Nr. 14 z dnia 21 lutego 1946r. (I P-3155/46) zachowują moc obowiązującą do dnia 31 sierpnia 1947 r.

7. Uchyla się moc obowiązującą postanowień ustępu czwartego okólnika Nr. 2 z dnia 14 stycznia 1947 r. (I Pers. 548/47) w sprawie interpretacji i zasad stosowania przepisów rozporządzenia Rady Ministrów o specjalnym dodatku nauczycielskim.

---

[1]) Decyzja w sprawie przyznawania dod. służ. dla wybit. fachow., uczących w szk. zaw., będą w przyszłości wydawane przez M. O. w granicach możliwości budż. na podst. oindywid. umotywowanych wniosków Kuratoriów.

8. Przy obecnym stanie prawnym w zakresie przepisów uposażeniowych z postanowień §§ 18—21 rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 r. Nr. I Pers-20731/47 wynikają następujące stawki wynagrodzenia miesięcznego za jedną godzinę zajęć w tygodniu:

	Na ziemiach dawnych zł	W warszawie zł	Na ziemiach odzyskan. zł
Państwowe Domy Dziecka			
wychowawcy i kierownicy	200	220	230
Przeszkola			
przedszkloa (wychowawc. i kierown.	200	220	230
przedszkole ćwiczeń	240	260	280
Szkoły powszechne (i specjalne)			
w klasach I— VI	200	220	230
w klasach VII—VIII	300	320	350
szkoła ćwiczeń klasy I—VI	240	260	280
szkoła ćwiczeń, klasy VII—VIII	300	320	330
Szkoły średnie ogólnokształcące			
nauczyciele i dyrektorzy	300	320	350
Szkoły i kursy dla dorosłych			
w zakresie szkoły powszechnej	200	220	230
w zakresie szkoły średniej	300	320	350
Zakłady kształcenia nauczycieli			
licea pedagogiczne i seminaria dla wychowawczyń przedszkoli	370	400	440
Państw. Instytut Robót Ręcznych Państw. Instytut Pedagogiki Spec. iW. K. N.	400	400	480
Szkoły zawodowe			
nauczyciele zawodu (instruktorzy)	260	280	300
nauczyciele w szk. niższych i w szk. przysposobienia zawodowego	320	350	380
nauczyciele w szkołach średnich	400	440	480
Szkoły wyższe nieakademickie			
nauczyciele (profesorowie)	1000	1000	1000
lekcje na kursie wstępnym	630	630	630
kwalifikowani nauczyciele zawodu	450	450	450
niekwalifikowani nauczyciele zawodu	280	280	280
asystenci ze stopniem nauk.	310	310	310
asystenci bez stopnia nauk.	220	220	220
Szkoły akademickie			
habilitowany adiunkt	350	350	350
adiunkt, habilit. st. asystent	330	330	330
st. asystent ze stopniem nauk.	310	310	310
st. asystent bez stopnia nauk.	220	220	220
mł. asystent ze stopniem nauk.	280	280	280
mł. asystent bez stopnia nauk.	200	200	200
zastępca asystenta	190	190	190
zlecone wykłady	1120	1120	1120
zlecone ćwiczenia i lektoraty	840	840	840
lekcje na kursie wstępnym	980	980	980
Różne szkoły i zakłady			
nauczyciele i wykładowcy w uniwersytetach powszechnych	300	320	350
pracownicy oświatowi świetlic itp. instytucji dla dorosłych	300	320	350
lekarze po ukończeniu 3 lat pracy	440	480	530
lekarze przed ukończeniem lat pracy i dentyści	430	460	500
higienistki po ukończeniu 3 lat pracy	150	160	170
higienistki przed ukończeniem 3 lat pracy	140	150	160

9. Przy obecnym stanie prawnym w zakresie przepisów uposażeniowych z postanowień § 22 rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 r. Nr. I Pers. 20731/47 wynikają następujące stawki wynagrodzenia miesięcznego za jedną godinę zajęć w tygodniu wybitnych fachowców-nauczycieli, nauczycieli zawodu w szkołach zawodowych, specjalnych, Państw. Wyższych Kursach Nauczycielskich, w Państw. Instytucie Robót Ręcznych i Państw. Instytucie Pedagogiki Specjalnej:

	Na ziemiach dawnych zł	W Warszawie z	Na ziemiach odzyskan. zł
A. Stawki podwyższone o 50%			
nauczyciele szkół specjalnych			
w klasach I—VI	300	330	345
w klasach VII—VIII	450	480	525
nauczyciele zawodu (instruktorzy)	390	420	450
nauczyciele niższych szkół zaw. i szkół przysposobienia zaw.	480	525	570
nauczyciele średnich szkół zaw.	600	660	720
nauczyciele P.I.R.R., P.I.P.S., W. K N.	600	660	720
B. Stawki podwyższone o 100%			
nauczyciele szkół specjalnych			
w klasach I—VI	400	440	460
w klasach VII—VIII	600	640	700
nauczyciele zawodu (instruktorzy)	520	560	600
nauczyciele niższych szkół zaw. i szkół przysposobienia zawodoweog	640	700	760
naczyciele średnich szkół zaw.	800	880	960
nauczyciele P.I.R.R., P.I.P.S., W.K.N.	800	880	960

10. Miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe za kierownictwo kursów dla dorosłych w zakresie szkoły powsz., określone w ustępie (5) § 19 powołanego wyżej rozporządzenia z dnia 24 października 1947 r. wynosi przy obecnym stanie prawnym w zakresie przepisów uposażeniowych.

a) na kursach obejm. od 1 do 5 oddz.	1.200	1.280	1.370
b) na kursach obejm. od 6 do 10 oddz.	3.200	3.320	3.660
c) na kursach obejm. ponad 10 oddział.	6.000	6.400	6.850

11. Miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe za kierownictwo kursu lub instytucji oświaty dorosłych, określone w ustępie (6) paragrafu 19 powołanego rozporz. z dnia 24 października 1947 r. wynosi przy obecnym stanie prawnym w zakresie przepisów uposażeniowych:

a) na ziemiach dawnych	430 zł
b) w Warszawie	460 „
c) na ziemiach odzyskanych	500 „

12. Przy obecnym stanie prawnym w zakresie przepisów uposażeniowych z postanowień § 23 powołanego wyżej rozporządzenia z dnia 24 października 1947 r., wynikają następujące stawki wynagrodzenia:

a) za faktycznie odbytą godzinę nauczania na kursach kształcenia nauczycieli i wychow. przedszkoli	100	110	120
b) za faktycznie odbytą godzinę nauczania na kursach kształcenia nauczycieli szkół zawodowych za zgodą Ministra Oświaty	200	220	240
c) wynagrodzenie miesięczne za kierownictwo kursu kształcenia naucz. i wychowawczyń przedszkoli	1.200	1.320	1.440
d) wynagrodzenie tygodniowe ze kierownictwo kursu kształcenia nauczycieli i wychowawczyń przedszkoli	300	330	360

Tekst rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 r. Nr. I Pers-20731/47 załącza się.

6 załączników

Z-ca Dyrektora Departamentu
Z. Pomianowski

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych, Państw. Szkoły Akademickie, Państw. Szkoły Wyższe Nieakademickie, Zarząd Główny Z. N. P.

Załącznik Nr. 1

Umowa

o pracę zawarta w . . . . dnia . . . . między . . . . działającym w imieniu Skarbu Państwa jako pracodawcą, a ob. . . . . jako pracownikiem.

1. Ob. . . . ., zwany w dalszej treści niniejszej umowy pracownikiem, przyjmuje na siebie od dnia . . . . do dnia . . . . . obowiązki [1]) . . . . .

---

[1]) Niepotrzebne skreślić.

a) profesora, zastępcy profesora . . . . . .
(wymienić nazwę katedry i wydziału)
. . . . . w pełnym wymiarze zajęć profesorskich wraz z kierownictwem zakładu, przywiązanego do tej katedry;

b) prowadzenia zleconych wykładów, ćwiczeń, lekcyj lektorskich w wymiarze . . . . godzin tygodniowo;

c) adiunkta, kustosza, instruktora, prosektora, obserwatora, asystenta starszego, młodszego, demonstratora, elewa, zastępcy asystenta przy katedrze (zakładzie) . . . .
(podać nazwę katedry wzgl. zakładu i wydziału)
w wymiarze . . . . . . godzin tygodniowo:

d) nauczyciela publicznej szkoły powszechnej Nr. . . . .
w . . . .
powiatu . . . . w wymiarze 30 godzin zasadniczych i . . . . godzin nadliczbowych tygodniowo w pierwszym półroczu nauki szkolnej oraz w wymiarze . . . . godzin zasadniczych i . . . . godzin nadliczbowych tygodniowo w drugim półroczu nauki szkolnej ;

e) wychowawczyni Państwowego Przedszkola im . . . . w . . . . w wymiarze . . . . .
(miejscowość)
godzin . . . . .

f) nauczyciela, nauczyciela zawodu, asystenta . . . .
(nazwa szkoły)
w .. . . w wymiarze . . . . .
(miejscowość)
godzin . . . . . .

g) lekarza szkolnego, lekarza dentysty, higienistki w . . . .
(nazwy szkół)
w . . . . w wymiarze . . . .
(miejscowość)
godzin zajęć tygodniowo.

h) wychowawcy, wychowawczynie, higienistki, kierownika Państwowego Domu Dziecka w . . .
. . . . . . w pełnym wymiarze zajęć obo-
(miejscowość)
wiązującym wychowawców, kierowników mianowanych.

2. Pracownik otrzymywać będzie wynagrodzenit ustalone obowiązującym rozporządzeniem Ministra Oświaty o wynagrodzeniu pracowników kontraktowych w szkołach, kursach i instytucjach podległych Ministrowi Oświaty. Wynagrodzenie będzie wypłacane miesięcznie z góry przez czas trwania umowy.

W razie podróży służbowych lub delegacji przysługują pracownikowi należności według norm obowiązujących dla funkcjonariuszów państwowych.

3. W razie niemożności pełnienia obowiązków wskutek powołania do pełnienia czynności sędziego przysięgłego, ławnika sądu, albo innych obowiązków obywatelskich, nałożonych przepisami prawa publicznego, albo też wskutek wykluczenia od zajęć przez władzę sanitarną dla zapobieżenia rozwleczeniu choroby zaraźliwej, pracownik zachowuje przez okres 3-ch miesięcy prawo do wynagrodzenia zmniejszonego o kwoty otrzymywane ze Skarbu Państwa na skutek powołania do pełnienia wyżej wymienionych obowiązków obywatelskich albo też wykluczenia od zajęć przez władze sanitarne. We wszystkich wymienionych wyżej wypadkach niemożności pełnienia obowiązków, prawo do wynagrodzenia gaśnie przed upływem 3-ch miesięcy, jeżeli w ciągu tych 3-ch miesięcy umowa niniejsza ulegnie rozwiązaniu wskutek upływu czasu, na który ją zawarto.

W razie powołania na przeszkolenie lub na ćwiczenia wojskowe na podstawie ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym, zatrzymuje pracownik na czas tego przeszkolenia lub ćwiczeń wynagrodzenie określone w punkcie 2) z zastrzeżeniem postanowień art. 135 wspomnianej ustawy. W razie powołania do odbycia zasadniczej służby wojskowej, jak również w razie powołania do czynnej służby wojskowej, ze względu na bezpieczeństwo Państwa na podstawie powołanej wyżej ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, przestanie pracownik otrzymywać wynikające z niniejszej umowy wynagrodzenie. z końcem miesiąca, w którym nastąpiło wcielenie.

4. Pracownik zobowiązuje się ściśle stosować do ustaw. regulaminów, instrukcji i innych przepisów, obowiązujących personel naukowy i pedagogiczny szkół, kursów i zakładów, podległych Ministrowi Oświaty oraz wykonywać zarządzenia właściwych władz przełożonych.

5. W razie uchybienia warunkom umowy, mogą być nałożone na pracownika kary pieniężne do wysokości 10% wynagrodzenia, niezależnie od możności stosowania innych rygorów.

6. Rozwiązanie stosunku pracy z niniejszej umowy następuje:

a) wskutek upływu czasu, na który umowę zawarto;

b) w razie przejścia pracownika do służby o charakterze publiczno-prawnym, z dniem poprzedzającym dzień, od którego będzie przysługiwało pracownikowi uposażenie służbowe na podstawie nominacji;

c) w razie powołania do odbycia zasadniczej służby wojskowej, jeżeli stosunek pracy w chwili powołania trwał nieprzerwanie mniej aniżeli 6 miesięcy — z dniem wielenia.

Umowa nie ulega rozwiązaniu z powodu :

a) powołania do odbycia zasadniczej służby wojskowej, jeżeli stosunek pracy w chwili powołania trwał nieprzerwanie co najmniej 6 mies.;

b)powołania pracownika na przeszkolenie lub na ćwiczenia wojskowe;

c) powołania żołnierzy rezerwy lub pospolitego ruszenia do czynnej służby wojskowej ze względu na bezpieczeństwo Państwa.

Po upływie trzech miesięcy niepełnienia obowiązków z powodu choroby lub nieszczęśliwego wypadku właściwa władza szkolna może uznać umowę za rozwiązaną.

Umowa niniejsza może być rozwiązana przed upływem czasu na jaki została zawarta. W tym wypadku rozwiązanie stosunku pracy następuje po wypowiedzeniu umowy przez pracodawcę lub pracownika. Wypowiedzenie dokonane być winno na piśmie i doręczone najpóźniej na 6 tygodni przed końcem kwartału kalendarzowego.

W razie popełnienia przez pracownika zaniedbania lub czynu, który bądź to podpada pod powszechnie obowiązujące ustawy karne i ścigany ma być w drodze karno-sądowej bądź też stanowiłby, jeśliby się go dopuścił funkcjonariusz państwowy, występek służbowy w rozumieniu odnośnych ustaw i przepisów, służyć będzie właściwej władzy szkolnej prawo jednostronnego uznania niniejszej umowy za rozwiązaną natychmiast. Decyzja ta, która winna być umotywowana i doręczona na piśmie, powoduje rozwiązanie stosunku pracy z chwilą jej doręczenia i wstrzymanie z tą chwilą określonego w punkcie 2) wynagrodzenia. O ile decyzja ta nie wyszła od władzy naczelnej, (której orzeczenie nie podlega dalszemu tokowi instancyj), będzie pracownikowi służyło prawo odwołania się od tej decyzji w ciągu 14 dni od dnia następującego po dniu doręczenia do władzy bezpośrednio wyższej. Orzeczenie wydane w II instancji jest ostateczne. Odwołanie nie ma w żadnym wypadku mocy wstrzymującej, a tylko w razie uchylenia decyzji przez władze wyższej instancji, będzie pracownikowi służyło prawo żądania przywrócenia go do pełnienia obowiązków na warunkach niniejszej umowy, przyczym wynagrodzenie, jakie należałoby się od chwili zwolnienia, winno być dodatkowo wypłacone. Poza tym zrzeka się pracownik prawa podnoszenia z powodu wyżej unormowanego jednostronnego natychmiastowego rozwiązania umowy jakichkolwiek zarzutów ,względnie żądania jakiegokolwiek odszkodowania.

7. W razie rozwiązania stosunku pracy pracownik będzie obowiązany zwrócić otrzymane zaliczki i uregulować zaciągnięte względem pracodawcy (Skarbu Państwa) zobowiązania pieniężne i inne.

8. Dla wszystkich sporów, jakie mogą wyniknąć z niniejszej umowy, będą w I instancji kompetentne sądy przedmiotowo-właściwe, mające siedzibę w . . . .

podpis pracownika podpis przedstawiciela władzy

Załącznik Nr. 2

. . . . dnia . . . 1947 r.

w . . . .

Nr. . . . .

Sprawa zatrudnienia

Obywatel (ka)

. . . .

. . . .

w . . . .

Powołuję Obywatela (kę) za Jego (Jej) zgodą do pracy w . . . . na okres od dnia . . . . do dnia . . . .

(nazwa szkoły lub instytucji)

. . . . w charakterze kontraktowego . . . .

na warunkach określonych w umowie wzorcowej drukowanej w załączniku Nr 1 do rozporządzenia Ministerstwa Oświaty z dnia 24 października 1947 r. Nr. 1 Pers.-20731/47 w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr. . . . poz) a w szczególności:

1) z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze . . . . w okresie . . . .

(półrocza, semestru, trymestru)

2) z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze . . . . w okresie . . . . .

3) z obowiązkiem kierowania . . . .

(szkołą, zakładem)

w okresie . . . .

4) z wynagrodzeniem miesięcznym równającym się uposażeniu . . . grupy funkcjonariuszów państwowych wraz z dodatkami do uposażenia przysługującymi mianowanym . . . .

5) z wynagrodzeniem za godziny . . . . . w wysokości . . . . . zł miesięcznie za jedną godzinę . . . . . tygodniowo,

6) z wynagrodzeniem dodatkowym równającym się . . . .

7) z zastrzeżeniem rozwiązania umowy gdyby . . . . umowy nie za-

(Ministerstwo, Kuratorium)

twierdziło, przyczym w tym wypadku rozwiązanie umowy nastąpi z końcem miesiąca, w którym Obywatel (ka) zostanie zawiadomiona o decyzji . . . .

(Ministerstwa)

W celu objęcia obowiązków służb. zgłosi się Obywatel (ka) u . . . .
(u mnie, u dyretora szkoły)
Podpis

Załącznik 2
Wzór Szczeg. A.

. . . . . dnia . . . 1947 r.

. . . .
w . . . .
Nr. . . . . / . . . Obywatel (ka)
Sprawa: zatrudnienia.

. . . .
. . . .
w . . . .

Powołuję Obywatela (kę) za Jego (Jej) zgodą do pracy w . . . .
(nazwa szkoły lub zakładu)
na okres od dnia . . . . do dnia . . . .
w charakterze kontraktowego (ej) . . . . .
(nauczyciela, wychowawczyni)
. . . . na warunkach określonych w umowie wzorcowej drukowanej w załączniku Nr. 1 do rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 r. Nr. 1. Pers. 20731/47 w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych w szkołach zakładach i kursach podległych Ministerstwu Oświaty (Dz. Urz. MiMn. Ośw. Nr. . . . . poz. . . . . .) a w szczególności:

1) z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze . . . . godzin zasadniczych i . . . . godzin nadliczbowych tygodniowo w okresie . . . .
(pierwszego półrocza nauki szkolnej)

2) z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze . . . . godzin zasadniczych i . . . . . godzin nadliczbowych tygodniowo w okresie . . . .
(drugiego półrocza nauki szkolnej)

3) z wynagrodzeniem miesięcznym (za pełny wymiar zajęć obowiązkowych), równającym się uposażeniu zasadniczemu funkcjonariuszów państwowych . . . . . grupy zwiększonemu o odpowiednie dodatki przysługujące nauczycielom mianowanym;

4) oraz wynagrodzeniem za godziny nadliczbowe w wysokości . . . . . . zł miesięcznie za jedną godzinę nadliczbową tygodniowo.

W celu objęcia obowiązków służbowych zgłosi się Obywatel (ka) w . . . .

Inspektor Szkolny

Poz. 137

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Warszawa

ZARZĄDZENIE
MINISTRA OŚWIATY

z 25 października 1947 r. (Nr. I Pers.-20799/47)

w sprawie wynagrodzenia za godziny nadliczbowe oraz za czynności dodatkowe personelu pedagogicznego w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty.

Z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1947 r. ustalam w porozumieniu z Ministrem Skarbu następujące zasady wypłacania dodatkowych wynagrodzeń za godziny nadliczbowe oraz za czynności dodatkowe personelu pedagogicznego domów dziecka, przedszkoli oraz kursów i szkół wszystkich stopni z wyjątkiem szkół akademickich.

A. Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe.

§ 1. Wychowawcy domów dziecka, wychowawczynie przedszkoli, nauczyciele, nauczyciele zawodu, asystenci, kierownicy i dyrektorzy szkół i zakładów otrzymują dodatkowe wynagrodzenie za nauczanie oraz inne zajęcia obowiązkowe w godzinach przekraczających liczbę godzin określoną w przepisach szczególnych jako obowiązkowy wymiar zajęć.

§ 2. Wysokość miesięcznego wynagrodzenia za godziny nadliczbowe zależna jest od liczby godzin nadliczbowych w tygodniu oraz miesięcznej stawki za jedną godzinę nadliczbową w tygodniu.

§ 3. Wysokość miesięcznej stawki za jedną godzinę nadliczbową w tygodniu ustala się w kwocie równej miesięcznemu wynagrodzeniu za jedną godzinę zajęć tygodniowo kontraktowego nauczyciela, nauczyciela zawodu, asystenta lub wychowawcy danego typu zakładu lub szkoły, zatrudnionego w niepełnym wymiarze zajęć, z tym jednakże zastrzeżeniem, że przy ustalaniu wysokości stawki za godziny nadliczbowe nie mają zastosowania przepisy upoważniające Ministra Oświaty do podwyższania stawek lub przyznawania dodatkowego wynagrodzenia za godziny kontraktowe.

§ 4. (1) Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe wypłaca się:

a) przez 12 miesięcy, jeśli nauczanie względnie pełnienie innych czynności w godzinach nadliczbowych trwa przez pełne dwa półrocza nauki szkolnej względnie przez 10 miesięcy.

b) przez 6 miesięcy, jeśli zajęcia te trwają przez jedno półrocze nauki szkolnej względnie przez 5 miesięcy,

c) przez liczbę miesięcy o 1 większą od liczby miesięcy, w ciągu których zajęcia te trwały, gdy faktyczny czas trwania tych zajęć przekracza 5 miesięcy lecz jest krótszy od 10 miesięcy,

d) przez okres faktycznego pełnienia tych zajęć, jeśli one trwały krócej niż 5 miesięcy, przy czym za okres krótszy od jednego miesiąca wypłaca się 1/30 wynagrodzenia miesięcznego za każdy dzień tego okresu.

(2) Podstawą wymiaru wynagrodzenia za jedenasty i dwunasty miesiąc (punktu a) oraz wynagrodzenia za miesiąc dodatkowy (punkt c) jest liczba godzin w tygodniu, przypadająca średnio za jeden miesiąc okresu faktycznego zatrudnienia w godzinach nadliczbowych i zaokrąglona do liczby całkowitej wzwyż.

§ 5. Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe płatne jest z góry lub z dołu w zależności od rodzaju godzin nadliczbowych. Z góry płatne są godziny nadliczbowe, przydzielone nauczycielowi na dany rok szkolny na podstawie ustalonego z góry i zatwierdzonego na cały rok szkolny podziału czynności grona nauczycielskiego. Z dołu natomiast płatne są godziny nadliczbowe, dla których okres trwania nie może być z góry ustalony (np. za godziny nadliczbowe wynikające z powierzenia zastępstw osób chorych i urlopowanych).

B. Wynagrodzenie za czynności dodatkowe

§ 6. (1) Wychowawczynie przedszkoli (przedszkoli ćwiczeń), nauczyciele szkół powszechnych (szkół ćwiczeń i szkół specjalnych), średnich ogólnokształcących, zawodowych i zakładów kształcenia nauczycieli otrzymują miesięczne ryczałtowe wynagrodzenie równające się 3% uposażenia zasadniczego grupy VI zwiększonego o specjalny dodatek nauczycieli za każdą z następujących czynności:

a) za opiekę wychowawczą nad 1 klasą (grupę w przedszkolach),

b) za opiekę nad jednym gabinetem,

c) za opiekę nad organizacją uczniowską,

d) za prowadzenie biblioteki.

(2) Kierownicy publicznych szkół powszechnych (szkół ćwiczeń i szkół specjalnych) za prowadzenie nadzoru nad wypełnieniem obowiązku szkolnego i prowadzenie akt z tym związanych oraz kierowniczki przedszkoli (przedszkoli ćwiczeń) za prowadzenie akcji dożywiania dzieci otrzymują miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe równające się:

a) w szkołach z liczbą dzieci w wieku szkolnym nieprzekraczającą 200 oraz w przedszkolach — 6% uposażenia zasadniczego grupy VI zwiększonego o specjalny dodatek nauczycielski,

b) w szkołach z liczbą dzieci w wieku szkolnym przekraczającą 200 — 12% uposażenia zasadniczego grupy VI zwiększonego o specjalny dodatek nauczycielski.

(3) Łączne wynagrodzenie miesięczne za czynności dodatkowe, wypłacane na podstawie ust. (1) i (2) niniejszego paragrafu, nie może przekraczać 12% uposażenia zasadniczego grupy VI zwiększonego o specjalny dodatek nauczycielski.

§ 7. Za czynności wychowawcy w internacie przy państwowej szkole średniej ogólnokształcącej, zawodowej lub zakładzie kształcenia nauczycieli — nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie jak za godziny nadliczbowe według stawki dla nauczycieli zakładów kształcenia nauczycieli, przy czym na każdych 20 wychowanków internatu przeznacza się 10 godzin zajęć wychowawczych tygodniowo.

§ 8. (1) Nauczyciele (kierownicy) szkół ćwiczeń, wychowawczynie (kierowniczki) przedszkoli ćwiczeń oraz nauczyciele i wychowawczynie szkół i przedszkoli, spełniających zadania szkół ćwiczeń względnie przedszkoli ćwiczeń, za pełnienie czynności związanych z praktycznym kształceniem kandydatów na nauczycieli względnie kandydatek na wychowawczynie otrzymują miesięczne dodatkowe wynagrodzenie jak za 4 godziny nadliczbowe tygodniowo według stawek dla nauczycieli szkół powszechnych za nauczanie w klasach I—VI.

(2) Dyrektorzy i nauczyciele liceów pedagogicznych i seminariów dla wychowawczyń przedszkoli za nadzór nad szkołami (przedszkolami) ćwiczeń oraz za nadzór i instruowanie w dokształcaniu czynnych nauczycieli szkół powszechnych i wychowawczyń przedszkoli otrzymują dodatkowe wynagrodzenie miesięczne w wysokości:

a) dyrektorzy — jak za 5 godzin nadliczbowych,

b) nauczyciele — jak za 4 godziny nadliczbowe — tygodniowo według stawek dla nauczycieli zakładów kształcenia nauczycieli w Warszawie.

§ 9. Wypłacanie wynagrodzeń za czynności dodatkowe odbywa się na zasadach określonych w § 4 niniejszego zarządzenia.

§ 10. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1947 r.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą:

1. zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 19 września 1945 r. (Nr. I P-4784/45 N), wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w sprawie wynagrodzenia nauczycieli publicznych szkół powszechnych (szkół ćwiczeń, szkół specjalnych), szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli oraz szkół zawodowych z tytułu nauczania lub zajęć w godzinach nadliczbowych (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr. 5, poz. 208),

2. okólnik Nr. 34 z dnia 6 września 1947 r. (Nr. I Pers-14942/47) w sprawie wynagrodzenia kierowników i nauczycieli publicznych szkół powszechnych (szkół ćwiczeń i szkół specjalnych) za czynności dodatkowe.

3. pismo okólne z dnia 9 lipca 1946 r. Nr. I P-7616/46 w sprawie wynagrodzenia za prace dodatkowe dyrektorów i nauczycieli zakładów kształcenia nauczycieli.

Minister
(—) **Skrzeszewski**

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Warszawa

OKÓLNIK Nr. 41
z dnia 25 października 1947 r. (I Pers-21055/47)
w sprawie interpretacji i zasad stosowania przepisów zarządzenia Ministra Oświaty o wynagrodzeniu nauczycieli za godziny nadliczbowe i za czynności dodatkowe.

Ministerstwo Oświaty przesyła do wiadomości i stosowania zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 25 października 1947 r. Nr. I Pers-20799/47 w sprawie wynagrodzenia za godziny nadliczbowe oraz za czynności dodatkowe personelu pedagogicznego w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty. Zarządzenie to wchodzi w życie z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1947 r.

Jednocześnie dla utrzymania jednolitej praktyki w stosowaniu postanowień tego zarządzenia Ministerstwo Oświaty wyjaśnia, co następuje:

1. Postanowienia zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 25 października 1947 r. Nr. I Pers—20799/47 odnoszą się do pracowników mianowanych.

W myśl postanowień §§ 15, 16 i 17 rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 r. Nr. I Pers—20731/47 w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe i za czynności dodatkowe wypłacać należy również pracownikom kontraktowym, zajętym w pełnej liczbie godzin obowiązkowych, przy zastosowaniu zasad określonych w omawianym zarządzeniu Nr. I Pers—20799/47.

2. Wynagrodzenia za godziny nadliczbowe oraz za czynności dodatkowe należy wypłacać tylko tym pracownikom pedagogicznym, którzy faktycznie wykonują zajęcia w godzinach nadliczbowych lub czynności dodatkowe, zaś wynagrodzenia za miesiące dodatkowe tylko tym, którzy te zajęcia lub czynności wykonywali przez 5 lub więcej miesięcy.

3. W obecnym stanie prawnym w zakresie przepisów uposażenionych z postanowień § 3 zarządzenia z dnia 25 października 1947 r. Nr. I. Pers. 20799/47 w związku z postanowieniami §§ 19, 20 i 21 rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 r. Nr. I Pers-20731/47 wynikają następujące stawki wynagrodzenia miesięcznego za jedną godzinę nadliczbową tygodniowo:

	Na ziemiach dawnych zł	W Warszawie zł	Na ziemiach odzyskan. zł
Państwowy Dom Dziecka			
Wychowawcy i kierownicy	200	220	230
Przedszkola			
przedszkole (wychowaw. i kierown.)	200	220	230
przedszkole ćwiczeń	240	260	280
Szkoły powszechne (i specjalne)			
w klasach I—VI	200	220	230
w klasach VII—VII	300	320	350
szkoła ćwiczeń, klasy I—VI	240	260	280
szkoła ćwiczeń, klasy VII—VIII	300	320	350
Szkoły średnie ogólnokształcące			
nauczyciele i dyrektorzy	300	320	350
Szkoły i kursy dla dorosłych			
w zakresie szkoły powszechnej	200	220	230
w zakresie szkoły średniej	300	320	350
licea pedagog. i seminaria dla wychowawczyń i przedsz.	370	400	440
Państw. Instytut Robót Ręcznych Państw.			
Instytut Pedagogiki Spec. i W. K. N.	400	440	480
Szkoły zawodowe			
nauczyciele zawodu (instruktorzy)	260	280	300
nauczyciele w szk. niższych i w szk.			
przysposobienia zawodowego	320	350	380
Szkoły wyższe nieakademickie			
nauczyciele (profesorowie)	1000	1000	1000
kwalifikowani nauczyciele zawodu	450	450	450
niekwalifikowani nauczyciele zawodu	280	280	280
asystenci ze stopniem nauk.	310	310	310
asystenci bez stopnia nauk.	220	220	220

4. Z postanowień §§ 6 i 8 zarządzenia z dnia 25 października 1947 r. Nr. I Pres-20799/47 przy obecnym stanie prawnym w zakresie przepisów uposażeniowych wynikają następujące stawki miesięczne wynagrodzeń za czynności dodatkowe:

	zł
a) za opiekę wychowawczą nad klasą (grupą), nad gabinetem, organizacją uczniowską oraz za prowadzenie biblioteki	180
b) za prowadzenie akcji dożywiania dzieci w przedszkolach oraz za nadzór nad wypełnieniem obowiązku szkolnego w szkołach z liczbą dzieci w wieku szkolnym nie przekraczającą 200 . . .	360
c) za nadzór nad wypełnieniem obowiązku szkolnego w szkołach z liczbą dzieci w wieku szkolnym przekraczającym 200	720
d) za czynności związane z praktycznym kształceniem kandydatów na nauczycieli i kandydatek na wychowawczynie:	
na ziemiach dawnych	800
w Warszawie	880
na ziemiach odzyskanych	920
e) za nadzór nad szkołami oraz przedszkolami ćwiczeń oraz za instruowanie w dokształcaniu czynnych nauczycieli i wychowawczyń	
nauczyciele	1.600
dyrektorzy	2.000

5. Ryczałtowe miesięczne wynagrodzenie za czynności dodatkowe, określone w § 6 ustęp (1) zarządzenia z dnia 25 października 1947 r. Nr. I-Pers. 20799/47, wypłacać należy:

a) za opiekę wychowawczą nad klasą szkolną oraz nad grupą przedszkolną,

b) za opiekę nad samorządem szkolnym i organizacją harcerską (Z.H.P.),

c) za opiekę nad biblioteką szkolną nie mniej niż 100 tomów,

d) za opiekę nad gabinetem fizycznym, chemicznym lub biologicznym, o ile jest on stosownie urządzony.

1 zał.

Z-ca Dyrektora Departamentu
Z. Pomianowski

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych, Państw. Szkoły Wyższe Nieakademickie, Zarząd Główny Z. N. P.

Poz. 138

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OŚWIATY

z d. 9 listopada 1946 r. (Nr. III UP-3262/46)

w sprawie statutu Państwowych Wyższych Kursów dla Nauczycieli Szkół Zawodowych

Na podstawie art. 2 ust. 2 i art. 59 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Organizację Państwowych Wyższych Kursów dla Nauczycieli Szkół Zawodowych ustala się według załączonego statutu.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z ważnością od dnia 1 listopada 1946 r.

Minister Oświaty
Cz. Wycech

Załącznik do rozporządzenia Ministra Oświaty z d. 9. XI. 1946 r. (Nr. III UP-3262/46).

Statut
Państwowych Wyższych Kursów dla nauczycieli szkół zawodowych

I. Cele i zadanie Kursów

§ 1. Państwowe Wyższe Kursy dla nauczycieli szkół zawodowych mają na celu:

a) pogłębienie wiedzy w zakresie pedagogiki, dydaktyki i wychowania,

b) pogłębienie wiadomości teoretycznych i metodyki nauczania wybranych przedmiotów nauczania w średniej szkole zawodowej (dokształcającej),

c) danie podstawowych wiadomości o ustroju i organizacji szkolnictwa zawodowego ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień wartości kształcenia zawodowego, oraz stosunku kształcenia ogólnego i zawodowego,

d) rozszerzenie podstawowych wiadomości z zakresu ekonomii i socjologii.

§ 2. Cele te Państwowe Wyższe Kursy dla nauczycieli szkół zawodowych realizują przez:

a) odpowiedni program nauki,

b) samodzielną pracę słuchaczy,

c) opracowanie przez słuchaczy zleconych zagadnień,

d) praktykę i pokazy lekcji w średnich szkołach zawodowych,

e) planowo zorganizowane zapoznanie się z zakładami pracy,

f) zajęcia warsztatowe.

II. Organizacja Kursów

§ 3. Państwowe Wyższe Kursy dla nauczycieli szkół zawodowych w zasadzie przeznaczone są dla czynnych nauczycieli średnich szkół zawodowych (dokształcających) i trwają jeden rok szkolny.

§ 4. Państwowe Wyższe Kursy dla nauczycieli szkół zawodowych podlegają bezpośrednio Ministerstwu Oświaty.

§ 5. Państwowe Wyższe Kursy dla Nauczycieli szkół zawodowych mogą posiadać różne wydziały podług specjalności słuchaczy lub specjalnych zadań Kursów.

§ 6. Przy Państwowych Wyższych Kursach dla nauczycieli szkół zawodowych mogą być wprowadzone stałe lub czasowe kursy, uzupełniające

wykształcenie czynnych nauczycieli szkół zawodowych, kursy korespondencyjne i konferencje poświęcone wybranym lub aktualnym zagadnieniom szkolnictwa zawodowego.

§ 7. Zaznajomienie słuchaczy z postępami techniki, zwłaszcza w dziedzinie narzędzi i urządzeń warsztatów rzemieślniczych, odbywa się we wzorowo urządzonych pracowniach szkół i Instytutów Rzemieślniczych, względnie we własnych wzorcowych pracowniach.

§ 8. Państwowe Wyższe Kursy dla nauczycieli szkół zawodowych nie prowadzą własnych szkół ćwiczeń, korzystają natomiat z pracowni średnich szkół zawodowych i central wyszkolenia zawodowego.

III. Władze Państwowych Wyższych Kursów dla nauczycieli szkół zawodowych

§ 9. Władzami Państwowych Wyższych Kursów dla nauczycieli szkół zawodowych są: Dyrektor Kursów i Rada Pedagogiczna Kursów.

§ 10. Dyrektora Kursów mianuje Minister Oświaty. Dyrektor angażuje personel nauczający i administracyjny, oraz przedstawia Ministerstwu Oświaty kandydatów do zatwierdzenia względnie do nominacji na stanowiska etatowe.

§ 11. Dyrektor i personel nauczający stanowią Radę Pedagogiczną Państwowych Wyższych Kursów dla nauczycieli szkół zawodowych.

§ 12. Dyrektor jest przewodniczącym Rady Pedagogicznej, reprezentuje Kursy nazewnątrz, jest wykonawcą zarządzeń Ministerstwa Oświaty i uchwał Rady Pedagogicznej, przełożonym grona nauczycielskiego i zwierzchnikiem personelu administracyjnego Kursów, tudzież opiekunem i zwierzchnikiem słuchaczy.

§ 13. Dyrektor kieruje całym życiem Kursów, dba o właściwy poziom naukowy i wychowawczy Kursów, oraz o sprawną ich organizację administracyjno-gospodarczą.

§ 14. Rada Pedagogiczna Kursów

a) współdziała z Dyrektorem w utrzymaniu właściwego poziomu naukowego i wychowawczego Kursów,

b) wydaje opinię o słuchaczach,

c) przeprowadza egzaminy i decyduje o wydaniu świadectwa ukończenia Kursów,

d) zatwierdza regulaminy organizacji słuchaczy i życia wewnętrznego Kursów.

e) przedstawia Dyrektorowi sprawozdania, materiały i wnioski, dotyczące poziomu, realizacji programu i pożądanych zmian na Państwowych Wyższych Kursach dla nauczycieli szkół zawodowych.

IV. Słuchacze

§ 15. Słuchaczami Państwowych Wyższych Kursów dla nauczycieli szkół zawodowych mogą być:

a) czynni nauczyciele średnich szkół zawodowych (dokształcających), posiadający kwalifikacje do nauczania w szkołach ogólnokształcących podstawowych (powszechnych) i średnich,

b) czynni nauczyciele szkół zawodowych, posiadający kwalifikacje do nauczania w szkołach zawodowych w myśl rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 21. X. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 774), którzy wstępują na Kursy w celu rozszerzenia swych kwalifikacji.

c) czynni nauczyciele szkół zawodowych, którzy nie posiadają kwalifikacji nauczycielskich, lecz mają kwalifikacje do wykonywania zawodu w myśl prawa przemysłowego lub ukończoną średnią szkołę zawodową,

d) czynni nauczyciele szkół zawodowych, którzy nie posiadają formalnych kwalifikacji, lecz mają co najmniej 3-letnią praktykę nauczycielską i dodatnią opinię o pracy szkolnej.

§ 16. Słuchacze, którzy otrzymują z Ministerstwa płatny urlop na studia na Państwowych Wyższych Kursach dla nauczycieli szkół zawodowych, obowiązani będą do 2-letniej pracy w szkole zawodowej, wskazanej przez władze szkolne.

V. Uprawnienia

§ 17. Słuchacze Państwowych Wyższych Kursów dla nauczycieli szkół zawodowych, którzy wypełnią wszystkie zadania i złożą egzamin końcowy z wyznaczonych przedmiotów, otrzymują świadectwo ukończenia Państwowych Wyższych Kursów dla nauczycieli szkół zawodowych. Świadectwo ukończenia Państwowych Wyższych Kursów dla nauczycieli szkół zawodowych uprawnia do:

a) zaliczenia Państwowych Wyższych Kursów jako spełnienia jednego z warunków do uzyskania dyplomu nauczyciela szkół zawodowych,

b) uzyskania zezwolenia do nauczania w szkołach zawodowych przedmiotów, wskazanych w świadectwie,

c) przyjęcia na II kurs Instytutu Pedegogicznego po złożeniu egzaminu wstępnego z grupy przedmiotów pomocniczych, przewidzianych w programie I roku studiów w Instytucie Pedagogicznym.

Poz. 139

ZARZĄDZENIE
MINISTRA OŚWIATY

z d. 24 października 1947 r. (Nr. III 5145/47)

w sprawie otwarcia Państwowych Wyższych Kursów dla Nauczycieli Szkół Zawodowych w Krakowie

Na postawie art. 50 i 59 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Otwieram Państwowe Wyższe Kursy dla Nauczycieli Szkół Zawodowych w Krakowie.

§ 2. Organizacja Państwowych Wyższych Kursów dla Nauczycieli Szkół Zawodowych w Krakowie opiera się na statucie, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 9. XI. 1946 r. w sprawie statutu Państwowych Wyższych Kursów dla Nauczycieli Szkół Zawodowych (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr. 12, poz. 382).

§ 3. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z ważnością od dnia 1. X. 1947 r.

Minister
Dr. St. Skrzeszewski

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr. III. D. 5145/47

Warszawa, d. 24 paźdz. 1947 r.

Kuratorium Okręgu Szkolnego
Krakowskiego
w Krakowie

Ministerstwo przesyła w załączeniu zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 24. X. 1947 r. Nr. III. 5145/47 w sprawie otwarcia Państwowych Wyższych Kursów dla Nauczycieli Szkół Zawodowych w Krakowie — do wiadomości i wykonania.

Dalsze zarządzenia zostaną załatwione osobnym pismem.

Za Dyrektora Departamentu
Antoni Tatoń
Naczelnik Wydziału

1 zał.

Poz. 140

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Warszawa

OKÓLNIK Nr. 44

z dnia 3 listopada 1947 r. (Nr. II P-6267/47)

w sprawie uporządkowania budynków i urządzeń wewnętrznych szkół

W wyniku spostrzeżeń poczynionych podczas wizytacyj szkół powszechnych stwierdzono, że opieka i nadzór nad budynkami i majątkiem szkolnym pozostawia w niektórych wypadkach wiele do życzenia. Wyraża się to w braku należytej troski o utrzymanie w porządku wszystkich pomieszczeń szkolnych i ich otoczenia, a zwłaszcza piwnic i strychów, w których nagromadzone i nieuprzątnięte od zakończenia wojny materiały łatwo palne jak papiery, książki, poniszczone sprzęty i słoma stanowią nieustanną groźbę zniszczenia budynku przez pożar łatwy do wzniecenia w tych warunkach i poważne niebezpieczeństwo dla licznie zgromadzonej młodzieży.

Innym objawem w tym zakresie spotykanym przede wszystkim na Ziemiach Odzyskanych, to brak dbałości o zabezpieczenie przed zniszczeniem majątku szkolnego (np. ławek, szaf, urządzeń warsztatowych, pomocy naukowych), który danej szkole nie jest potrzebny.

Zjawiska te świadczące o złej gospodarce na terenie poszczególnych szkół są tym bardziej niepożądane, że stwarzają przykład ujemnego oddziaływania na młodzież i środowisko.

Celem usunięcia tego stanu rzeczy Ministerstwo Oświaty poleca co następuje:

1. Kierownictwa szkół powszechnych spowodują w czasie możliwie najkrótszym uporządkowanie wszystkich pomieszczeń budynków szkolnych i ich otoczenia. Troska o utrzymanie w należytym porządku budynku szkolnego oraz dbałość o estetykę jego otoczenia winna opierać się na wspólnym wysiłku kierownictwa szkoły, nauczycielstwa, służby i dziatwy szoklnej.

2. Wszelki majątek szkolny (urządzenia szkolne, warsztaty, ławki, pomoce naukowe), który danej szkole nie jest potrzebny, należy zabezpieczyć przed zaginięciem, uszkodzeniem lub zniszczeniem oraz zawiadomić władze szkolne przesyłające spis tych rzeczy; inspektorzy szkolni obowiązani będą materiały te przekazać Kuratorium, które poweźmie decyzję co do dalszego przeznaczenia tego majątku szkolnego.

3. Wszelki sprzęt i pomoce naukowe potrzebne szkole do realizacji programu nauczania należy zinwentaryzować i zapewnić odpowiednie przechowanie, opiekę nad poszczególnymi działami pomocy naukowych należy zlecić poszczególnym nauczycielom, którzy obowiązani są dbać o utrzymanie ich w należytym porządku i ułatwić wykorzystanie ich w pracy szkolnej.

Dyrektor Departamentu
H. Garbowski

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych.

Poz. 141

Ministerstwo Odbudowy
L. dz. III/2766/2/47

Odpis

OKÓLNIK Nr. 18

z dnia 5 maja 1947 r.

w sprawie rewizji cen umownych na materiały budowlane

Do

Wszystkich Ministerstw, Wydziałów Odbudowy Urzędów Wojewódzkich i m. Łodzi Dyrekcyj Odbudowy.

W uzupełnieniu okólnika Nr. 15 z dnia 24 czerwca 1946 r. i Nr. 15a z dnia 16 listopada 1946 r., w sprawie rewizji cen kosztorysów umownych na roboty wykonywane na rzecz lub z funduszu Skarbu Państwa, Samorządu Terytorialnego oraz instytucyj prawa publicznego, na podstawie uchwały Komisji Międzyministerialnej z dnia 26 kwietnia 1947 r. dopuszcza się stosowanie zwyżek cen za materiały powstałych w okresie od 1. X. 1946 r. do 1. IV. 1947 r. według następującej tabeli:

Tabela Nr. 4

L. p.	RODZAJ ROBÓT	Współczynnik podwyżki dla materiałów
1.	Murarskie	1.30
2. a)	Posadzkowe z terrakoty	2.11
b)	Posadzkowe z klepki dębowej	1.86
3.	Betonowe i żelbetonowe	1.39
4.	Tynkowe	1.25
5.	Ciesielskie	1.42
6.	Stolarskie	1.31
7.	Kowalskie i ślusarskie	1.51
8. a)	Malarskie olejne	1.85
b)	Malarskie klejowe	1.18
9.	Szklarskie	2.35
10.	Blacharskie, krycie dachów blachą	2.20
11.	Krycie dachów dachówką	1.38
12.	Krycie dachów papą	1.68
13.	Zduńskie	1.41

Urzędy oraz instytucje, przeprowadzające rewizje cen, obowiązane są kierować się następującymi warunkami:

1. Ewentualna podwyżka cen może dotyczyć tylko robót lub części robót wykonywanych od 1 kwietnia 1947 r. na podstawie umów zawartych w wyniku przetargów, odbytych do dnia 10 marca 1947 r.

2. W stosunku do umów, zawartych przed 30 kwietnia 1946 r., jeżeli roboty wykonane są po 1 kwietnia 1947, w ramach umownego terminu lub jeżeli opóźnienie robót powstało nie z winy przedsiębiorcy, mają być stosowane zwyżki cen na materiały za roboty wykonane w okresie od 1. VI. 1946 r. do 1. X. 1946 r. według okólnika Nr. 15 (tabela Nr. 2), za roboty wykonane w okresie od 1. X. 1946 r. do 1. IV. 1947 r. według okólnika Nr. 15a (tabela Nr. 3), zaś za roboty wykonane po 1. IV. 1947 r. dalsze zwyżki według niniejszego okólnika (tabela Nr. 4).

Nadmienia się, że w wypadku stosowania dwóch, względnie trzech okólników, odnośne zwyżki komulują się, to jest zwyżka z okólnika następnego stosuje się do cen, zwiększonych na podstawie okólnika poprzedniego.

3. W wypadku umów, zawartych w okresie po 30. IV. 1946 r. do 10. VI. 1946 r., w założeniu zasad zawartych w p. 2, mają zastosowanie zwyżki według okólnika Nr. 15a tabela Nr. 3) za roboty wykonane po 1. X. 1946 r. do 1. IV. 1947 r. ,zaś za roboty wykonane po 1. IV. 1947 r. dalsze zwyżki według niniejszego okólnika (tabela Nr. 4).

4. Do umów, zawartych po 30. VI. 1946 r. i opartych na przetargach odbytych przed 10 marca 1947 r., przysługują jedynie zwyżki zgodnie z niniejszym okólnikiem (tabela Nr. 4).

5. Do robót, albo części robót, których termin wykonania upłynął przed 1 kwietnia 1947 r., w wypadku uchybienia terminu z winy przedsiębiorcy, podwyżka nie ma zastosowania.

6. Zastosowanie podwyżki dopuszcza się w wypadku, gdy przedsiębiorca ,udzieloną mu w myśl umowy zaliczkę, lub część zaliczki na materiały, wpłacił na poczet dostaw wytwórni lub rozdzielniom państwowym, a cena zaliczkowanych materiałów przy dostawie uległa zwyżce.

7. W celu określenia zakresu robót, do których ma zastosowanie zwyżka według tabeli Nr. 4 niniejszego okólnika, należy wyodrębnić roboty wykonane po 1 kwietnia 1947 r.

8. Pozostałe warunki stosowania zwyżek i rozdziału kosztu robót na koszty materiału i robocizny, podane w okólniku Nr. 15, są nadal obowiązujące.

9. W wypadkach specjalnych należy się zwracać o wyjaśnienie i wskazówki do Dep. Budownictwa Min. Odbudowy.

Odnośnie zwyżek cen materiałów dla robót instalacyj sanitarnych i elektrycznych zostaną wydane oddzielne okólniki.

Minister
M. Kaczorowski

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr. I. BS-8047/47

Warszawa, d. 29 maja 1947 r.

Sprawa rewizji cen umownych na materiały budowlane

W związku z pismem Ministerstwa Oświaty z dnia 14 grudnia 1946 r. Nr. I. Bud-18832/46 w sprawie rewizji cen umownych na materiały budowlane, powyższy okólnik przesyła się do wiadomości i przestrzegania.

Naczelnik Wydziału
Inż. W. Bronirski

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych, Państwowe Szkoły Akademickie i Wyższe, Muzeum Zoologiczne, Biblioteka Narodowa, Archiwa Państwowe, P. Z. W. S.

Poz. 142

Ministerstwo Skarbu
Nr. D. III. 6693/7/47

OKÓLNIK

dnia 30 sierpnia 1947 r.

Odpis z odpisu

Wykazywanie w sprawozdaniach i wyciągach sprostowań dokonanych w księgach rachunkowych

Do

Wszystkich władz centralnych

Wedle postanowień art. 12 § 66 przepisów rach.-kasowych dla władz i urzędów państwowych (załącznik Nr. 1) do Dz. U. Min. Skarbu Nr. 9 poz. 178 z r. 1935) wszelkie sprostowania w księgach rachunkowych, dokonane już po wysłaniu sprawozdań (wyciągów) za dany miesiąc, winny być wykazywane przez władze w sprawo-

zdaniach (wyciągach) za miesiąc następny w w przedziałce „do miesiąca sprawozdawczego".

Wobec niejednolitego postępowania władz w tym zakresie Ministerstwo Skarbu, w porozumieniu z Kontrolą Państwową wyjaśnia co następuje:

Wszelkie zmiany sum w przedziałkach sprawozdań (wyciągów) „przychody (rozchody) do miesiąca sprawozdawczego" azchodzące w porównaniu ze sprawozdaniami (wyciągami) za miesiąc poprzedni — mają być przeprowadzane w ten sposób, że pierwotnie winny być wykazane kwoty zgodne ze sprawozdaniami (wyciągami) za miesiąc poprzedni, następnie kwoty te powinny być przekreślone (możliwie czerwonym atramentem) i tymże czerwonym atramentem nadpisane kwoty nowe.

W rubryce „uwagi" sprawozdania (wyciągu) dokonane sprostowanie winno być szczegółowo omówione z podaniem na jakie względnie z jakich rachunków dokonano przeniesień, sumy przeniesień i powody ich wykonania. Omówienia te winny być podpisane przez właściwych urzędników.

Powiadamiając o powyższym Ministerstwo Skarbu prosi o wydanie podległym władzom (urzędom) stosownych zarządzeń.

Za Dyrektora Departamentu
M. Zakrzewski

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr. I. F-6007/47

Warszawa, d. 13 września 1947 r.

Wykazywanie w sprawozdaniach i wyciągach sprostowań dokonanych w księgach rachunkowych.

do wiadomości i przestrzegania.

Dyrektor Departamentu
E. Kuroczko

Poz. 143

INSTRUKCJA

z d. 5 sierpnia 1947 r. (Nr. VI. Pg-2202/47)

w sprawie realizacji programu nauczania w roku szkolnym 1947/48 w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym

W ślad za instrukcją z dnia 21 maja 1947 r. (Nr. II Sr-2661/47) w sprawie organizacji roku szkolnego 1947/48 w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym podaje się następujące wytyczne realizacji programu nauczania.

W roku szkolnym 1947/48 w gimnazjach i liceach ogólnokształcących obowiązywać będzie program dotychczasowy wraz ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniami i rozporządzeniami Ministra Oświaty.

1. Z dnia 31 stycznia 1945 r. — w sprawie nauczania języka niemieckiego (Dz. Urz. Nr. 1, poz. 2).

2. Z dnia 24 marca 1945 r. o tymczasowym programie historii (Dz. Urz. Nr. 1, poz. 4).

3. Z dnia 5 kwietnia 1945 r. o tymczasowym programie nauki biologii (Dz. Urz. Nr. 1, poz. 6).

4. Z dnia 12 czerwca 1945 r. w sprawie nauki języków obcych (Dz. Urz. Nr. 3, poz. 79).

5. Z dnia 11 września 1945 r. w sprawie nauki śpiewu na terenie okręgów szkolnych zachodnich (Dz. Urz. Nr. 4, poz. 10).

6. Z dnia 19 września 1946 r. w sprawie zniesienia „Zagadnień życia współczesnego" i wprowadzenia „Nauki o Polsce i świecie współczesnym" (Dz. Urz. Nr. 11, poz. 307).

7. Z dnia 9 września 1945 r. w sprawie wprowadzenia przejściowego programu nauki biologii (Dz. Urz. Nr. 11, poz. 324).

8. Z dnia 21 kwietnia 1947 r. w sprawie przejściowych programów nauczania na r. szk. 1947/48 Dz. Urz. Nr. 4, poz. 90) oraz

9. Instrukcją w sprawie nauczania języka polskiego w liceach ogólnokształcących (ogłoszoną osobno w r. 1946).

Ministerstwo podkreśla z naciskiem, że wprowadzone dotychczas zmiany w zakresie treści i przesunięć programowych mają na celu dalsze wzmacnianie i pogłębianie elementów wprowadzających młodzież w zrozumienie współczesnych przemian społeczno-politycznych i ekonomicznych jak również podstawowych aktualnych problemów w życiu Państwa Polskiego i świata.

W związku z włączeniem do kl. II gimnazjum absolwentów kl. VIII szkół powszechnych Ministerstwo zwraca uwagę, iż minimalny proc. tych uczniów, ogólnie nie wpłynie zasadniczo na zmianę struktury kl. II-ch. Zaledwie w niektórych punktach szkolnych (głównie w K. O. S. Śląskim, Warszawskim i Krakowskim) mogą wystąpić pewne trudności w nauce języka polskiego, języków obcych i matematyki.

Biorąc pod uwagę to, iż w roku ubiegłym kl. VIII szkół powszechnych pracowały w specjalnie trudnych warunkach — nauczyciele uczący w kl. II gimnazjalnych przeznaczą okres początkowy nauki (około 2-ch tygodni) na zorientowanie się w różnicah w przygotowaniu, jakie zachodzić mogą na skutek przerobienia odmiennego kursu nauki. Nauczyciele ci w formie powtórzeń opanowanego materiału kl. I gimnazjalnej dążyć będą do wyrównania poziomów tak, aby podstawy do przerabiania kursu kl. II były dla obu grup jednakowe.

Dyrektorom szkół poleca się otoczyć osobistą opieką sprawę właściwego stosunku do absolwentów kl. VIII szkoły powszechnej.

Przed przystąpieniem do realizacji programu klasy II absolwenci kl. VIII szkoły powszechnej winni przyswoić sobie z języka polskiego znajomość następujących utworów:

1) Jeden wyjątek z prozy Reja,
2) Jedną pieśń (do wyboru) Kochanowskiego,
3) Jeden tren (do wyboru) Kochanowskiego,
4) Kazanie o miłości ojczyzny — Skargi,
5) Kilka fraszek (do wyboru) — Potockiego,
6) Wyjątek z prozy — Paska.

Z materiału gramatycznego należy przerobić dział: „Wyrazy zapożyczone, ich ważniejsze źródła i zakresy. Różnice między wyrazami dawnymi a współczesnymi pod względem znaczenia i formy".

Na przerobienie wyżej wymienionych tematów należy przeznaczyć około 4 tygodni (do końca września), organizując lekcje w formie powtórzenia materiału dla całej klasy. W okresie powyższym należy zwrócić uwagę na jakość prac piśmiennych.

Część tematów można przerobić w oparciu o pracę domową pod kierunkiem nauczyciela. Zwłaszcza przy małej ilości absolwentów klasy VIII wskazana jest ta druga forma.

Daleko posunięte różnice mogą wystąpić w nauce języków obcych. Zaleca się więc wyrównanie tych różnic w formie powtórzeń dla całej klasy w ciągu 4 pierwszych tygodni, przy czym pozostawia się nauczycielowi wybór materiału i środków, przy pomocy których wyrównanie to zechce przeprowadzić.

Przy małej ilości uczniów poniżej poziomu klasy wskazana jest indywidualna praca domowa, jak przy języku polskim, pod kierunkiem nauczyciela.

W zakresie matematyki należy powtórzyć, względnie uzupełnić z algebry rozdział o jednomianach i wielomianach oraz wzory $(a+b^2)$, $(a+b)\cdot(a-b)$, $(a+b^3)$, po czym przejść do rozkładu wielomianów na czynniki.

Kurs geometrii należy zacząć od miejsc geometrycznych, dla absolwentów kl. VIII będzie to powtórzeniem — kładąc od początku silny nacisk na zrozumienie budowy logicznej i znaczenie zdań geometrycznych oraz wzajemnego ich związku i metod dowodu.

Uwaga: Powyższe wskazania nie obowiązują klas, których uczniowie rekrutują się wyłącznie z klasy I gimnazjalnej.

Dyrektor Departamentu
(—) Z. Kormanowa

Poz. 144

Ministerstwo Odbudowy
Administracji Budowlanej
L. dz. V/3-969/47
Warszawa, d. 30 kwietnia 1947

Odpis

Opłaty za mieszkania w budynkach państwowych i przez Państwo administrowanych

wszystkich Urzędów Wojewódzkich (Wydziałów Odbudowy), Referatu Zarządu Nieruchomości Państwowych dla miasta st. Warszawy.

Na sprawozdanie jednego z Wojewódzkich Wydziałów Odbudowy o wprowadzeniu w drodze zarządzenia Wojewody z dniem 1 stycznia 1947 r. w budynkach państwowych i pozostających pod zarządem państwowym, taryfy opłat za mieszkanie, odpowiadającej wysokości stosowanej przez Zarządy Miejskie, względnie ustalonej przez miejskie lub powiatowe Rady Narodowe, Ministerstwo Odbudowy oznajmia jak następuje:

Załatwienia zarządzenia Wojewody sprawy wysokości komornego mieszkania w budynkach państwowych i przez Państwo administrowanych, a wynajmowanych funkcjonariuszom państwowym, jest niezgodne z art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663), który postanawia, że normy należności za mieszkania w naturze (a więc przydzielane funkcjonariuszom państwowym w budynkach państwowych i przez Państwo administrowanych) określa rozporządzenie Rady Ministrów.

Wobec tego, do czasu zmiany dotychczas obowiązującego w tym zakresie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 82) należy pobierać nadal:

a) komorne, obliczone według przepisów § 4 tegoż rozporządzenia Rady Ministrów,

b) opłaty dodatkowe poza komornem na pokrycie świadczeń domowych, jak: czyszczenie kominów, wywóz śmieci, woda i kanały, koszta opału dla centralnego ogrzewania, koszta konserwacji i eksploatacji windy itp.

Ściągnięte opłaty z tytułu komornego (pkt. a) powinny być niezwłocznie po zainkasowaniu odprowadzone w całości, bez żadnych potrąceń, na dochód Ministerstwa Odbudowy w Dz. 3 § 21 (wpływy zarządu nieruchomości państwowych). Ściągnięte opłaty dodatkowe poza komornem na pokrycie świadczeń domowych (pkt. 6) powinny być użyte na wyrównanie odnośnych rachunków.

Dyrektor Departamentu
(—) Inż. W. Kłębkowski

Ministerstwo Odbudowy
Dep. Administracji Budowlanej
L. dz. V/3—2778/47.

Warszawa, d. 17 lipca 1947 r.

Opłata za mieszkania w budynkach państwowych.

Do

Wszystkich Urzędów Wojewódzkich (Wydziałów Odbudowy), Referatu Zarządu Nieruchomości Państwowych dla miasta st. Warszawy.

Dla ujednostajnienia sposobów obliczenia komornego i rozkładania świadczeń domowych na lokatorów budynków państwowych, Ministerstwo Odbudowy w uzupełnieniu zarządzeń z dnia 22 listopada 1946 r. L. dz. V/3—1656/46 i z dnia 30 kwietnia 1947 r. L. dz. V/3—969/47, oznajmia co następuje:

1) przy obliczaniu komornego według przepisów § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 82), należy pod powierzchnią użytkową mieszka-

nia rozumieć całość powierzchni w świetle murów i ścian działowych, która obejmuje:

a) powierzchnię mieszkalną t. j. powierzchnię pomieszczeń (izb) mieszkalnych oraz

b) powierzchnię mieszkalną tp. powierzchnię pomieszczeń innych, jak: kuchnia, łazienka, klozety, spiżarki, przedpokoje i korytarze.

2) Przy rozkładaniu opłat dodatkowych na pokrycie świadczeń domowych należy a) sumę opłat za wodę i kanały rozkładać na wszystkie mieszkania, w stosunku do ilości osób, mieszkających we wspólnym gospodarstwie domowym w każdym mieszkaniu.

b) koszty opału dla centralnego ogrzewania i obsługi kotła rozkładać na wszystkie mieszkania, w stosunku do pojemności każdego mieszkania,

c) koszty konserwacji i eksploatacji dźwigów (wind) osobowych rozkładać na mieszkania, położone na pierwszym piętrze i wyższych piętrach, przy klatce dźwigowej, w stosunku do ilości osób, mieszkających we wspólnym gospodarstwie domowym w każdym z tych mieszkań,

d) koszty czyszczenia kominów rozkładać na wszystkie mieszkania, w stosunku do ilości palenisk w każdym mieszkaniu,

e) koszty wywózki śmieci rozkładać na wszystkie mieszkania w stosunku do ilości osób mieszkających we wspólnym gospodarstwie domowym w każdym mieszkaniu.

O treści niniejszego zarządzenia należy zawiadomić administratorów wszystkich budynków, posiadających mieszkania dla pracowników państwowych na terenie województwa (miasta Łodzi, miasta st. Warszawy), z wezwaniem do ścisłego przestrzegania i wprowadzenia odpowiednich sprostowań do obliczeń należności z tytułu komornego i opłat dodatkowych.

Obliczenie powierzchni użytkowej mieszkań i zastosowanie stawek komornego należy do administratorów i podlega na terenie miast wojewódzkich zatwierdzeniu przez Naczelników Wojewódzkich Wydziałów Odbudowy, zaś na pozostałych terenach województw — przez Architektów Powiatowych.

Rozkładanie opłat dodatkowych na pokrycie świadczeń domowych należy również do administratorów domowych i podlega nadzorowi władz określonych w ustępie poprzednim.

Dyrektor Departamentu
(—) Inż. W. Kłębkowski

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
w Krakowie

Nr. OG. 36577/47.

Czynsze w budynkach państwowych
i przez Państwo administrowanych

Nawiązując do pisma Nr. O. 15055/47 Nr. O. 17415/47 oraz Nr. O. 21629/47, Kuratorium przesyła odpisy zarządzeń Ministerstwa Odbudowy do wiadomości i stosowania tych obliczeń komornego od dnia 1 sierpnia 1947 r.

Po wprowadzeniu odpowiednich sprostowań do obliczeń komornego administracje budynków nadeślą do Kuratorium nowe deklaracje wraz z odpisami prot. Komisji czynszowej.

Zaznaczam, że prawo i obowiązek dokonywania potrąceń komornego, pracowników pobierających uposażenie z kred. Ministerstwa Oświaty należy wyłącznie do Oddziału B. Finansowego Kuratorium.

Osoby prywatne oraz woźni (opłacani z funduszów Komit. Rodzicielskiego) wpłacają komorne z góry w dniu 1 każdego miesiąca do rąk administratora budynku. Z wpłaconymi czynszami adm. budynku postąpi jak zarządzenie K. O. S. K. Nr. 15055/47 — obciążając opłatami manipulacyjnymi lokatora.

Wzór Nr. 1 dp zarządzenia L. O. 2013/47 zmieniam jak następuje:

1) Skreślić „Wykaz zainkasowanych opłat za mieszkania w budynkach prywatnych" — wstawić: „Wykaz opłat czynszowych za zajmowane mieszkanie w budynkach państwowych w powiecie . . . . za miesiąc . . . . . . 194 . . r."

2) L. p. jest pierwszą rubryką wykazu, druga rubryka wykazu otrzymuje brzmienie „Miejscowość" ulica, Nr. domu, nazwa budynku (szkoły, zakładów); w rubryce 2-ej dla budynków przez Państwo wynajętych podawać również nazwisko właściciela i jego adres.

3) Brzmienia pozostałych rubryk bez zmiany, należy tylko przestawić numerację w kolejności jak poprzednio.

Wykaz poprawiony zawiera 13 rubryk.

Termin przedkładania wykazów jak K. O. S. K. Nr. 0744/47 zmieniam.

1) Wykazy opłat czynszu dla pow. starostów należy przesyłać za miesiące bieżące w terminie do 25 każdego miesiąca. Z obszaru zaś m. Krakowa w jednym egzemplarzu tylko do Kuratorium również w terminie do 25 za każdy m. bieżący.

W rubcyce 13 wykazu opłat należy podać datę i Nr. czeku przy jakim dokonano potrącenia i przelewu czynszu.

Datę, nazwę i Nr. czeku O. F. B. umieszcza na okładce listy płacy po prawej stronie pod słowami „Do asygnaty".

Kuratorium zaznacza, że zarządzenie niniejsze odnośnie wysokości czynszu obowiązujące od dnia 1. VIII. 1947 r. należy również stosownie do opłat amortyzacyjnych jak pismo K. O. S. K. Nr. O. 21620/47.

Otrzymują: Insp. Szkolne Dyrekcje i Kierownictwa Szkół wszystkich typów w Okręgu.

Kurator Okręgu Szkolnego
dr St. Białas

Poz. 145

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
w Krakowie

Nr. II. 51755/47.

Kraków, d. 29 października 1944 r.

W sprawach uczniowskich

Kuratorium zwraca uwagę na niewłaściwości w załatwieniu niektórych spraw uczniowskich i prosi o stosowanie się w przyszłości do poniżej zamieszczonych wskazówek.

I. Zgłaszanie się osobiste uczniów(nic). Podania.

Zgłaszanie się osobiste uczniów i uczennic szkół średnich ogólnokształcących w jakichkolwiek sprawach w Kuratorium jest niedozwolone. Podania pisemne winny być składane na ręce Dyrekcji i przesyłane do Kuratorium w drodze urzędowej z odpowiednim, wyczerpującym sprawozdaniem i umotywowanym wnioskiem. Podania uczniów wniesione z pominięciem Dyrekcji będą składane do akt bez rozpatrzenia.

Równocześnie przypomina się, że orzeczenia we wszelkich sprawach uczniów, wydawane przez Kuratorium, są ostateczne (patrz okólnik Min. W. R. i O. P. z dn. 15. VI. 1939 r. Nr. II. S-4044/39 — Dz. Urz. Min. WR. i OP. r. 1939 Nr. 5 poz. 200).

II. Egzaminy „poprawcze" — Klasyfikowanie uczniów. Egzaminy „poprawcze" nie są przewidziane. W okresie realizacji nowego ustroju szkolnego należy zaniechać promowania t. zw. „na ogół", tj. ze stopniem niedostatecznym z jednego przedmiotu. Strony interesowane — ze sfer rodzicielskich wzgl. opiekuńczych — należy stosownie informować, a nie odsyłać do Kuratorium. Zdarzało się z końcem ubiegłego roku szkolnego, że Dyrekcje niektórych szkół udzielały pisemnie poparcia prośbom o dopuszczenie do egzaminu „poprawczego" z jednego, a nawet dwóch i więcej przedmiotów. Kuratorium widzi się zmuszone przypomnieć, że uchwała Rady Pedagogicznej w sprawie promowania ucznia do następnej klasy jest ostateczna i nienaruszalna. W związku z powyższym wyłania się konieczność ponownego przemyślenia, przedyskutowania i ustalenia zasad racjonalnego klasyfikowania uczniów. Zagadnienie to należy omówić w najbliższym czasie na specjalnie w tym celu zwołanym posiedzeniu Rady Pedagogicznej Zakładu. Podstawą dyskusji winno być zarządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 30 czerwca 1931 r. Nr. II. S-4806/39 o regulaminie klasyfikowania, promowaniu i wydawania świadectw w szkołach średnich ogólnokształcących (liceach i gimnazjach) Dz. U. Min. WR i OP z 1939 r. Nr. 5 poz. 184).

Ze swej strony Kuratorium zauważa w tej materii, że nasuwa się tu postulat zainteresowania się nauczyciela w ciągu roku szkolnego tymi szczególnie uczniami, którzy nie czynią dostatecznych postępów w jego przedmiocie.

Wśród licznych bowiem podań o dopuszczenie do egzaminu „poprawczego" były takie, które Dyrekcja popiera z równoczesnym oświadczeniem, że stosunki osobiste względnie warunki domowe ucznia nie były Radzie Pedagogicznej przed klasyfikacją znane, że uczeń ujawni je dopiero wtedy, gdy otrzymał do rąk świadectwo z niedostatecznymi ocenami i oczywiście nie uzyskał promocji do klasy następnej. Wobec tego Dyrekcja (Rada Pedagogiczna) wbrew własnej uchwale popiera jego prośbę o dopuszczenie do egzaminu „poprawczego", powołując się na okoliczności które powinna była poznać przed klasyfikacją, a nie po klasyfikacj.

III. Zwalnianie od nauki języka łacińskiego.

Należy pouczyć młodzież, że podania o zwolnienie od nauki języka łacińskiego może wnosić — za pośrednictwem Dyrekcji Szkoły wyłącznie tylko z początkiem roku szkolnego.

Podania wniesione po upływie 2½ miesięcy (pierwszy okres klasyfikacyjny) nie będą rozpatrywane. Młodzież później wstępująca winna enewt. prośbę o zwolnienie od nauki języka łacińskiego wnieść równocześnie z prośbą o przyjęcie do szkoły.

Ponieważ język łaciński jest w gimnazjum ogólnokształcącym przedmiotem obowiązkowym, przeto Kuratorium będzie udzielało zwolnień od nauki tego przedmiotu tylko w tych wypadkach, gdy uczeń (nica) nie miał bez własnej winy — możności systematycznego pobierania nauki tego przedmiotu w klasach poprzednich, przy czym okoliczność ta musi być należycie udowodniona. Motywacja w rodzaju: „że nauka języka łacińskiego nastręcza mu trudności, że sobie z łaciną rady dać nie może", względnie, że język ten nie będzie mu w przyszłości potrzebny" — jest niepoważna — a zdarzało się w ub. roku szkolnym, że była przez Dyrekcję Zakładu pisemnie poparta.

IV. Egzaminy eksternów na prowincji. Pojedyńczych podań o dopuszczenie do egzaminów eksternistycznych nie należy w zasadzie przesyłać do Kuratorium, lecz przechować je w aktach Dyrekcji do czasu, aż we właściwym terminie:

luty i wrzesień każdego roku po zebraniu się odpowiedniej ilości podań (najmniej 6—7) Dy-

rekcja będzie mogła wystąpić do Kuratorium z wnioskiem o powołanie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla Eksternów, przy czym przed jedną Komisją mogą zasiąść kandydaci do wszelkiego rodzaju egzaminów eksternistycznych (dojrzałości, ukończenia gimnazjum, uzupełniające). W razie wątpliwości, czy kandydata można dopuścić do egzaminu, podanie jego należy przesłać do Kuratorium przy wniosku o powołanie Komisji Egzaminacyjnej.

Równocześnie załącza się w odpisie powołane wyżej zarządzenia Ministerstwa WF. i OP. z roku 1939

Otrzymują:

Dyrekcje Państwowych i Prywatnych Szkół Średnich Ogólnokształcących w Okręgu.

w. z. Kuratora Okręgu Szkolnego
Inż. J. Nawrocki
Naczelnik Wydziału

OKÓLNIK Nr. 38

z dnia 15. VI. 1939 r. (II-S-4044/39)

w sprawie wydawania przez Kuratorów Okręgów Szkolnych ostatecznych orzeczeń we wszelkich sprawach uczniowskich

(Dz. Urz. M. WR. i OP. 1939 Nr. 5, poz. 209)

Wobec tego, że stale powtarzają się wypadki, w których rodzice, a także niektóre Kuratoria kierują do Ministerstwa podania w sprawach uczniowskich, przypominam, że zgodnie z § 6 rozporządzenia Ministra WR. i OP. z dnia 25 sierpnia 1928 roku w sprawie przekazania niektórych spraw kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych (Dz. Urz. Min. WR. i OP. Nr. 10/203, poz. 168 z roku 1928) Panowie Kuratorzy, o ile specjalne przepisy nie stanowią inaczej, są powołani do wydawania ostatecznych orzeczeń we wszelkich sprawach uczniów:

1. szkół średnich ogólnokształcących (gimnazjów i liceów),

2. szkół i kursów zawodowych (szkół zawodowych):

a) dokształcających, b) typu zasadniczego, c) przysposobienia zawodowego),

3. zakładów kształcenia kandydatów na nauczycieli (seminariów i liceów pedagogicznych i pedagogiów) w instancji odwoławczej od decyzji (kierownictwa) szkoły, wydanej zależnie od obowiązujących przepisów albo bezpośrednio przez samą dyrekcję, albo też na mocy uchwały rady pedagogicznej szkoły, oraz

4. rozstrzygania odwołań od orzeczeń i zarządzeń inspektorów szkolnych w sprawach uczniów publicznych i prywatnych szkół powszechnych.

Zarazem podkreślam, że Ministerstwo nie będzie w przyszłości rozpatrywało spraw uczniowskich, zarówno w dziale szkolnictwa powszechnego, jak średniego i zawodowego, co bynajmniej nie narusza uprawnień Ministerstwa wynikających z nadzoru.

Dyrekcja i Kierownictwa wszelkich kategoryj szkół powinny informować rodziców względnie opiekę domową, że w sprawach uczniowskich (jak np. przyjmowanie i wydalanie uczniów, dopuszczanie uczniów do egzaminów dojrzałości oraz do egzaminów ukończenia gimnazjum, promocja z klasy do klasy, zwolnienie od taksy administracyjnej itp.), załatwianych przez dyrekcje szkół, a w odniesieniu do szkolnictwa powszechnego w sprawach rozstrzygania odwołań od orzeczeń i zarządzeń inspektorów szkolnych właściwą i ostateczną instancją odwoławczą jest Kuratorium Okręgu Szkolnego.

Kuratoria Okręgów Szkolnych zarządzą, ażeby Dyrekcje i Kierownictwa wszelkich kategoryj szkół umieściły w sekretariacie szkoły, na widocznym miejscu ,właściwy dla swej szkoły komunikat, informujący rodziców wzgl. opiekę domową o trybie postępowania i o koniecznym toku instancji w sprawach uczniowskich a nadto zwróciły uwagę na to, że zwracanie się do różnych władz naczelnych jest niewłaściwe i niecelowe.

Niezależnie od tego zechcą Kuratoria powtarzać te informacje systematycznie rok rocznie, a zwłaszcza pod koniec roku szkolnego i przed początkiem nowego roku szkolnego.

Zarządzenie Min. WR. i OP.

z dnia 30 czerwca 1939 r. (Nr. II S-4806/39)

o regulaminie klasyfikowania, promowania i wydawania świadectw w szkołach średnich ogólnokształcących (liceach i gimnazjach)

(Dz. Urz. Min. WR. i OP. z 1939 r. Nr. 5, poz. 184)

§ 1.

Na podstawie art. 2 ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) ustanawiam regulamin klasyfikowania, promowania i wydawania świadectw w szkołach średnich ogólnokształcących (liceach i gimnazjach).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wschodzi w życie z dniem 1 września 1939 r. Równocześnie tracą moc przepisy, sprzeczne z załączonym regulaminem.

Zał. do zarz. Min. WR. i OP. z dn. 30. VI. 1939 r. (Nr. II S-4806/39).

REGULAMIN

klasyfikowania, promowania i wydawania świadectw w szkołach średnich ogólnokształcących (liceach i gimnazjach)

Postanowienia ogólne

§ 1.

Klasyfikowanie (ocenianie) uczniów szkół średnich ogólnokształcących polega na stwierdzeniu, czy i w jakim stopniu poszczególni uczniowie osiągają odpowiednie wyniki w nauce i jak się sprawują.

Promowanie polega na stwierdzeniu, że uczeń jest przygotowany do nauki w klasie następnej,

a jeżeli jest uczniem klasy czwartej gimnazjum, że pomyślnie ukończył ustalony dla danej szkoły kurs nauki.

Ukończenie liceum regulują oddzielne przepisy.

Przez ucznia w niniejszym regulaminie rozumie się także uczennicę.

§ 2.

Klasyfikowanie i promowanie powinno być oparte na systematycznym badaniu postępów wyników pracy i sprawowania ucznia oraz na ich odpowiedniej ocenie, przy której należy również wziąć pod uwagę właściwości indywidualne ucznia oraz warunki jego życia.

Postanowienia szczegółowe

Klasyfikowanie

§ 3.

Klasyfikowanie uczniów odbywa się pod koniec każdego okresu szkolnego.

Klasyfikację można również przeprowadzić w razie konieczności w innym terminie, jeśli uczeń opuszcza szkołę w ciągu roku szkolnego (23). W tym przypadku ustala się oceny (9,5) za czas od początku do chwili odejścia ucznia ze szkoły.

§ 4.

Stopnie, ustalone przy końcu każdego okresu, są oceną wyników także za poprzednie okresy danego roku szkolnego; stopnie ustalone z końcem ostatniego okresu są zarazem stopniami rocznymi.

§ 5.

Dla wyrażenia oceny wyników nauki i sprawowania ustala się czterostopniową skalę ocen, a mianowicie: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

§ 6.

Ocena ucznia powinna być powzięta po gruntownym zbadaniu i rozważeniu jego postępów, zasobu wiadomości oraz stopnia sprawności. Gdy chodzi o uczniów klasy pierwszej gimnazjum, pochodzących ze środowisk niezamożnych, a zdobywających wykształcenie w mało sprzyjających okolicznościach, zwłaszcza na wsi, należy wziąć pod uwagę ich dotychczasowe przygotowanie oraz warunki pracy.

§ 7.

Oceny wyników, osiągniętych przez poszczególnych uczniów, ustala przy końcu okresu szkolnego nauczyciel w zakresie przedmiotu, którego uczy, przyjmując za podstawę oceny opracowany w danej klasie materiał programowy.

Przy ocenie postępów z ćwiczeń cielesnych ucznia słabszego fizycznie bierze się przede wszystkim pod uwagę jego usiłowania, dostosowane do stanu jego zdrowia, a zmierzające do zdobycia usprawnienia cielesnego.

§ 8.

Ustalone przez nauczcieli oceny postępów w nauce i sprawowania uczniów zasadniczo nie podlegają zmianom.

W wyjątkowych przypadkach, gdy Dyrektor lub Komisja klasowa uzna to za właściwe, ustalenie oceny rocznej odbywa się w ostatnim okresie w klasie I, II i III gimnazjum, a w drugim półroczu w klasie IV gimnazjum oraz w kl. I i II liceum po sprawdzeniu wiadomości i sprawności ucznia przez nauczyciela uczącego danego przedmiotu, przy współudziale 1—2 innych nauczycieli. W razie różnicy zdań decyduje dyrektor.

§ 9.

Gdy z powodu dłużej trwającej uzasadnionej nieobecności ucznia w klasie brak jest podstawy do wydania oceny, uczeń może być nieklasyfikowany z jednego, kilku lub wszystkich przedmiotów w danym okresie. Fakt nieklasyfikowania ucznia należy zanotować w księdze ocen (§ 12), podając odpowiednie uzasadnienie.

Uczniowi nieklasyfikowanemu należy umożliwić uzupełnienie materiału, przerobionego podczas jego nieobecności w szkole, wyznaczając na to odpowiednią ilość czasu.

§ 10.

Jeżeli uczeń występuję ze szkoły przed dniem 1 maja i nie uczęszcza do innej szkoły do końca danego roku szkolnego, nie może być klasyfikowany za ostatni okres.

§ 11.

Z końcem każdego okresu Rada Pedagogiczna (Komisja Klasowa) wyraża ogólną opinię o uczniu i ustala ocenę jego sprawowania.

§ 12.

Oceny z poszczególnych przedmiotów i ze sprawowania wpisuje się do księgi ocen.

§ 13.

Przy końcu okresu, w którym nie wystawia się świadectwa, należy poinformować uczniów i ich rodziców lub opiekę domową o ocenach wyników nauki i sprawowania uczniów. Bezpośrednio po przedostatnim okresie należy uprzedzić rodziców wzgl. opiekę domową ucznia o możliwościach nieuzyskania przez niego promocji.

§ 14.

Z dokonanej klasyfikacji spisuje się protokół, w którym umieszcza się procentowo zestawienie ustalonych ocen z każdego przedmiotu w każdej klasie. Jeżeli liczba ocen niedostatecznych na półroczu jakiegoś przedmiotu w klasie jest znaczna (np. wynosi mniej więcej 25%), należy podać powody tego stanu rzeczy.

§ 15.

W związku z dokonaną klasyfikacją należy rozważyć celowość i skuteczność stosowanych metod nauczania i wychowania pod uwagę, potrzebę umożliwienia uczniom osiągnięcia należytych wyników w okresach następnych.

II. Promowanie.

§ 16.

Promowania uczniów do klas następnych dokonywa Rada Pedagogiczna (Komisja Klasowa) na podstawie stopni rocznych z przedmiotów obowiązkowych.

Promocję do klasy następnej otrzymuje uczeń, który uzyskał ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych oceny roczne co najmniej dostateczne.

§ 17.

W wyjątkowych przypadkach Rada Pedagogiczna (Komisja Klasowa) może promować do klasy II względnie III gimnazjum ucznia, który otrzymał ocenę niedostateczną z jednego przedmiotu — oprócz języka polskiego, o ile naukę tego przedmiotu ukończy on w danej klasie i o ile braki w tym przedmiocie nie są rażące, a uczeń w innych przedmiotach wykazał wyraźnie uzdolnienie i zadowalające wyniki.

Oceny z przedmiotów nadobowiązkowych nie mają wpływu na promocje.

Brak oceny rocznej z religii, spowodowany niemożnością zorganizowania nauki religii danego wyznania oraz brak oceny z ćwiczeń cielesnych, spowodowany uzasadnionym od nich zwolnieniem, nie może być przeszkodą w promowaniu ucznia.

§ 18.

W przypadkach dłużej trwającej, co najmniej dwumiesięcznej nieobecności ucznia w klasie pod koniec roku szkolnego, spowodowanej chorobą lub wyjątkowymi warunkami rodzinnymi, uczeń może być poddany egzaminowi sprawdzającemu w celu ustalenia ostatecznych ocen rocznych. Egzamin ten może się odbyć przed feriami lub po feriach letnich.

Jakiekolwiek inne egzaminy do klasy następnej — poza wymienionymi w § 10 i § 18 nie mogą być stosowane.

§ 19.

Fakt promowania wzgl. niepromowania ucznia do klasy następnej zapisuje się w księdze ocen i na świadectwie rocznym w następujący sposób: „promowany do klasy . . . . ." względnie: „nie promowany do klasy . . . . ." (§ 17).

§ 20.

Uczeń, który otrzymał w klasie IV gimnazjum ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych oraz ze sprawowania oceny roczne co najmniej dostateczne, otrzymuje zamiast świadectwa rocznego świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego.

Uczeń klasy IV, który nie czyni zadość wymaganiom ustępu pierwszego niniejszego paragrafu, otrzymuje tylko zaświadczenie, że był uczeniem klasy czwartej gimnazjum w danym roku szkolnym i że klasy tej nie ukończył.

§ 21.

Nieklasyfikowanie ucznia za ostatni okres — z wyjątkiem przypadków, o których mowa w § 18 — pociąga za sobą pozostawienie go w tej samej klasie na następny rok szkolny. Fakt ten z podaniem uzasadnienia należy zanotować w księdze ocen.

Uczeń może powtarzać kurs danej klasy tylko raz jeden w przypadkach dłużej trwającej lub powtarzającej się choroby wzgl. w przypadkach spowodowanych wyjątkowymi warunkami uczeń może powtarzać kurs klasy dwukrotnie za zgodą Rady Pedagogicznej.

III. Wydawanie świadectw

§ 22.

Po zakończeniu pierwszego półrocza oraz po zakończenia roku szkolnego uczeń otrzymuje świadectwo, które zawiera wyrażone w stopniach oceny (§ 51) wyników nauki ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych i nadobowiązkowych oraz ze sprawowania wpisuje się na świadectwach pismem ręcznym, ciemnym atramentem w postaci całkowitych wyrazów. W rubrykach, które nie mają być wypełnione, należy umieścić poziomą kreskę.

Jeżeli uczeń jest zwolniony z ćwiczeń cielesnych wówczas zamiast oceny pisze się „zwolniony".

§ 23.

Jeżeli uczeń opuszcza szkołę po zakończeniu półrocza lub roku szkolnego, otrzymuje zwykłe świadectwo, zaopatrzone przez Dyrekcję szkoły uwagą „odchodzi dnia . . . . bez przeszkody". Uczeń opuszczający szkołę w innym terminie otrzymuje świadectwo odejścia na specjalnym blankiecie.

Na świadectwie notuje się fakt powtarzania przez ucznia kursu danej klasy słowami „nie promowany do klasy . . . po raz drugi (trzeci)".

§ 24.

Jeżeli opieka domowa ucznia, który odchodzi ze szkoły, nie wywiązała się z zobowiązań wobec szkoły, wówczas uczeń otrzymuje świadectwo odejścia bez uwagi „odchodzi dnia . . . . bez przeszkody".

Uczeń, którego usunięto ze wszystkich szkół w Państwie nie otrzymuje świadectwa odejścia.

Poz. 146

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. II 46569/47

Kraków, d. 3 października 1947 r.

Sprawa klas semestralnych dla młodzieży opóźnionej wiekiem

W sprawie tzw. „kursów dla dorosłych" przy państwowych gimnazjach i liceach Kuratorium zarządza, co następuje:

1. ponieważ nazwa powyższa jest niewłaściwa i powoduje nieporozumienia, należy ją zmienić na: „klasy semestralne dla młodzieży opóźnionej wiekiem przy państwowym gimnazjum i Liceum im. . . . . w . . . . . . "(wymienić zakład i miejscowość).

W związku z tym należy zmienić pieczęcie.

2. Forma egzaminu dojrzałości w bieżącym roku szkolnym (normalny czy eksternistyczny) będzie uzależniona od wyników wizytacji, o czym należy powiadomić grono nauczycielskie i młodzież.

3. Przypomina się, że odpowiedzialnym przełożonym klas semestralnych jest dyrektor państwowego gimnazjum i liceum, a kierownik tych klas tylko zastępcą dyrektora.

4. W I i II klasie licealnej semestralnej może znajdować się jedynie młodzież, która ukończyła (lub ukończy w roku 1947) 20 lat życia, albo też posiada specjalne zezwolenia Kuratorium. Młodzież młodsza, nie posiadająca zezwolenia Kuratorium, może się narazić na niedopuszczenie do egzaminu dojrzałości. Wszelkie prośby w tej sprawie winny być przesyłane przez Dyrekcje szkół drogą służbową.

Kuratorium nadmienia, że nadsyłane jako załączniki świadectwa pracy muszą być poświadczone przez odnośny Związek Zawodowy. W przeciwnym razie nie będą brane pod uwagę.

Otrzymują:
Państwowe Gimnazja i Licea
Ogólnokształcące w Okręgu.

Kurator Okręgu Szkolnego
Dr. St. Białas

Poz. 147

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. WP. 42531/47

Kraków, dnia 4 października 1947 r.

Zwolnienie od podatków ośrodków rolnych użytkowanych na Domy Dziecka

Ministerstwo Oświaty pismem z dn. 11. IX. 1947 r. Nr. VII. Og. 2883/47 wyjaśni, że na zasadzie dekretu z dn. 20/III. 1946 r. o podatkach komunalnych (poz. 128, p. 6) ogłoszonego w Dz. Ust R. P. Nr. 10 z dn. 24. V. 1946 r. grunty użytkowane przez Domy Dziecięce (sierocińce) są wolne od podatków.

Rozporządzenie Ministerstwa Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych z dn. 20. I. 1947 r. (poz. 97 art. 9 § 23) ogłoszono w Dz. Ust. R. P. Nr. 25 z dnia 18. III. 1947 r. wyjaśnia, że zwolnienie następuje na zasadzie deklaracji złożonej przez stronę zainteresowaną do odpowiedniej władzy wymiarowej.

Otrzymują: Inspektoraty Szkolne, Instytucje Społeczne, Domy Dziecka Państw. i społeczne.

Kurator Okręgu Szkolnego
Dr. St. Białas

Poz. 148

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego

Kraków, dnia 12 listopada 1947 r.

Nr. Og. 52727/47

Akcja zadrzewiania dróg

Wojewoda Krakowski pismem z dnia 18. X. 1947 r. Nr. Kom. II. 25—12/47 zawiadomił, że w najbliższym czasie przystępują Powiatowe Zarządy Drogowe centralnych i północnych powiatów Województwa Krakowskiego do akcji zadrzewiania dróg.

Ze względu na konieczność wszczepienia poszanowania własności publicznej w najszersze kręgi społeczeństwa od wczesnej młodości przez współudział w tworzeniu dobra publicznego — uczestnictwo młodzieży szkolnej w wyżej wymienionej akcji będzie miało zasadnicze znaczenie pedagogiczne.

Wojewoda nadmienia, że uczestnictwo młodzieży szkolnej w t. zw. „ Świętach sadzenia drzew przydrożnych" przewidziane jest w § 4 rozporz. b. Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 30. XII. 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 8/ex 1923, poz. 51.

Doceniając ważność akcji zadrzewiania dróg oraz poszanowania własności publicznej Kuratorium zaleca by na apel organów drogowych Kierownictwa i Dyrekcje szkół i zakładów przyczyniły się do jej powodzenia przez żywy udział uczącej się młodzieży.

Otrzymują: Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje Średnich Szkół wszystkich typów i plac. Kult. Oświatowe O. i K. D. w Okręgu.

w. z. Kuratora Okręgu Szkolnego
Inż. J. Nawrocki
Naczelnik Wydziału

Poz. 149

KOMUNIKATY

I. Ministerstwo Oświaty pismem z dn. 22. X. 1947 r. NI. B. S. 14608/47 powiadomiło, że sprawa stosowania norm wynagrodzeń za prace inżynierskie w zakresie projektowania i budowy urządzeń elektrycznych została uregulowana okólnikiem Nr 37 z dn. 23. VII. 1947 r. ogłoszonym w Dz. Urz. Ministerstwa Odbudowy Nr. 6, poz. 104.

II. Ministerstwo Oświaty pismem z dn. 28. X. 1947 r. NII Sr. 5807/47 oznajmiło, że niektóre Dyrekcje szkół średnich, wystawiając świadectwa szkolne (dojrzałości, roczne, względnie półroczne) wypisują na nich dane niezgodne ze świadectwem urodzenia lub innymi dokumentami urzędowymi. Ministerstwo zwraca uwagę na konieczność dokładnego wypisywania na blankietach świadectw szkolnych danych personalnych uczniów.

III. Polski Związek Zachodni, Okręg Śląsko-Dąbrowski w Katowicach, ul. Powstańców 43, powiadomił, że za aprobatą Ministerstwa Oświaty i Ministerstwa Ziem Odzyskanych wydaje kalendarz—terminarz na rok 1948, z którego dochód przeznaczony jest na cele walki z niemczyzną. Cena kalendarza 100 zł. Kuratorium zaleca nabywanie przez szkoły wspomnianego kalendarza **bezpośrednio** w P. Z. Z. w Katowicach.

IV. Spółdzielnia Pracy i Użytkowców „Czytelnik" w Krakowie poleca dla bibliotek nauczycielskich i szkolnych następujące książki:

1) J. Sieradzki — Światła po burzy, 300.—
2) W. Wilkosz — Człowiek stwarza naukę 140.—
3) M. Tyrowicz — Polski kongres polityczny 160.—
4) St. Thugutt — Listy do młodego przyjaciela 30.—
5) St. Brzozowski — Płomienie I/II 850.—.
6) K. Grzybowski — Demokracja Stanów Zjednoczonych 120.—
7) K. Grzybowski — Demokracja francuska 200.—
8) I. Fik — Rodowód społeczny literatury polskiej 120.—
9) L. Staronka — Sens istnienia 140.—
10) K. Piwarski — Odra rzeka pokoju 350.—
11) I. Szczepańska — Zielono w głowie 30.—.

Kuratorium zaleca nabycie tych książek — jako niezbędnej pomocy naukowej — bezpośrednio w „Czytelniku".

V. Referat Czytelnictwa i Samokształcenia Wydziału O. i K. D. poleca następującą bibliografię, dotyczącą „Ziem Odzyskanych", a mianowicie:

Bibliografia „Ziem Odzyskanych"

składa się z działów:

I. Morze — flota polska
II. Pomorze — Prusy Wschodnie i Zachodnie
III. Śląsk — Ziemie Nadodrzańskie
IV. Polska — Niemcy
V. Słowiańszczyzna

Dział IV i V. potraktowany będzie jako uzupełnienie i synteza.

Każdy z działów zawierać będzie bibliografię:

A. popularno-naukową
B. literaturę piękną
C. materiały specjalne dla świetlic z wybraną literaturą do planowego czytania, samokształcenia, form artystycznych.

I. Morze — flota polska

A. Bibliografia popularno-naukowa.

1. Bodniak — Kongres Szczeciński na tle bałtyckiej polityki Polski. — 100 zł.
2. Dąbrowski F. Grodecki S. — Westerplatte, Gdynia 1945, str. 24, — 24 zł.
3. Gdańsk, Wrzeszcz, Oliwa. — 50 zł.
4. Gołębiowski — Obrazki rybackie z półw. Helu. Wyd. Gosp. miast morskich.
5. Górski K. — Polska w zlewisku Bałtyku. Inst. Bałt. 47 r. str. 238. — 500 zł.
6. Flota handlowa — Żegluga — Rybołóstwo morskie. Zbiór przepisów prawnych Inst. Bałt. 1947 r. str. 183 — 450 zł.
7. Knauf St. — Wojna zaczęła się w Gdańsku. W-wa 46 r. P.Z.W.S. str. 65, — 22 zł.
8. Konopczyński — Walka z niemczyzną o Bałtyk. Wyd. Zw. Zach. str. 26, — 12 zł.
9. Kuczer — Ekspansja Brandenburska nad Bałtykiem w XV. i XVII. w. Zw. Zach.
10. Kwiatkowski — Budujemy nową Polskę nad Bałtykiem, P. Inst. Wyd. str. 50, — 50 zł.
11. Lepszy K. — Dzieje floty polskiej. Inst. Bałt. 47 r. str. 351, — 520 zł.
12. Lepszy K. — Zarys dziejów polskiej marynarki ,str. 83, — 180 zł.
13. Leśniodorski Z. — Morze i sprawy morskie w dziełach naszych pisarzy. „Praca oświatowa" Nr. 5, 1947 r.
14. Makowski — Polskie wody terytorialne, Zw. Zach. str. 29, — 15 zł.
15. Piwarski K. — Dzieje Gdańska w zarysie. Inst. Bałt. 46 r. str. 308, — 300 zł.
16. Smoleński — Morze i Pomorze, wyd. przedwoj. z cyklu „Cuda Polski".
17. Stopczyk — Znaczenie portów bałtyckich w Polsce. Zw. Zach. str. 39, — 15 zł.
18. Swiokło i Moskalewicz — Szczecin dawniej i dzisiaj. Szczecin 46 r. str. 88, — 75 zł.
19. Zaremba J. — Polska flaga w Szczecinie str. 62, — 20 zł.
20. Zdzitowiecki — Bałtyk — szkic gospodarczy str. 55, — 32 zł.
21. Zdzitowiecki — Antologia morska, wyd. przedwoj. 1939 r.
22. Dylik Jan — Geografia ziem odzyskanych, wyd. Książka 46 r. str. 307, — 700 zł. 103 ilustracje, map 9 — słownik nazw.
23. Grabski Wł. 200 miast wraca do Polski. Wyd. Zach. str. 162, — 700 zł.

B. Lietratura piękna. Powieść, nowela, opowiadanie

1. Bandrowski J. — Na polskiej fali, W-wa 35 r. dla młodzieży, wyd. przedwoj.
2. Bandrowski J. — Sosenka z wydm. wyd. przedw. Poznań, nakł. św. Wojciecha.
3. Bandrowski J. — Zolojka, wyd. przedw.
4. Deotyma — Panienka z okienka, wyd. Czytelnik str. 238, — 320 zł.
5. Fiedler A. — Dziękuję ci kapitanie, wyd. Czytelnik 1946 r. — 300 zł.
6. Grabski Wł. — Saga o Jarlu Broniszu. Poznań, nakł. św. Wojciecha, III t. — 900 zł.
7. Hłosko. — Morzami ku Polsce, wyd. przedwoj. 1922 r.
8. Kawczyński. — Dannemora, wyd. przedw.
9. Manglewicz R. — Wielki sztorm, wyd. Czytelnik, 47 r. str. 239, dla młodzieży.
10. Ossendowski. — Pod polską banderą, wyd. przedwoj.
11. Pertek Jerzy. — Wielkie dni małej floty. Wyd. Zach. Poznań, 47 r., str. 232, — 440 zł.
Tabela okrętów maryn. woj. R. P.
12. Poker Jim. — Płyną polskie okręty, wyd. przedwoj.
13. Rychliński. — Bój pod Oliwą, wyd. przedw.
14. Rychliński. — Przygody Krzysztofa Arciszewskiego, wyd. przedw. 35 r.

15. Rychliński. — Róża korsarska, wyd. przedw. 1928 r.
16. Saliński A. — Opowieści morskie, wyd. Wiedza, W-wa 47 r., str. 180 — 360 zł.
17. Schroeder A. — W latarni, nowele, wyd. przedw.
18. Sieroszewski W., Beniowski. — Ocean, wyd. przedw. W-wa 36 r., Bibl. Polska.
19. Sylwester Antoni. — O okrętach i dalekich podróżach. Wyd. Zach., str. 87 — 180 zł.
20. Zydler. — Gdzie Bałtyk szumi, wyd. PZWS.
21. Żeromski. — Wiatr od morza. P. Inst. Wyd. 320 zł.

Poezje.

22. Bergel. — Tęczowe mosty, wyd. przedw. 26 r.
23. Gomulicki. — Pieśń o Gdańsku, wyd. przedwoj. 1919 r.
24. Jasiński. — Rejs do Rygi, wyd. przedw. 31 .r
25. Jasiński. — Papierowy okręt, wyd. przedw. 36 r.
26. Jasiński. — Antologia poezyj marynistycznych 1937 r. wyd. Gł. Księg. Woj.
27. Liszniewicz. — Gwiazdy nad otchłanią Bałtyku, str. 32 — 25 zł.
28. Madej. — Pieśń o Bałtyku, wyd. przedw. 32 r.
30. Pniewski W. — Morze polskie i Pomorze w pieśni, wyd. przedw.
31. Stępowski. — Legenda o masztowej sośnie, wyd. przedw. 34 r.
32. Zaruski. — Sonety morskie, wyd. przedw. 25.

C. Materiały specjalne dla świetlic. — Literatura do planowego czytania.

1. Manglewicz R. — Wielki sztorm, wyd. Czytelnik, str. 239 dla młodzieży.
2. Deotyma. — Panienka z okienka, wyd. Czytelnik, str. 238 — 320 zł.
3. Fiedler A. — Dziękuję ci kapitanie, wyd. Czytelnik — 300 zł.
4. Pertek J. — Wielkie dni małej floty, Wyd. Zach., str. 232 — 440 zł.

Literatura do samokształcenia

1. Górski K. — Polska w zlewisku Bałtyku. Inst. Bałt. 47 r., str. 238 — 500 zł.
2. Zdzitowiecki. — Bałtyk, szkic gospodarczy, str. 55 — 32 zł.
3. Konopczyński. — Walka z niemczyzną o Bałtyk. Wyd. Zw. Zach., str. 26 — 12 zł.
4. Kwiatkowski. — Budujemy nową Polskę nad Bałtykiem. Pań. Inst. Wyd. str. 50 — 50 zł.
5. Makowski. — Polskie wody terytorialne. Zw. Zach., str. 29 — 15 zł.
6. Stopczyk. — Znaczenie portów bałtyckich w Polsce, Z. Z. str. 39 — 15 zł.
7. Piwarski. — Dzieje Gdańska w zarysie, Inst. Bałt. str. 308 — 300 zł.
8. Zaremba. — Polska flaga w Szczecinie, str. 62 — 20 zł.
9. Lepszy K. — Zarys dziejów polskiej marynarki, str. 83 — 180 zł.
10. Dąbrowski, Grodecki. — Westerplatte, str. 24 — 24 zł.

Literatura do artystycznych form pracy.

1. Pieśni, recytacje. — „Praca oświatowa" Nr. 5, maj 1947 r.
2. Kozłowski. — Wesoła marynarska wiara, rewia w 3 częściach z muzyką, Katowice, Bib. Teatr. Amat.
3. Daszyńska — Szumi Bałtyk. Obrazek scen. w 2 odsł. ze śpiewem, Katowice, Odrodzenie.

Bibliografia następnych działów w przygotowaniu

Mapy

1. Krygowski B. — Wybrzeże polskie, fizycz. 1:350.000, nakł. św. Wojciecha, Poznań, — 250 zł.
2. Mapa podziału administracyjnego Pomorza 1:1.500.000 — 30 zł.
3. Swakowski. — Mapa komunikacyjna Pomorza (drogi) ze skorowidzem nazw pol.-niem. 1:800.000 — 25 zł.
4. Szaflarski. — Pomorze Wschodnie, fiz. 1:500.000 — 80 zł. ze skorowidzem.
5. Przewodnik po Gdańsku, Gdańsk 46 r. nak. Fronik Z. i Gosz. K.
6. Miesięczniki: 1. Morze, 2. Jantar, Organ Instytutu Bałtyckiego, Bydgoszcz.
7. Odra — Tygodnik społeczno-literacki, Katowice.

Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci — Instytucja Klasy Robotniczej

Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci rozpoczęło swoją działalność już w 1919 r. jako Wydział Wychowania Dziecka przy Polskiej Partii Socjalistycznej. Celem Wydziału było wychowanie dzieci w duchu socjalistycznym, w duchu walki o wyzwolenie klasy robotniczej z poniżenia i ucisku. Początkowo opieką objęte były tylko dzieci robotnicze. Na pierwszym miejscu znalazły się sieroty, półsieroty i dzieci z rodzin liczniejszych. Pomoc była udzielana dzieciom przez dożywianie, odzież, naukę. W r. 1925 Wydział Wychowania przekształca się w Towarzystwo Statutowe, pod nazwą Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci (RTPD), obejmuje ono swoją działalnością wszystkie ośrodki przemysłowe z Łodzią i Warszawą, Żoliborzem na czele. Powstają oddziały w 36 miejscowościach, które rozwijają ożywioną działalność przez „Ogniska", gdzie zbierają się dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, pod opieką wychowawczyń. Kolonie i półkolonie organizowane przez RTPD. zyskują uznanie rodziców, promieniują na ludność wiejską, zbliżają dzieci miejskie z wiejskimi.

Żoliborz rozwija działalność zakrojoną na szeroką skalę. Od niemowlęcia, przez stacje mleczne, poradnie, przedszkola, szkołę powszechną,

gimnazjum im. Limanowskiego dzieci i młodzież wychowuje się w duchu interesów świata pracy.

„Dom Dziecka" w Helenowie pod Warszawą opiekuje się dziećmi sierotami, aż do chwili, kiedy po skończeniu nauki, mogły rozpocząć samodzielne życie.

RTPD. już w tym pierwszym okresie, nazwijmy go pionierskim, było zwalczane przez reakcyjne żywioły.

W czasie okupacji działalność Towarzystwa została przez Niemców zawieszona, ale praca szła dalej w podziemiu, praca trudna i ciężka, ratowania dzieci przed okrucieństwem niemieckim.

Po wojnie RTPD. natychmiast rozpoczyna swoją działalność i już w 1944 r. w Lublinie przy Rządzie Tymczasowym powstaje Biuro RTPD., które w ciężkich warunkach spieszy z pomocą dzieciom, gdyż hasłem RTPD. jest niesienie „pomocy każdemu dziecku" potrzebującemu opieki. Następnie w 1945 r. Zarząd Główny RTPD. przenosi się do Łodzi, w r. 1945 w sierpniu na stałą swoją siedzibę do Warszawy.

Celem i zadaniem RTPD. jest niesienie pomocy dzieciom materialnie i moralnie, oraz wychowanie nowego człowieka, który byłby uspołecznionym członkiem społeczeństwa i pełnowartościowym obywatelem.

Opieką są objęte wszystkie dzieci, pierwszeństwo mają sieroty, dzieci opuszczone, potrzebujące opieki.

Po wojnie dzieci znalazły się w specjalnie trudnych i ciężkich warunkach. Dzieci bezdomne, dzieci pędzone jak stada dzikich psów, dzieci, które przeszły obozy wszelkiego rodzaju, te dzieci znajdują pełną opiekę w RTPD. przez „Domy Dziecka". Odbudowuje się od podstaw morale dziecka i przywraca państwu pełnowartościowego Obywatela.

RTPD. nie tylko wychowuje dzieci w „Domach Dziecka", ale również przez Świetlice, Przedszkola, Szkołę i Kolonie, oraz Prewentoria.

RTPD. dba o samo dziecko, roztacza również opiekę nad matką ciężarną i matką pracującą organizując poradnie i Żłóbki.

Założeniem „Domów Dziecka" jest utworzenie atmosfery naprawdę domowej, tak aby dziecko jaknajmniej odczuwało swoje sieroctwo i nie czuło się upośledzone w stosunku do dzieci, które posiadają rodziców i warunki normalnego życia. W „Domach Dziecka" znajdują się również i półsieroty i dzieci posiadające rodziców, którzy nie mają warunków do wychowania dzieci.

Ze względów wychowawczych zastąpiono nazwę sierocińców, ochronek, zakładów, nazwą „Domy Dziecka", dlatego, aby dziecko jak już wspomniano nie czuło się mniej wartościowym członkiem społeczeństwa.

W „Domach Dziecka" przeważają chłopcy, którzy stanowią 62% ogólnej liczby. Jeżeli weźmiemy pod uwagę wiek dzieci — mamy około 7% w wieku przedszkolnym, mniej więcej 19% w wieku odpowiadającym szkole średniej, a 74% w wieku szkoły podstawowej.

Przy „Domach Dziecka" należy wspomnieć również o bursach i internatach. Biorąc pod uwagę, że często rodzice pracują w miejscowościach odległych od miast, oraz, że część młodzieży uczącej się jest sierotami, stworzono bursy i internaty, co pozwala na kontynuowania nauki, w szkole normalnej i zawodowej. Internaty i bursy poza daniem pomieszczenia, mają cele wychowawcze o podstawowym znaczeniu. Opieka otwarta obejmuje: szkołę, przedszkole i świetlice. Duży nacisk kładzie się na świetlice, które muszą w dużej mierze zastąpić dom rodzinny. Większość rodziców pracuje, często jest tylko jedno z rodziców. Przez stworzenie świetlicy dziecko ma możność spędzenia wolnego czasu poza szkołą w miłej i serdecznej atmosferze.

Świetlica nie jest tylko miejscem zabawy, ale miejscem nauki, gdzie dzieci mają możność w warunkach dobrych i odpowiednich przygotowania lekcji, korzystanie z biblioteki, oraz są tam wychowywane pod fachowym kierunkiem. Świetlice są otwarte dla wszystkich dzieci.

Obecnie w warunkach powojennych, przedszkole wysunęło się jako czołowe zagadnienie. Jak już wspomniano, dzieci, przez pracę rodziców są często pozbawione opieki. Przedszkole ma na celu stworzenie dziecku jaknajlepszych warunków do wszechstronnego rozwoju i przedszkola RTPD dążą do osiągnięcia tego celu.

Szkoła RTPD. ma celu wychowanie nowego człowieka.

RTPD. posiada prewentoria gdzie dzieci mają możność odzyskania straconego zdrowia.

W r. 1947 akcja kolonii letnich była zakrojona na szeroką skalę i 50 tysięcy dzieci znalazło odpoczynek i miało możność nabrania nowych sił na nowy rok szkolny.

RTPD. prowadziło również i półkolonie, gdzie w r. 1947 było 14.000 dzieci.

Poradnie dla matek, stacje mleczne, stacje opieki, izby dworcowe, żłobki mają na celu przyjście z pomocą matce. Nie tylko trzeba wychować dziecko, ale dać również możność matce, aby sama pod fachowym kierunkiem mogła się opiekować swoim dzieckiem.

Obecnie posiada RTPD w całej Polsce 10 Delegatur i 131 Oddziałów, z przeszło 20 tysięcy członków i prowadzi 34 placówki higieniczno-lekarskie dla 4.268 dzieci w tym 7 prewentoriów oraz 120 placówek pedagogicznych, w tym 18 Domów Dziecka dla 3.500 dzieci, 3 szkoły powszechne, 1 liceum, gimnazja, internat, 73 świetlic — 8.000 dzieci, 4 internaty, 2 Domy Kultury.

Liczba prowadzonych przedszkoli sięga ponad 100.

W organizacji jest wielki ośrodek wychowawczo-szkoleniowy obliczony na 3.500 dzieci. Ośrodek ten mieści się w Bartoszycach na Mazurach. Obecnie jest dzieci 400. Akcja ta jest obliczona na lat 5. Ośrodek otrzymano zrujnowany, obec-

nie przystąpiono do planowego odbudowania. Do ośrodka Bartoszyckiego należy kilka majątków rolnych, które w najbliższej przyszłości nie tylko będą mogły zaopatrzyć Bartoszyce, ale dążeniem jest aby produkcja rolna tak się wzmogła, żeby można było mieć własne produkty i na inne ośrodki.

Specjalny nacisk kładzie RTPD w swojej działalności na akcję przedszkoli, świetlic, bibliotek i czytelni dla dzieci, teatrów, przede wszystkim kukiełkowych. Zapoczątkowane zakładanie Domów Kultury Dziecka.

W planie pracy RTPD jest dążenie do pokrycia całej Polski gęstą siecią oddziałów i placówek w szczególności burs dla młodzieży szkół średnich i zawodowych.

Środki pieniężne RTPD czerpie ze składek członkowskich, dochodów z własnych przedsiębiorstw, z imprez oraz subwencji państwowych, samorządowych i innych.

Ograniczone i niewystarczające subwencje na których przede wszystkim RTPD opiera swą działalność, stworzyły konieczność utworzenia Działu Dochodów własnych. Zadaniem tego działu jest wyszukiwanie źródeł opartych na wpływach od społeczeństwa (dopłaty do biletów wstępu do kin, do biletów kolejowych, rachunków itp.). Dopóki własne placówki jak Instytut Produkcji i Ośrodki Rolne nie przejmą w dużej mierze utrzymania zakładów i placówek RTPD.

Mapa (w załączeniu) obrazuje dokładnie działalność RTPD oraz gęstą sieć placówek.

W załączeniu szczegółowy spis placówek RTPD wg. działów z wyszczególnieniem ilości dzieci, opieka RTPD nad dziećmi zamyka się liczbą 30.000.

Wyposażenie placówek RTPD jest stale niedostateczne. Dzieci w prewentoriach nie mają odpowiednich łóżek, śpią na siennikach, z bielizną pościelową są duże kłopoty ,gdyż stale trzeba prać ze względu na małą ilość, co się przyczynia do szybkiego zużycia.

Na koloniach letnich dzieci częściowo otrzymywały tylko koce i pościel. Dzieci musiały przywozić własne, niektóre pochodziły z bardzo ubogich rodzin, nie miały odpowiedniego okrycia.

Odczuwa się duży brak urządzeń wewnętrznych. Brak łóżek, stołów, krzeseł itp. co utrudnia akcję wychowawczą, gdy dziecko ma odpowiednie warunki, można od niego więcej wymagać i praca wychowawcza może się lepiej rozwijać.

Stacja mleczna w Krakowie jest jedyną w mieście. Stacja ta nie tylko że obsługuje matki RTPD ale i nne. W ciągu dnia wydaje się 1000 porcji.

RTPD jest instytucją najsilniej związaną z klasą robotniczą — jest jej instytucją. Najściślejsza współpraca z organizacjami robotniczymi da dziecku to wszystko, co mieć powinno, w interesie nie tylko dziecka, ale i w interesie narodu.

„Dzień RTPD" upowszechni działalność, jako jedną z najważniejszych, bo jak wychowamy dzieci, takie będzie społeczeństwo.

Żyjemy w przełomowym okresie. Polska musi mieć młodzież zdolną do czynu, do obrony nowego ustroju.

RTPD staje w pierwszym szeregu, bo wychowanie dziecka to wyłącznie jego zadanie, wychowanie społeczne, w umiłowaniu pokoju, w braterskiej przyjaźni z narodami całego świata.

Główna Komisja Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce po paroletniej pracy opublikowała wyniki swych badań — dotyczących zbrodni popełnionych przez Niemców na terenie Polski w latach 1939—1945, w wydanych dotychczas „Biuletynach" I. II. III.

Biuletyn IV jest w opracowaniu.

Biuletyny Głównej Komisji mają za zadanie utrwalenie jedynego w swoim rodzaju zjawiska historycznego i socjologicznego, jakim są zbrodnie popełnione przez Niemców w Polsce podczas wojny światowej, w latach 1939—1945.

Rejestracja tych zbrodni, dokładne ich odtworzenie uznane zostały za obowiązek Głównej Komisji nie tylko wobec narodu polskiego, ale wobec całej ludzkości. Nie tylko obecnie żyjące pokolenie, ale i przyszłe pokolenia powinny wiedzieć, do jakich czynów zdolni byli Niemcy, pod wpływem ideologii narodowo-socjalistycznej, do czego doprowadzić mogą faszystowskie idee i mity społeczne, jakie zbrodnie i o jakim zasięgu popełnione były przez Niemców w połowie XX wieku na terenie kraju, którego ludność uznana została przez władze państwowe III Rzeszy za niewolników, w znacznej mierze skazanych na zagładę.

Biuletyny Głównej Komisji oparte na badaniach i oryginalnych dokumentach — powinny się znaleźć w bibliotekach wszystkich Urzędów, Związków, Instytucji, Organizacji, Szkół itp., celem rozpowszechnienia wśród społeczeństwa polskiego, w całej pełni prawdy historycznej o latach 1939—1945, czasokresie zbrodni niemieckich popełnionych na terenie Polski.

Biuletyny II i III (każdy tom ma około 250 stron) zawierające opisy, opracowane na podstawie dokumentów, zbrodni popełnionych przez hitlerowskiego okupanta w Polsce, przeszło sto fotografii i wielobarwnych plansz dokumentarnych oraz szereg map, przynoszą:

1) okupacja hitlerowska w Polsce w świetle „Dziennika Franka" i protokółów posiedzeń Rządu Generalnej Gubernii.

2) szczegółowy opis zbrodni niemieckich w Zamojszczyźnie,

3) operacje doświadczalne na polskich więźniarkach w obozie koncentracyjnym w Ravensbrück,

4) wielobarwne plany zburzenia i przekształcenie Warszawy w małe miasteczko prowincjonalne,

5) likwidacja getta warszawskiego w świetle dokumentów niemieckich (autentyczne fotografie

6) egzekucje masowe w Polsce w latach 1939—1945,

7) opisy obozów koncentracyjnych i zagłady w Stutthofie (oryginalne niemieckie fotografie), Bełżcu, Sobiborze i Treblince,

8) opis likwidacji chorych umysłowo na terenie Polski,

9) zestawienie strat osobowych i rzeczowych w t. zw. dystrykcie warszawskim,

10) walka biologiczna III Rzeszy z narodem polskim (dokumenty niemieckie),

11) metody propagandy niemieckiej „dokumenty polskiego okrucieństwa",

12) organizacja policji niemieckiej w Rzeszy niemieckie znalezione w archiwum dowódcy SS Stroopa),

i Generalnej Gubernii.

Obydwa tomy wydane zostały w starannej szacie zewnętrznej.

Ogłoszenia

o zagubieniu świadectw

I. Kajda Maria, ur. 26. I. 1921 r. w Olkuszu, unieważnia zagubione świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego, wydane przez dyrekcję Koła PMS w Olkuszu w roku szk. 1937/38.

II. Piskorz Maria unieważnia zagubione świadectwo dojrzałości, wydane w roku 1946 przez Komisję Weryfikacyjną Kuratorium Okr. Szk. Krakowskiego.

III. Tyszkowska Maria, ur. 28. V. 1930 roku, unieważnia legitymację szkolną Nr 14, wydaną przez X państw. gimnazjum im. kr. Wandy w Krakowie, jako uczenicy klasy II liceum.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Dokształcanie nauczycieli niekwalifikowanych czynnych w szkołach powszechnych (podstawowych)

Ze względu na podstawowe przygotowanie ogólne, rozróżniamy 3 rodzaje nauczycieli czynnych, niekwalifikowanych.

Pierwszą grupę stanowią niekwalifikowani czynni nauczyciele, których cenzus ogólny jest niższy niż czteroklasowe gimnazjum ogólnokształcące, względnie niższy, niż sześć (6) klas dawnego ośmioklasowego gimnazjum.

Druga grupa to ci, którzy ukończyli 6 klas dawnego ośmioklasowego gimnazjum, względnie posiadają świadectwo ukończenia gimnazjum ogólno-kształcącego czteroletniego lub zawodowego.

Trzecią grupę stanowią ci nauczyciele niekwalifikowani, którzy posiadają świadectwo dojrzałości liceum ogólnokształcącego lub zawodowego, a nie posiadają przygotowania zawodowego pedagogicznego.

Każda z tych grup, o ile pragnie pozostać w zawodzie nauczycielskim, jest obowiązana uzupełnić swoje wykształcenie ogólne i pedagogiczne, a władze szkolne zorganizowały dla nich możliwie najdalej idącą pomoc i ułatwienia, aby mogli zdobyć pełne kwalifikacje nauczycielskie równolegle z wykonywaną pracą w chakaterze nauczycieli niekwalifikowanych.

Dla tego celu zarządzenie Ob. Ministra Oświaty z dnia 14. IX. 1945 r. (Nr. II KN 1006/45) § 1 tworzy Centralną Komisję Kształcenia Nauczycieli niekwalifikowanych przy Wydziale K.N. Ministerstwa Oświaty oraz Rejonowe Komisje Kształcenia nauczycieli niekwalifikowanych przy Zakładach Kształcenia Nauczycieli (liceach pedagogicznych). Prócz tego istnieje Centralna Poradnia Samokształceniowa w Warszawie, która opiekuje się (w formie korespondencyjnej) tymi nauczycielami, którzy nie mogą korzystać z pomocy Komisji Rejonowych z powodu trudności komunikacyjnych czy innych, a zgłoszą się pisemnie do Centralnej Poradni Samokształceniowej C. P. S. w Warszawie ul. Reja 9.

Centralna Komisja Kształcenia Nauczycieli Niekwalifikowanych w Ministerstwie, zajmuje się sprawami ogólnymi organizacyjnymi, a nie zajmuje się poszczególnymi nauczycielami niekwalifikowanymi, albowiem to zadanie spełniają Komisje Rejonowe przy Liceach pedagogicznych i Centralna Poradnia Samokształceniowa (C.P.S.) w Warszawie ul. Reja 9.

Na terenie naszego Okręgu Szkolnego jest czynnych 8 Komisji Rejonowych, a będzie ich zorganizowanych więcej.

Obecnie są czynne następujące Komisje Rejonowe:

a) dla nauczycieli niekwalifikowanych poniżej cenzusu gimnazjalnego w państwowym liceum pedagogicznym żeńskim w Krakowie i w państwowym liceum pedagogicznym w Limanowej.

b) dla nauczycieli niekwalifikowanych z cenzusem gimnazjalnym w państw. liceum pedag. w Białej, w państw. liceum pedag. w Bochni,

w państw. liceum pedag. męsk. w Krakowie, ul. Podbrzezie Nr. 10, w państw. liceum pedag. w Starym Sączu, w państw. liceum pedag. w Tarnowie, w państw. liceum pedag. w Zakopanem.

Najmniej liczna obecnie grupa nauczycieli niekwalifikowanych z cenzusem licealnym, nie posiada Komisji Rejonowej, gdyż ta została zlikwidowana z dniem 1 kwietnia 1497 r. Ci nauczyciele po odbyciu całorocznej praktyki nauczycielskiej mogą być dopuszczeni do egzaminu dojrzałości w liceum pedag. jako eksterni, a po zdaniu go otrzymują świadectwo dojrzałości liceum pedagogicznego i wchodzą do grupy nauczycieli posiadających podstawowe kwalifikacje nauczycielskie.

W myśl zarządzenia Ministerstwa Oświaty z dnia 19 maja 1947 r. (Nr. II-KN-2540/47), kandydaci do zawodu nauczycielskiego posiadający świadectwo dojrzałości liceum ogólnokształcącego lub zawodowego, zasadniczo nie mogą być zatrudniani w charakterze nauczycieli niekwalifikowanych — chyba wyjątkowo i to za zezwoleniem Kuratorium Okr. Szkolnego. Dla tych kandydatów są organizowane Państwowe Kursy Nauczycielskie przy niektórych liceach pedagogicznych. Kursy te trwają 5 miesięcy (od 1. IX. do 31. I. oraz od 1. II. do 30. VI. każdego roku szkolnego). Na terenie naszego Okręgu czynny jest taki kurs w Krakowie, przy Liceum Pedag. Męskim i w Tarnowie przy Liceum Ped. (Dopiero po ukończeniu takiego kursu kandydaci tego typu są zatrudniani, ale już jako kwalifikowani nauczyciele).

Po ukończeniu tego Kursu uczestnicy zdają egzamin dojrzałości z programu liceum pedag., a po zdaniu go otrzymują podstawowe kwalifikacje nauczycielskie. Ta grupa niekwalifikowanych nauczycieli zasadniczo przestaje istnieć z końcem b. r. szkolnego.

Nauczyciele czynni niekwaliifkowani dokształcają się pod opieką właściwych Komisji Rejonowych, które organizują dla nich pomoc w następujących formach:

a) Wyznaczają i egzekwują przydziały miesięczne materiału naukowego.

b) Udzielają rad i wskazówek zgłaszającym się osobiście lub korespondencyjnie.

c) Organizują Kursy i prowadzą je podczas ferii świątecznych i letnich.

d) Przeprowadzają egzaminy roczne.

Nauczyciele niekwalifikowani bez cenzusu gimnazjalnego dokształcają się pod opieką Komisji Rejonowych dla nich przeznaczonych.

Okres kształcenia tej grupy niekwalifikowanych nauczycieli trwa zasadniczo 5 (pięć) lat. W okresie pierwszych dwóch lat studiów, uzupełniają oni swoje wykształcenie ogólne w zakresie czteroletniego gimnazjum ogólnokształcącego, a po uzyskaniu świadectwa ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego, przechodzą do grupy nauczycieli niekwalifikowanych z cenzusem gimnezjalnym i dalej dokształcają się w trybie przewidzianym poniżej dla nauczycieli niekwalifikowanych z cenzusem gimnazjalnym.

Dokształcanie nauczycieli niekwalifikowanych bez cenzusu gimnazjalnego w pierwszych dwóch latach ma przebieg następujący:

I. rok studiów.

Język polski	w zakresie	I, II i III	semestru programu gimn. dla dorosłych
Historia	,,	I, II i III	,, ,, ,, ,, ,,
Geografia	,,	I, II i III	,, ,, ,, ,, ,,

Egzamin roczny z wymienionych przedmiotów w wymienionym zakresie odbywa się w miesiącach marcu i kwietniu danego roku.

II. rok studiów.

Biologia	w zakresie	I, II, III i IV	semestru programu gimn. dla dorosłych
Fizyka	,,	III i IV	,, ,, ,, ,, ,,
Chemia	,,	III i IV	,, ,, ,, ,, ,,
Matematyka	,,	I, II, III i IV	,, ,, ,, ,, ,,

Kurs wakacyjny po drugim roku studiów kończy się egzaminem z zakresu gimnazjum ogólnokształcącego i wydaniem świadectw o ukończeniu gimnazjum ogólnokształcącego tym, którzy egzamin zdali.

Okres dokształcania tej grupy nauczycieli, która posiada cenzus gimnazjalny, obejmują zasadniczo 3 lata studiów w następującej kolejności przedmiotów:

I rok studiów dla tej grupy nauczycieli (a III w ogólnym planie dokształcania) obejmuje:

Język polski w zakresie programu IV i V semestru gimn. i liceum dla dorosłych
Historia „ „ IV, V i VI „ „ „ „ „ „
Geografia „ „ V i VI „ „ „ „ „ „
Nauka o Polsce i świecie współcz. całość programu semestru gimn. i liceum dla dorosł.
Śpiew . . . .
Nauczanie i wychowanie cz. I. — technika nauczania i wychowania.

III. rok studiów dla tej grupy nauczycieli (a V. w ogólnym planie dokształcania.).

Język polski w zakresie programu VI semestru gimn. i liceum dla dorosłych
Fizyka „ „ V i VI „ „ „ „ „
Chemia „ „ V i VI „ „ „ „ „
Matematyka „ „ V i VI „ „ „ „ „
Psychologia wychowawcza — całość programu.
Rysunek — całość programu.
Egzamin roczny za ten rok studiów w marcu i kwietniu danego roku.

III. rok studiów dla tej grupy nauczycieli (a V. w ogólnym planie dokształcania).
Biologia w zakr. programu V. i VI. semestru gimn. i liceum dla dorosłych
Propedeutyka nauk społeczno-gospodarczych całość programu semestru gimn. i lic. dla dor.
Pedagogika z historią wychowania — całość programu
Nauczanie i wychowanie Cz. II całość programu
Zajęcia praktyczne całość programu
Ćwiczenia cielesne całość programu

Program w zakresie przedmiotów pedagogicznych, rysunków, zajęć praktycznych, śpiewu i ćwiczeń cielesnych zatwierdzony rozporządzeniem Ministra Oświaty z dnia 17. X. 1946 r. znajduje się w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Oświaty Nr. 11, poz. 315 z r. 1946.

Każdy rok studiów kończy się egzaminem rocznym. Kandydat ukończył rok studiów, jeżeli zdał egzamin z wszystkich przedmiotów nauki objętych przez ten rok z wynikiem dodatnim.

Kurs wakacyjny, w którym uczestniczą nauczyciele niekwalifikowani ostatniego roku studiów (V roku w ogólnym planie kształcenia), kończy się egzaminem dojrzałości z zakresu liceum pedagogicznego.

Czynni niekwalifikowani nauczyciele mogą uzyskać pełne kwalifikacje do nauczania w szkole powszechnej także drogą egzaminu dla eksternów z zakresu gimnazjum ogólnokształcącego i egzaminu dojrzałości dla eksternów z programu liceum pedagogicznego, bez przerabiania materiału drogą wyżej wskazaną.

Warunkiem dopuszczenia eksterna do egzaminu dojrzałości z programu liceum pedagogicznego jest przedstawienie :

a) świadectwa o ukończeniu sześciu klas gimnazjum ośmioklasowego, względnie świadectwa o ukończeniu gimnazjum ogólnokształcącego lub zawodowego, albo świadectw o ukończeniu Seminarium dla wychowawczyń przedszkoli, względnie innego świadectwa stwierdzającego, że dana osoba posiada pełne kwalifikacje do pracy jako wychowawczyni w przedszkolach.

b) Wykazać się co najmniej dwuletnią pracą zawodową w charakterze nauczyciela(ki) niekwalifikowanego i jej oceną ze strony Inspektoratu Szkolnego.

Bez spełnienia jednego warunku pod a) lub warunku pod b) ekstern do egzaminu dojrzałości z programu liceum pedagogicznego dopuszczony być nie może.

Istnieją jeszcze inne formy organizowania dokształcania się a to: Nauczyciele pracujący w pobliżu miejscowości, w której znajduje się wieczorowe gimnazjum i liceum dla dorosłych względnie wieczorowe kursy liceum pedagogicznego dla dorosłych, mogą zapisać się do tych szkół i kończyć je.

Jeżeli kilku nauczycieli niekwalifikowanych pracuje w sąsiedztwie miasteczka posiadającego pełną szkołę powszechną i nauczycieli z dodatkowymi kwalifikacjami, a bardzo złą komunikację z siedzibą Komisji Rejonowej, mogą zorganizować zespół samokształceniowy i poprosić kolegów kwalifikowanych o pomoc i opiekę.

Powstanie takich zespołów winno być podane do wiadomości Inspektoratu i właściwej Komisji Rejonowej. Członkowie takich zespołów winni brać udział w kursach zimowych i letnich, oraz zdawać egzaminy roczne.

Co winna robić osoba, którą zatrudniono w charakterze nauczyciela niekwalifikowanego.

Po objęciu stanowiska winien złożyć podanie adresowane do Kuratorium drogą służbową (t. zn. nauczyciel oddaje podanie kierownikowi szkoły; kierownik szkoły przesyła je Inspektoratowi Szkolnemu, a Inspektorat do Kuratorium. Nauczycielowi nie wolno w pismach służbowych pomijać tej drogi. Podania wnoszone z pominięciem drogi służbowej nie będą rozpatrywane) o przydzielenie go do Komisji Rejonowej jako ucznia-eksterna. Wskazówki w tej sprawie otrzyma interesowany od tego pracownika Inspektoratu (zazwyczaj podinspektora Oświaty i Kultury Dorosłych), który ma powierzoną opiekę nad nauczycielami niekwalifikowanymi.

Do podania należy dołączyć życiorys własnoręcznie napisany, odpisy posiadanych świadectw, których zgodność z oryginałami zaświadczy Inspektorat, dokładny adres miejsca pracy. W wypadku zmiany miejsca pracy należy natychmiast zawiadomić Komisję Rejonową o zmianie adresu. Następnie należy pilnie pracować nad dokształceniem się, albowiem nauczyciele kwalifikowani, którzy już licznie zaczną napływać z początkiem roku szkolnego 1948/49 będą stopniowo wypierali niekwalifikowanych, a w pierwszym rzędzie tych, którzy nie dokształcają się, i nie zmierzają do uzyskania pełnych kwalifikacji.

Ministerstwo Oświaty wydaje „Poradnik dla nauczycieli zdobywających kwalifikację do nauczania". Poradniki te zawierają przystępnie opracowany materiał naukowy z różnych przedmiotów i mogą oddać poważne usługi interesowanym nauczycielom. Poradnik ten jest do nabycia w Państwowych Zakładach Wydawnictw Szkolnych — Kraków, ul. Podwale nr 5.

Michał Sidor

Doceniając w całej pełni wartość wychowawczą i gospodarczą hodowli jedwabników przez młodzież szkolną — Redakcja zamieszcza poniżej nadesłany przez Doświadczalny Zakład Jedwabniczy artykuł o jedwabnictwie, z którego treścią należy zapoznać młodzież na zebraniach samorządu szkolnego, kół krajoznawczych, przyrodniczych itp. oraz zachęcić ją do podjęcia prób na polu uprawy morwy i hodowli jedwabników. Przypomina się równocześnie Okólnik KOSK w sprawie hodowli jedwabników Nr. Og. 40555/47 z dnia 24 września 1947 r.

REDAKCJA

Znaczenie jedwabnictwa w szkole

Ze struktury gospodarczej naszego państwa wypływa konieczność tworzenia dla gospodarstw ubocznych zajęć, któreby przynosiły im dodatkowe źródła dochodu, a państwu dostarczały potrzebnego surowca.

Ważną rolę w tej dziedzinie życia państwowego może spełnić, umiejętnie i celowo prowadzona oraz wśród najszerszych mas spopularyzowana, hodowla jedwabników.

Doświadczenie państw o strukturze gospodarczej podobnej do Polski, oraz próby poczynione w ostatnich latach u nas, wykazują niezbicie, że jedwabnictwo w Polsce ma wszelkie szanse jak najpomyślniejszego rozwoju. Hodowle jedwabników mogą być prowadzone nie tylko przez rolników, robotników i inteligencję pracującą, ale przede wszystkim przez młodzież szkolną i nauczycielstwo.

Hodowla jedwabników w porównaniu z innymi hodowlami zwierząt jest łatwa, krtókotrwała, tania, wypadająca w dogodnym czasie, a przede wszystkim posiada bardzo duże wartości kształcące i wychowawcze, co decyduje o konieczności wprowadzneia jej do szkół.

Szkoła powinna wytworzyć między nauczycielem a uczniem silną więź duchową ,oraz wyrobić u uczniów jak najbardziej samodzielną, aktywną i twórczą postawę w pracy na podłożu życiowo-praktycznym. Zadaniem jej jest nie tylko kształcenie młodzieży, ale i podnoszenie środowiska pod względem kulturalno-gospodarczym.

Postulatom tym w całej pełni czyni zadość hodowla jedwabników prowadzona na terenie szkół.

Hodowla jedwabników jest ściśle związana z nauką o przyrodzie i zajęciami praktycznymi w ogrodzie. Młodzież zaznajamiająca się z jedwabnictwem na terenie szkoły, zdobywa w sposób naturalny i przyjemny wiadomości o przejawach życia owadów, kształci umiejętność świadomego i celowego obserwowania zjawisk przyrody i związków zachodzących między nimi, wytwarza sobie właściwy stosunek do świata istot żywych, wyrabia w sobie czynną postawę i zaradność życiową. Równocześnie zdobywa uświadomienie o znacze-

niu jedwabnictwa dla potrzeb państwa, a przez to samo będzie wpływała na dom i środowisko, podnosząc je na wyższy poziom gospodarczy.

Hodowla jedwabników prowadzona w szkole, posiada również nieocenione znaczenie przy kształtowaniu charakteru i osobowości ucznia, wrabiając nawet wśród dzieci trudnych do prowadzenia takie przymioty jak obowiązkowość, odpowiedzialność, zaradność, dokładność, pilność, czystość, solidarność itd.

Ze względu na to, że hodowla jedwabników jest ściśle związana z hodowlą morwy białej, której liście są niemal jedynym pokarmem dla gąsienic jedwabników, wypływają dalsze korzyści dla szkoły i młodzieży, zarówno natury kształcącej, jak też wychowawczej i gospodarczej.

Szkoła chcąc prowadzić hodowle jedwabników, musi posiadać do dyspozycji dostateczną ilość morw. Najlepszym rozwiązaniem tego zagadnienia jest posiadanie własnego żywopłotu morwowego, oraz drzew i krzewów morwowych. W tym celu szkoła zakłada w ogródku szkolnym rozsadnik morwowy, w którym dzieci, pod nadzorem nauczyciela, w czasie zajęć praktycznych i lekcji przyrody wykonują wszelkie prace ogrodowe, jak uprawa i nawożenie gleby, wysiew nasion, plewienie, podlewanie, zabezpieczanie siewek na zimę itp.

W pierwszym lub drugim roku od założenia rozsadnika młodzież przeprowadza regulówkę w miejscu, gdzie będzie zasadzony żywopłot morwowy. Po przygotowaniu (regulówka) w jesieni gruntu pod żywopłot, na wiosnę przyszłego roku młodzież wysadza wyprodukowane przez siebie sadzonki, które w dalszym ciągu przez 3 lata odpowiednio pielęgnuje. Po 5 latach od chwili założenia rozsadnika, szkoła posiada założony tanim kosztem piękny odpowiadający wszelkim wymogom estetycznym, żywopłot morwowy, którego liśćmi karmi się jedwabniki. Zbywające sadzonki morwowe szkoła rozdaje dzieciom, które na podstawie swej pracy w szkole, dają rękojmię, że również w domu, bez nadzoru nauczyciela, odpowiednio będą je pielęgnowały. W ten sposób nie tylko w szkole, lecz także w okolicy powstaną liczne żywopłoty morwowe, które obok swego wyglądu estetycznego mają wartość praktyczną, służąc do hodowli jedwabników, a także mają tę wyższość nad innymi żywopłotami, że nie są rozsadnikami licznych szkodników ogrodów i drzew owocowych.

Często przy szkołach spotykamy żywopłoty głogowe, które bezwzględnie powinny zniknąć, a w miejsce ich winny być zasadzone żywopłoty morwowe. Żywopłoty głogowe przy szkole są z jednej strony powodem poważnych okleczeń nóg dzieci w czasie przerwy, z drugiej zaś strony rozsadnikiem licznych szkodników drzew owocowych.

O ile szkoła posiada większy ogródek, można część jego przeznaczyć na szkółkę morwową, w której dzieci mogą uczyć się w sposób przystępny prowadzenia i uszlachetniania drzew, które to umiejętności mogą następnie wykorzystać przy zakładaniu sadów. Morwy zaś, w porównaniu z innymi drzewami, znoszą bardzo dobrze wszelkiego rodzaju cięcia, oraz dają się uszlachetniać i rozmnażać rozmaitymi sposobami.

Krzewy i drzewka wyprodukowane w morwowej szkółce szkolnej mogą być wysadzane przy drogach w dniu sadzenia drzewek, wzgl. rozprowadzone w teren i stać się nawet źródłem dochodu dla szkoły. Najważniejszym jednak zadaniem tej pracy jest cel kształcący i wychowawczy. Młodzież zdobywa tu, na podłożu naturalnym szereg wiadomości i umiejętności w sposób właściwy, łatwy i przyjemny. Praca ta, na każdym niemal kroku, dostarcza licznych momentów wychowawczych, pozwalających szkole odpowiednio kształcić osobowość dzieci i młodzieży. Niezależnie od tego, szkoła współpracując na tym polu ze środowiskiem, wpływa na jego podniesienie pod względem estetycznym, oraz dostarcza ludności ubocznych źródeł dochodu, powiększając jego dobrobot. Dzięki tym warolom, jedwabnictwo prowadzone na terenie szkół powszechnych, średnich i zawodowych spełnia jeden z najważniejszych postulatów dzisiejszej szkoły, a mianowicie postulat współpracy szkoły ze środowiskiem, drogą podnoszenia go pod względem kulturalnym i gospodarczym.

W związku z wyżej przytoczonymi korzyściami jakie jedwabnictwo może przynieść szkołom, konieczne jest, aby każda szkoła, która ma ku temu odpowiednie warunki (morwy, przeszkolonego nauczyciela) zaprowadziła u siebie hodowlę jedwabników. Inne zaś szkoły, które tych warunków nie posiadają, winny dołożyć wszelkich starań, aby je w jak najkrótszym czasie stworzyć.

W programach szkół podstawowych, średnich i zawodowych powinny znaleźć się w odpowiednim miejscu zalecenia hodowli jedwabników wszędzie tam, gdzie udaje się morwa. Hodowla jedwabników może być objęta również planem wychowawczym szkoły ze względu na wysokie walory wychowawcze i kształcące dla młodzieży.

Wszelkich informacji fachowych oraz ułatwień przy organizacji jedwabnictwa na terenie szkół udziela Doświadczalny Zakład Jedwabniczy w Krakowie, Plac Szczepański 2, II. p. W roku obecnym Zakład ten udziela szkołom, zamawiającym za jego pośrednictwem jednoroczne siewki morwowe pod żywopłoty, prowizji w siewkaci, która wynosi: 100 siewek bezpłatnie za każde zamówione 1000 sztuk wzgl. 25 siewek za każde zamówione 500 sztuk.

Dr Kazimierz Golański

Akcja świetlicowa na terenie O. S. K. w roku szk. 1946/7.

W okresie powojennym akcja oświatowa wśród dorosłych została silnie rozwinięta i objęła swoim zasięgiem szerokie masy ludzi żądnych wiedzy. Dała możność szybkiego dokształcenia się tym, którym wojna nie pozwoliła na normalne kształcenie się.

Nie ograniczyła się ona jednak tylko do rozszerzania wiedzy i umożliwienia zdobycia cenzusu naukowego. Jednym z bardzo ważnych zadań akcji oświatowej wśród dorosłych jest szerzenie kultury wśród szerokich mas społeczeństwa, a zwłaszcza wśród robotników i chłopów.

Cele te realizuje dział artystycznych form pracy wśród dorosłych przez: 1) świetlice, 2) zespoły śpiewacze, 3) zespoły teatralne, 4) orkiestry i kapele. Dział ten realizuje jeszcze bardzo ważne cele, mianowicie zdobywanie umiejętności racjonalnego wyzykania wolnego czasu przez organizowanie zajęć w świetlicach, oraz stwarzanie warunków umożliwiających wykorzystanie zdolności artystycznych tkwiących w każdym człowieku, a dających wiele miłych przeżyć i zadowolenia z życia.

Świetlice powstają wszędzie, w każdym środowisku.

W wielu wypadkach organizatorem i kierownikiem życia świetlicowego jest nauczyciel, który całkiem słusznie uważa, iż jest nie tylko nauczycielem w szkole, ale nauczycielem i wychowawcą środowiska, wśród którego się znajduje.

Dobrze zorganizowana świetlica daje uczestnikom wiele miłych przeżyć, stwarza wspólną więź między swoimi członkami, szerzy oświatę i kulturę podaną w bardzo łatwej i przystępnej formie. W świetlicy poruszamy najgłębsze i najaktualniejsze tematy z każdej dziedziny życia, z tą tylko różnicą, że forma podawania jest interesująca i żywa.

Ile radości i głębokich przeżyć daje młodzieży praca świetlicowa, wykazały tegoroczne zloty świetlicowe.

W zlotach brały udział wszystkie zespoły świetlicowe, które prowadziły pracę świetlicową w roku szkolnym 1946/47 i zadeklarowały swój udział. Hasłem zlotów było ,,Z pieśnią i tańcem od gór aż po Kraków", które pozwoliło wydobyć piękna kultury ludowej naszego regionu góralsko-krakowskiego. Do pracy stanęły zespoły jedenastu powiatów: Białej, Bochni, Brzeska, Krakowa—Powiatu, Krakowa—Miasta, Limanowej, Miechowa, Myślenic, Nowego Sącza, Nowego Targu i Żywca pod kierunkiem ob. ob. podinspektorów szkolnych do spraw oświaty i kultury dorosłych, którzy wykazali dużo zapału, energii i zrozumienia znaczenia zlotów świetlicowych. We wszystkie niedziele czerwca odbywały się zloty powiatowe, przeważnie na wolnym powietrzu, w obecności przedstawicieli miejscowych władz państwowych, samorządowych i społecznych, oraz szerokich rzesz publiczności.

Przed oczyma widzów przewijały się barwne grupy w pięknych strojach ludowych, wielu ludziom już prawie nieznanych.

Pierwszy zlot zorganizował powiat krakowski w Bieżanowie pod Krakowem, który wzorową organizacją różnorodnością występów, pięknem strojów, zachwycił dwudziesto-paro tysięczny tłum widzów.

Piękne obrazy życia ludu krakowskiego obserwowała nie tylko ludność miejscowa i okoliczna licznie przybyła furmankami i autami z ob. wojewodą na czele, ale znaleźli się tam zupełnie przypadkowo i goście zagraniczni jak przedstawicielka Amerykańskiej Misji Kwaków w Polsce, oraz poseł chiński z dwoma śpiewaczkami będącymi na gościnnych występach w Polsce. Zachwyt gości zagranicznych był nieopisany, toteż fotografiom nie było końca, a wiele z nich zapewne zawędrowało do Chin czy Ameryki. Dużo pracy włożono w zorganizowanie tego zlotu i to pracy długiej i żmudnej ,która jednak dała piękne wyniki będące nagrodą za włożony trud. Nie sposób wyliczyć wszystkich pokazów, wystarczy wspomnieć o inscenizacji ,,Idziem do Ciebie" Konopnickiej, lub polonezie z Bieżanowa, albo inscenizacji ,,Ukochana ta krakowska ziemia" i wielu, wielu innych równie pięknych i barwnych występach zakończonych regionalnym krakowiakiem odtańczonym wspólnie przez zespoły powiatu krakowskiego w ilości 112 par.

To dopiero jeden zlot w Bieżanowie, a było ich aż jedenaście równie pięknych i wartościowych.

Roztańczona Biała Krakowska dała pokaz tańców regionalnych i stylizowanych od zwyczajnego trojaka śląskiego począwszy, a na inscenizacji ,,Wieczorny dzwon" skończywszy.

Pięknego poloneza w strojach narodowych widzieliśmy w powiecie brzeskim, jak również fragmenty widowiska ,,Franusiowa dola" śp. Jędrzeja Cierniaka z Zaborowa.

Zaborów utrzymuje tradycje wypielęgnowane przez swego rodaka, szerzy kulturę ludową poprzez starodawne piosenki, tańce i stroje. Teraz należałoby pracę dalej poprowadzić, uspołecznić wieś, podnieść jej stan gospodarczy. Terenem pracy niech będzie Wasz Dom Ludowy zbudowany też z inicjatywy śp. Cierniaka. Niech powstanie tam piękna świetlica, czytelnia, biblioteka, a może nawet i Uniwersytet Ludowy. Mam wrażenie, że nauczycielstwo tamtejsze przejęte ideologią śp. Cierniaka podejmie hasła przez niego rzucone i poprowadzi wieś na wyżyny kultury. W naszej wędrówce po powiatach Województwa Krakowskiego nie możemy pominąć górali powiatu nowotarskiego, a jeżeli chodzi o zloty, to przede wszystkim powiatu nowosądeckiego, którzy z Podegrodzianami na czele dali publiczności Nowego Sącza dużo radości i miłych chwil śpiewając, tańcząc i wygłaszając pięknie przygotowane recytacje zespołowe. Nawet Żywiec, tak zniszczony okresem wojny zdobył się na zorganizowanie zlotu, pomimo wielu przeciwności ze strony czynników społeczno-samorządowych i niewielkiego zainteresowania bezpośrednich władz miejscowych. Tym większą zasługę ma podinspektor szkolny do spraw oświaty i kultury dorosłych ob. mgr Czesław Janik i jego współpracownicy nauczyciele, jak też i zespoły młodzieżowe, które niezbyt przychylnie zostały przyjęte przez samo miasto.

Ciągnie się szereg miejscowości i powiatów organizujących zloty, którego zakończeniem był Okręgowy Zlot Zespołów Świetlicowych dnia 29. VI, 1947, a który będzie początkiem wielkiego łańcucha łączącego wszystkie zespoły świetlicowe jednym węzłem wspólnoty i braterstwa. Reasumując wyniki zlotów świetlicowych, Kuratorium stwierdza, iż było wiele braków i niedociągnięć w samej organizacji zlotów, w układzie programów, jednak nie to jest ważne. Najważniejszym jest to, że zloty się odbyły, a więc wykazały pozytywne nastawienie społeczeństwa do tej pracy, zainteresowały szeroki ogół pracą świetlicową, a wielu przeciwników przekonały o jej wartości, zaś wśród młodzieży wywołały poczucie wspólnej więzi, być może dały początek obecnemu porozumieniu międzyorganizacyjnemu.

Gągolowa Michalina

Stan szkolnictwa w Krakowie w roku szkolnym 1946/47.

Sprawozdanie niniejsze obejmuje tylko te szkoły państwowe i prywatne znajdujące się na terenie Wielkiego Krakowa, które podlegają nadzorowi Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego, a więc:

I. szkoły powszechne (podstawowe) wraz z przedszkolami,

II. szkoły średnie ogólnokształcące wraz z kursami semestralnymi,

III. szkoły zawodowe wszelkiego typu wraz z publicznymi średnimi szkołami zawodowymi, oraz

IV. Zakłady kształcenia nauczycieli.

I. Szkół powszechnych (podstawowych),

łącznie ze szkołami ćwiczeń przy państw. liceum pedagogicznym liczy Wielki Kraków 71. Młodzieży obojga płci uczęszcza do tych szkół 27.664. Nad to do 7 szkół powszechnych prywatnych, utrzymywanych przeważnie przez Zakony, uczęszcza 2596 młodzieży, czyli ogółem do 71+7=78 powszechnych (podstawowych) i prywatnych szkół uczęszcza 27.664+2.596=30.260 młodzieży.

Przedszkoli na terenie miasta Krakowa jest 64, z 91 oddziałami. Do przedszkoli uczęszcza ogółem 3582 dzieci. W ogólnej liczbie 64 przedszkoli znajduje się: 1) państwowych 2, 2) prywatnych 2, 3) samorządowych 4, 4) społecznych 6, 5) spółdzielczych 1, 6) zakładów pracy 3 i 7) utrzymywanych przez ,,Caritas" 46.

II. Szkoły średnie ogólnokształcące (gimnazja i licea ogólnokształcące)

1. Państwowych	11
2. Prywatnych	14
Razem:	25

Do szkół państwowych uczęszcza razem 5.505 młodzieży (2279 dziewcząt i 3226 chłopców).

Do szkół prywatnych uczęszcza razem 1924 młodzieży (1185 dziewcząt i 739 chłopców).

Ogółem do państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących uczęszcza (5505+1924)=7429 młodzieży (3464 dziewcząt i 3965 chłopców).

Nadto na kursy semestralne przy 8-miu państwowych gimnazjach i liceach ogólnokształcących uczęszcza 617 młodzieży (203 dziewcząt i 414 chłopców).

III. Szkoły zawodowe

Państwowych szkół zawodowych na terenie miasta Krakowa jest 11. Do szkół tych uczęszcza 4503 młodzieży (2256 chłopców i 2247 dziewcząt). Niepaństwowych szkół zawodowych jest 6, do których uczęszcza 1228 młodzieży (619 dziewcząt i 609 chłopców). Ogółem do 17 szkół zawodowych państwowych i niepaństwowych uczęszcza 5131 młodzieży (2866 dziewcząt i 2865 chłopców).

Nadto do publicznych szkół zawodowych uczęszcza 4583 młodzieży (1183 dziewcząt i 3400 chłopców).

IV. Zakłady kształcenia nauczycieli

Do państwowych liceów pedagogicznych męskiego i żeńskiego oraz państwowego liceum pedagogicznego dla dorosłych uczęszcza razem 590 młodzieży (432 dziewcząt i 158 chłopców). Nadto do państwowego seminarium dla wychowawczyń przedszkoli uczęszcza 266 dziewcząt.

Ogółem do krakowskich szkół, podległych Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego, uczęszcza:

1. Szkoły powszechne (podstawowe) wraz z przedszkolami	33,842
2. Szkoły średnie ogólnokształcące wraz z kursami semestr.	8,046
3. Szkoły zawodowe wraz z publicznymi szkołami zawodow.	10,314
4. Zakłady kształcenia nauczycieli . .	856
ogółem:	53,058

W końcu, — ażeby dać pełny obraz szkolnictwa, należy nadmienić, że na terenie Wielkiego Krakowa czynne są: 1 państwowe gimnazjum i liceum dla dorosłych, oraz 4 prywatne szkoły i kursy dla dorosłych, prowadzone przez Towarzystwa o charakterze oświatowym, jak: TUR., ZZK., ZWM. i inne. Do szkół tych uczęszcza ogółem 1453 osób: 471 kobiet i 982 mężczyzn.

A. L.

Przegląd ostatnich wydawnictw.

Dr. Antoni Knot — Polskie prawo biblioteczne — Książnica-Atlas — Wrocław — Warszawa 1947 r. str. 215.

Nie tylko kierownicy bibliotek, ale i wszyscy miłośnicy słowa drukowanego i czytelnictwa z zadowoleniem powitają tę książkę. Autor, dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu, zawarł tu „całość obowiązującego ustawodawstwa w zakresie bibliotek po koniec maja 1947 r. oraz szereg przepisów mających znaczenie w polityce bibliotecznej". Znajdujemy tu więc m. in.: dekret o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibl., zarządzenie o utworzeniu Nacz. Dyrekcji Bibliotek, Rady Naukowej, Rady Książki, okólnik Min. Oświaty w sprawie bibliotek szkolnych, o przyznawaniu subwencji dla bibliotek i w. i.

Pisma Tadeusza Kościuszki — wybrał, objaśnił i wstępem poprzedził Henryk Mościcki — Nakładem Państw. Zakł. Wyd. Szkoln. — Warszawa 1947 — str. 344. Cena 360 zł.

„Gdy większość bohaterów przeszłości odzwierciadla tylko daną epokę i historyczną jedynie stanowi wartość dla narodu — czytamy we wstępie — Kościuszko coraz bliższy staje się współczesności, zwłaszcza w przełomowych, jak obecne, okresach kształtowania nowych pojęć i realizowania daleko w przyszłość sięgających form ustroju społecznego i politycznego". I takim właśnie bohaterem przeszłości bliskim naszej współczesności ukazuje Kościuszkę prof. Henryk Mościcki z jednej strony przez odpowiednio dokonany wybór pism Naczelnika — z drugiej przez dobór pism dotyczących tego wielkiego bojownika o wolność narodów. Książka powstała z inicjatywy Kuratorium Okr. Szk. Krak. celem spopularyzowania w 200-tną rocznicę urodzin Kościuszki nieśmiertelnych jego haseł i wskazań. Ministerstwo Oświaty poleciło tę książkę do bibliotek licealnych i nauczycielskich.

Aniela Podgórska — Zeszyt przedmiotowy w nauczaniu biologii — Państw. Zakłady Wyd. Szkoln. Warszawa 1947 r. str. 68, cena 55.—.

Cenne wskazówki, jakie się tu znajdują, mogą stanowić wydatną pomoc dla naucz. biologii w szkole podstawowej i średniej ogólnokształcącej. Pracy swej nie uważa autorka za skończoną, ani doskonałą, prosząc zainteresowanych nauczycieli o nadsyłanie uwag i wskazań dyskusyjnych na

tematy w niej poruszone. Książka jest zalecona do bibliotek nauczycielskich.

Biblioteka popularno-naukowa Państw. Zakł. Wyd. Szkolnych może się poszczycić całym szeregiem cennych publikacji dotyczących b. Prus Wschodnich. W poprzednich numerach omawialiśmy już A. M. Grabowskiego — Podróż do Prus i Warmii — sprzed 100 z górą laty, — oraz Janusza Wolińskiego Jan III. Sobieski i Prusy Książęce — obecnie mamy do zanotowania dalsze pozycje:

Stanisław Srokowski — Prusy Wschodnie (Mazury, Warmia, Powiśle) — PZWS. Warszawa 1947 — str. 43, 1 mapka. — Cena 50 zł.

Jest to geograficzny opis ziem b. Prus Wschodnich, obejmujący ich granice, powierzchnię, położenie, strukturę fizyczną i ludnościową.

Karol Górski — Krótkie dzieje Prus Wschodnich. PZWS. Warszawa 1946, str. 92, rys. 13, map. 1. Cena 43 zł.

Dzieje Prus Wschodnich — to historia jednego łańcucha błędów, jakie Polska na przestrzeni 7 wieków popełniła. Trzeba z nimi zapoznać młodzież, by sobie zdała sprawę, że w polityce powodzenie zapewnia tylko realizm i konsekwencja, a tych — niestety — w przeszłości nam brakowało. — Książka barwnie i żywo napisana dostarczy bogatego materiału nauczycielowi historii.

Jadwiga Karwasińska — Proces polsko-krzyżacki w Warszawie przed sześciuset laty — PZWS. Warszawa 1946 r. str. 31. Cena 25 zł.

Omawia tu autorka na szerokim tle historycznym przebieg wielkiego procesu politycznego, jaki w r. 1339 od 4 lutego do 15 września toczył się w Warszawie. — Proces ten to jedno z ogniw niepowodzeń polskich w rozprawie z krzyżakami. Polska wprawdzie proces wygrała, ale wyroku nie miała sił wyegzekwować.

Alodia Kawecka-Gryczowa — Zarys dziejów piśmiennictwa polskiego w Prusach Wschodnich. — PZWS. — Warszawa 1946 r. — str. 115 — cena 60 zł.

Pierwsze dwa rozdziały traktują o związkach kulturalnych polsko-pruskich od czasów ks. Albrechta aż do schyłku XVIII w. ze szczególnym naświetleniem roli, jaką Prusy odegrały w dziejach polskiej reformacji, dwa następne mówią o obronie polskiego żywiołu w Prusach przed falą germanizacji w ciągu XIX i pocz. XX. w., — wreszcie ostatni zajmuje się Prusami Wschodnimi jako tematem w polskiej twórczości literackiej.

Książkę tę warto wyzyskać na lekcjach j. polskiego w liceum lub na zebraniach uczniowskich Kółek historyczno-literackich.

„BILIOTEKA NARODOWA"

Z ostatnich pozycji wznowionej niedawno przez Zakład Narodowy im. Ossolińskich w Krakowie — o czym donosiliśmy w jednym z poprzednich N-rów Dz. Urz. KOSK. — Biblioteki Narodowej — jest **Homera Iliada** w przekładzie Fr. Ks. Dmochowskiego, w nowym opracowaniu prof. Tadeusza Sinki, — jest to z kolei VI wydanie tej nieśmiertelnej antycznej epopei. (Cena 360 zł).

PODRĘCZNIKI

Z. Klemensiewicz i J. Żlabowa — Nasz język — podręcznik gramatyki języka polskiego z ćwiczeniami dla klasy VIII szkoły podstawowej. Państw. Zakł. Wyd. Szkoln. — Warszawa 1947 — str. 96 rys. 21, cena 55 zł.

Podręcznik obejmuje naukę o zdaniu, — naukę o wyrazie: czasownik, przysłówek, przyimek, spójnik, wykrzyknik, — naukę o głosce — oraz wybrane wiadomości o języku: rola języka, znaczenie wyrazu, życie wyrazów i kilka próbek polskich gwar ludowych.

St. Zajączkowski, B. Baranowski, S. Krakowski, — M. Siuchiński — Podręcznik historii dla kl. VII szkoły podstawowej. — Państw. Zakł. Wyd. Sz. Warszawa 1947, str. 334, — ryc. 141, mapek 10, cena 200 zł.

Zawarli tu autorzy dzieje powszechne od wczesnego średniowiecza do r. 1772. Przejrzyste rozplanowanie materiału i niezwykle starannie wykonane ryciny ułatwią uczniowi opanowanie i przyswojenie sobie wiadomości podanych w tej książce.

Wacław Werner — Fizyka dla klasy I liceum ogólnokształcącego — Wydział humanistyczny — wyd. II poprawione — Książnica-Atlas — Wrocław — Warszawa 1947, str. 173, ryc. 199. — Cena 240 zł.

Wacław Werner — Fizyka dla kl. II liceum ogólnokształcącego — Wydział humanistyczny — Wyd. II przejrzane. — Książnica-Atlas — Wrocław — Warszawa 1947, str. 94 — ryc. 56. Cena 120 zł.

Książka pierwsza obejmuje 9 rozdziałów: I. kinematyka, II. Podstawy dynamiki, III. O pracy i energii. IV. Drgania i fale. V. Ładunki elektryczne, VI. Potencjał elektryczny, VII. Pole elek-

tryczne, VIII. Drgania i fale elektromagnetyczne, IX. O falach świetlnych.

Książka druga: A. Prądy elektryczne w cieczach i gazach. B. Wyładowania elektryczne w gazach rozrzedzonych, C. Promeniotwórczość, D. Przemiany wzajemne energii promieniowania i energii elektrycznej.

Józef Weber — Zbiór zadań arytmetycznych — Państw. Zakł. Wyd. Szk. Warszawa 1947 — str. 176, rys. 23. Cena 115 zł.

Autor, inżynier technolog, zebrał tutaj szereg (1678) zadań arytmetycznych z zakresu szkoły podstawowej, obejmujących działania na liczbach całkowitych, ułamkach, liczbach dziesiętnych oraz stosunki i proporcje. Ceny i dane statystyczne w zadaniach z roku 1939. — Książka odda znaczne usługi nauczycielowi.

Stefan Górniak i Emil Ehrlich — Kapitał, obroty i rentowność sklepu detalicznego, — Wydanie II. Książnica-Atlas — Wrocław — Warszawa 1947, str. 45.

Rzecz warta zalecenia nie tylko uczniom i nauczycielom szkół handlowych i kupieckich, ale i kupcom prowadzącym sklepy detaliczne.

Mały Atlas Polski — Nakł. Głównego Urzędu Pomiarów Kraju — Warszawa 1947. — Cena 450 zł.

Całość obejmuje 28 kart, z których 5 pierwszych w skali 1:12.000.000 — to część historyczna przedstawiająca m .i. rozsiedlenie prasłowian. Polskę Chrobrego i Jagiellońską — następne zaś 23 karty — w skali 1:5.000.000 — to część geograficzna — obrazująca układ, położenie, bogactwa naturalne, stosunki ludnościowe, przemysł, rolnictwo, hodowlę, życie kulturalne itp. Polski Współczesnej. — Wydawnictwo zasługuje na to, by się nim zainteresowali nauczyciele geografii, dla których stanowić może bogate źródło plastycznego materiału naukowego zwłaszcza w odniesieniu do Ziem Odzyskanych.

Ż.

W części nieurzędowej Dziennika Urzędowego zamieścili w r. 1947 swe prace:

Babulski Wacław, Dr. Bastgen Zofia, Dr. Białas Stefan, Bugajski Jan, Dr. Chrzanowska Maria, Dr Dobrowolska Maria, Dr Figna Józef, Gągolowa Michalina, Dr. Golański Kazimierz, Dr. Haraschin Stanisław, Kłuskowa Anna, Koczur Antoni, Dr. Leśniak Jan, Lipiński Aleksander, Mazurkiewicz Gabriel, Romanowicz Alfred, Sidor Michał, Staniszewski J., Staśko Józef, Walężanka Maria Waśkowski Tadeusz, Żytyński Włodzimierz.

Nakładem Wydawnictwa: DZIENNIK URZĘDOWY KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ul. DIETLA 90, p. III, pok. Nr. 4, telefon 599-17.

Cena niniejszego numeru wynosi 135 zł. Konto P. K. O. Nr. IV-840.

Zakłady Graficzne „Litodruk" Kraków, Radziwiłłowska 23. M—19880

SKOROWIDZ
(liczby oznaczają pozycję)

N.

O.

P.

SKOROWIDZ

do części nieurzędowej Dz. Urz. Kur. O. S. K.
(Liczby oznaczają Nr. Nr. Dz. Urz.).